gemeente Schiedam

Integraal huisvestingsplan onderwijs 2021-2036

Goed onderwijs in duurzame schoolgebouwen
Kaders, uitgangspunten en ambities

Maart 2020

Versiebeheer

Datum 12 maart 2020
Versie 12.0

Inhoudsopgave

1 Samenvatting en leeswijzer 5

Leeswijzer 10

2 Een nieuw IHP 11

2.1 Kwaliteit van onderwijs 11
2.2 Kwaliteit van onderwijshuisvesting 11
2.3 Integrale benadering 12

3 Kaders, uitgangspunten, afspraken 13

3.1 Uitdijend wettelijk kader 13
3.2 Regionale aspecten: veel 'buitenleerlingen' 16
3.3 Gemeentelijk beleid: ontwikkelingen en ambities 17
3.3.1 Onderwijsbeleid 17
3.3.2 Onderwijshuisvestingsbeleid 19
3.3.3 Duurzaamheid 19
3.3.4 Verkeer en bereikbaarheid 20
3.3.5 Speelruimtebeleid 21
3.3.6 Sport- en gymnastiekaccommodaties 21
3.4 Afspraken met partners 21

4 Analyse, visie, strategie en aanpak 24

4.1 Methodiek: overleg schoolbesturen 24
4.2 Landelijk Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting 25
4.3 Bepalen maatregelen en urgentie 25
4.3.1 Mogelijke maatregelen 25
4.3.2 Urgentie 26
4.3.3 Urgentieweging maatregelen: drie niveaus 27
4.4 Visie, strategie en aanpak 27
4.4.1 Spreiding onderwijsaanbod (VO/PO/SO) 28
4.4.2 Primair onderwijs 30
Nieuwland 31
West 34
Zuid 38
Oost 40
Kethel 43
Groenoord 46
Woudhoek 48
Spaland/Sveaparken 51
4.4.3 Voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs 54
4.5 Maatregelen/scenario's 58

5 Financiële randvoorwaarden 59

5.1 Uitkering gemeentefonds 59
5.2 Gemeentebegroting 59
5.3 Materiële bekostiging 59
5.4 Bekostiging schoolbesturen 60
5.5 Vaststellen van kosten en vergoedingen 60
5.5.1 Opbouw normbedragen 60
5.5.2 Controle begroting schoolbestuur 62
5.5.3 Kostenontwikkelingen 63
5.6 Scenario's 64
5.7 Investering 65
5.8 Kostenverdeling 66
5.9 Financiering 66
5.9.1 Financiering van investeringen 66

Bijlagen 68

Bijlage I: Weegfactoren 69
Bijlage II: Resultaten onderzoeksmethodiek 70
Bijlage III: Strategie en maatregelen 71
Bijlage IV: Investeringsbegroting 73
Bijlage V: Uitgaven onderwijshuisvesting in gemeentebegroting 74
Bijlage VI: Leerlingenprognoses en ruimtebehoeften 75
Bijlage VIIa+b: Overzicht gebouwen, capaciteit nu en na maatregelen voor leegstandsreductie 81
Bijlage VIII: Scenario's 83
Bijlage IX: Gymnastiekaccommodaties 84
Bijlage X: Herkomst leerlingen per school naar wijk 85
Bijlage XI: Oriëntatie basisgeneratie per wijk naar school 86

1 Samenvatting en leeswijzer

Gelijke kansen en sociale stijging voor jongeren en een goede onderwijskwaliteit van scholen staan centraal in het gemeentelijk onderwijsbeleid. Dit vraagt om een evenwichtig onderwijsaanbod met een goede stedelijke spreiding van sterk en kwalitatief goed onderwijs, gehuisvest in kwalitatief goede gebouwen. Aldus verwoord in de Strategische Agenda Onderwijs 2020–2024. Het nieuwe Integraal Huisvestingsplan 2021-2036 (IHP) maakt deel uit van deze Agenda.

Het IHP is een samenhangend langetermijnplan voor de huisvesting van de 31 scholen (en in een aantal gevallen hun dependances) voor primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs in Schiedam. Het is gemaakt in nauw overleg met schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs. Ook de vertegenwoordigers van kinderopvangorganisaties zijn in het traject enkele keren aangesloten maar hebben geen directe invloed gehad op keuze van maatregelen en scenario keuzes. Het IHP wordt door de gemeenteraad vastgesteld in 2020 maar kijkt vooruit tot in 2036 en maakt stappen - ook financieel - concreet in vier perioden van telkens vier jaar. Het vervangt het lopende IHP 2012-2027 en heeft een veel ruimere focus. Want naast de wettelijke gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting, is in dit IHP de relatie tussen goede en duurzame onderwijshuisvesting en de verbetering van de kwaliteit van onderwijs een belangrijk uitgangspunt.

Toekomstvisie op Schiedams scholenlandschap
Gemeente en gezamenlijke besturen voor onderwijs en kinderopvang hebben in dit IHP hun gedeelde visie op het scholenlandschap van de toekomst vastgelegd. Ze willen binnen afzienbare tijd een hoogwaardig en veelkleurig palet van onderwijs- en opvangvoorzieningen realiseren. Zodat alle kinderen en jongeren in de buurt van hun huis naar school of een Integraal kindcentrum kunnen. In eigentijdse, frisse, goed toegeruste gebouwen.

Uitgangspunten IHP

1. **Gedeelde visie van gemeente en onderwijspartners**
   Dit IHP is een gedeelde visie van gemeente, scholen en kinderopvangorganisaties op het onderwijs en het scholenlandschap van de toekomst. In het IHP staan uitgangspunten om te komen tot een goede spreiding van het onderwijsaanbod in de stad. Het IHP geeft daarnaast mogelijke scenario's voor de uitvoering van een aantal huisvestingsmaatregelen, inclusief fasering, gebaseerd op een duidelijke methodiek.

2. **De gemeenteraad is kaderstellend**
   De gemeenteraad stelt het IHP als richtinggevende document vast. De vertaling van het IHP vindt plaats in vier achtereenvolgende uitvoeringsplannen (2021-2024, 2025-2028, 2029-2032 en 2033-2036) die de raad elk vier jaar, na overleg met de partners in het Op Overeenstemming Gericht Overleg, voor de komende periode vaststelt. Het eerste uitvoeringsplan (2021-2024) wordt in 2020 door de gemeenteraad vastgesteld.

3. **Dynamisch document**
   Omstandigheden kunnen wijzigen. Het onderwijs is dynamisch. De manier van leren verandert en dus veranderen de eisen aan onderwijsgebouwen. Het gaat dan om groei, krimp, nieuwe onderwijsconcepten en duurzaamheid. Daarom is dit IHP richtinggevend, maar niet in beton gegoten. Het is een 'dynamisch document'.
   Bij elke nieuwe periode van vier jaar overleggen gemeente en partners tijdig om te komen tot een nieuw uitvoeringsplan. Gebaseerd op afzonderlijke business cases per huisvestingsproject. Bij het vaststellen van een uitvoeringsplan kan de gemeenteraad dus afwijken van in dit IHP beschreven scenario's, maatregelen en prioritering.

4. **Strategische keuzes, wettelijke kaders en een onderbouwd investeringsprogramma**
   Door alle partners nauw te betrekken bij het tot stand komen van dit IHP maken zij samen strategische keuzes en afspraken die aansluiten op de wettelijke kaders. Het zorgt voor een duidelijk en onderbouwd inzicht in de benodigde bekostiging en de gevolgen op de meerjarenbegroting van gemeente, onderwijs- en opvangpartners. Een meerjarige planning en een gedeelde langetermijnvisie op de instandhouding van bestaande onderwijshuisvesting helpt gemeente en besturen bij het bepalen hoe ze hun beschikbare middelen kunnen inzetten. Door belangen en wensen transparant te maken ontstaat helderheid over investeringen, haalbaarheid en beperkingen.

5. **Samenhangende en integrale afweging**
   Dit IHP geeft op stedelijk en wijkniveau een meerjarige kijk op de ontwikkeling van het onderwijs. Bij de samenhangende afspraken kunnen ook verbindingen worden gelegd met andere beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen. Zowel bij de gemeente (aansluiting bij andere belangrijke stedelijke veranderingen om de integraliteit van de uit te voeren maatregelen te waarborgen) als bij schoolbesturen (afweging van investeringen in onderwijs en (huisvestings)onderhoud). Schoolbesturen maken onderling afspraken over leerlingontwikkeling en gevolgen hiervan voor de huisvesting. Gemeente, onderwijs- en kinderopvangpartners maken afspraken over de financiering van de in dit IHP genoemde huisvestingsmaatregelen.

6. **Vereenvoudigde en gestructureerde aanvraagprocedure**
   Eenmaal vastgesteld is de uitvoering van alle maatregelen bekend en hoeft de gemeente niet te 'wachten' op (onverwachte) jaarlijkse huisvestingsvragen van schoolbesturen. De gelijktijdig met het IHP vast te stellen nieuwe verordening is leidend, maar zal gebaseerd zijn op de in dit IHP gemaakte afspraken tussen de partners.

Kaders IHP

1. **Status IHP**
   Het IHP en de uitwerking daarvan worden verankerd in een nieuwe lokale verordening die hiermee de juridische basis vormen voor de uitwerking van de uitvoeringsplannen.

2. **Kwaliteitseisen**
   Binnen het IHP is het Landelijk Kwaliteitskader voor Onderwijshuisvesting het beoordelingsinstrument voor de huidige gebouwkwaliteit van de Schiedamse scholen.

3. **Duurzaamheid**
   Het IHP beschouwt verduurzaming als een investering, waardoor een gebouw een levensduur

krijgt van minimaal 25 jaar. Voor alle maatregelen geldt het uitgangspunt: ten minste Bijna Energieneutraal/BENG (conform vigerend bouwbesluit per 01-01-2021), (voorbereiding op) gasloos en frisse scholen klasse C/B. Hogere ambities (van BENG naar ENG en Frisse scholen B/A) vergen extra investering.

4. **Onderwijshuisvestingsbeleid**

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor investeringen in de huisvesting van primair en voortgezet onderwijs. In de uitwerking van de scenario's, de voorkeursmaatregelen en prioritering is in het IHP bepaald hoe er met investeringen wordt omgegaan.
In het IHP leggen gemeenten en schoolbesturen hun gedeelde visie op het scholenlandschap van de toekomst vast. Er is zowel stedelijk als per wijk aandacht voor de ambities:

- Evenwichtig onderwijsaanbod;
- Goede spreiding;
- Afspiegeling school en wijk;
- Solide schoolomvang;
- Capaciteit;
- (Bouwtechnische) Kwaliteit;
- Duurzaam en fris.

5. **Ontwikkeling Integrale kindcentra (IKC)**

- De gemeente wil de verdere uitwerking van deze school bestuurlijke verantwoordelijkheid ondersteunen door in het IHP eventuele belemmeringen weg te nemen. Het nieuwe IHP houdt bij de berekening van de benodigde vierkante meters bruto vloeroppervlak (bvo) rekening met het gebruik van ruimten door IKC-partners (zoals organisaties voor kinderopvang en peuteropvang met voorschoolse educatie);
- Voor elk schoolgebouw is bepaald hoeveel vierkante meters IKC-partners gebruiken. Dit aantal is afgetrokken van het totaal aantal vierkante meters met als resultaat de netto-capaciteit voor onderwijsgebruik. Dit is bepalend voor het berekenen van leegstand en ruimtegebruik van het betreffende gebouw;
- De verdere ontwikkeling van IKC's in bestaande schoolgebouwen is hiermee geborgd. Bij renovatie en nieuwbouw kan al in de ontwerpfase rekening gehouden worden met de IKC-ontwikkeling en worden IKC-partners uitgenodigd voor een bijdrage aan de realisatie van het ontwerp, de inrichting en financiering binnen de te ontwikkelen businesscase;
- De gemeente betaalt de noodzakelijke investering voor de huisvesting van de (kinder)opvangvoorziening op voorwaarde dat er een meerjarige overeenkomst ligt tussen de IKC-partners (opvangorganisatie en schoolbestuur).

6. **Passend onderwijs**

- De gemeente sluit wat betreft regels voor investeringen in huisvestingsvoorziening aan bij landelijke regelgeving rond Passend onderwijs;
- In afwachting van deze regels maken gemeente en schoolbesturen in voorkomende situaties afspraken over bekostiging van investeringen in het kader van Passend onderwijs.

7. **Afspraken met partners**

- Er wordt niet gebouwd voor leegstand, de schoolgebouwen moeten goed gevuld zijn en blijven. Over dit uitgangspunt bestaat overeenstemming. Schoolbesturen komen op basis van een collectieve verantwoordelijkheid zelf met een plan hoe zij op wijkniveau (voor primair onderwijs) en stedelijk/regionaal niveau (voor voortgezet onderwijs) willen omgaan met groei, krimp, ontwikkeling van leerling stromen, onderwijsontwikkelingen en

ontwikkelingen in buurgemeenten. Rekening houdend met de individuele scholen. Hun plan is gebaseerd op de meest actuele data en prognoses;

- Indien de schoolbesturen niet tot afspraken kunnen komen over bovenstaande, geldt de gemeentelijke verordening.

De gevolgen van deze afspraken zijn:

- Bij realisatie van de per school bijbehorende huisvestingscapaciteit, maken schoolbesturen geen aanspraak op uitbreiding;
- Voor het primair onderwijs geldt dat leerlingen uit de wijk van de school voorrang hebben op leerlingen uit andere wijken of andere gemeenten;
- Scholen in het primair onderwijs werken niet met wachtlijsten en nemen alleen kinderen van elkaar over als dit noodzakelijk is in het belang van het kind;
- Bij het primair onderwijs is de prognose per wijk leidend voor het aantal vierkante meters per wijk. Dit uitgangspunt van het IHP leidt tot goede school/IKC-gebouwen zonder leegstand. Vierkante meters kunnen alleen toenemen als ook de prognose op wijkniveau groei laat zien;
- In de wijken/de stad worden scholen voor primair en voortgezet onderwijs niet uitgebreid als elders in de wijk/de stad voldoende ruimte beschikbaar is;
- In principe zijn de wettelijke uitvoeringstaken voor de gemeente gericht op de huisvesting van Schiedamse leerlingen. Voor het voortgezet onderwijs ligt dit wat genuanceerder dan voor het primair onderwijs omdat meer leerlingen uit omliggende gemeenten naar Schiedamse scholen voor voortgezet onderwijs gaan en omdat Schiedamse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs in omliggende gemeenten gaan.
  De gemeente ontvangt van het rijk wél bekostiging voor leerlingen die naar Schiedamse scholen voor voortgezet onderwijs gaan en niet voor leerlingen die van buiten de gemeente naar Schiedamse scholen voor primair onderwijs gaan (‘buitenleerlingen’);
- Besturen zijn bereid om verdergaande samenwerking aan te gaan om eventuele problemen (bijvoorbeeld over plaatsing van leerlingen, de positie van buitenleerlingen, omgaan met leegstand) op te lossen. Hierdoor is maximale regie op de huisvesting mogelijk;
- Besturen geven elkaar heldere informatie over mogelijke knelpunten. Als doorverwijzen niet lukt, dan bespreken zij onderling hoe ze dat samen oplossen. Schoolbesturen en gemeente maken afspraken hoe ze dit borgen;
- Bestuurders spreken elkaar aan als iemand afwijkt van de gemaakte afspraken. Dit betekent dat de 'gezamenlijke besturen' gesprekspartner van de gemeente zijn als het gaat om onderwijshuisvesting. Er worden geen bilaterale afspraken meer gemaakt tussen individuele scholen en de gemeente;
- Bovenschoolse projecten in Schiedam, die een regionale voorziening zijn (bijvoorbeeld project Inzicht), vallen niet onder de wettelijke huisvestingstaken van de gemeente. Ze zouden mede bekostigd moeten worden door grensgemeenten wiens leerlingen gebruik maken van deze voorzieningen. Hierover lopen gesprekken in het Regionaal wethouder overleg Onderwijs MVS.

8. Maatregelen

- Mogelijke maatregelen zijn:
  - Doorexploiteren;
  - Verduurzamen;
  - Renovatie: Upgrade;
  - Renovatie: Transformatie;
  - Uitbreiding;
  - Nieuwbouw.

- Vaststellen maatregel:
  - Op basis van de kwantitatieve gegevens zoals de leerlingenprognoses, exploitatiegegevens, omvang van de huidige gebouwen en de kwalitatieve gegevens uit het (online) kwaliteitsonderzoek, krijgt elk schoolgebouw een totaalscore toegekend;
  - Voor elk gebouw is een maatregel bepaald die noodzakelijk is om op efficiënte wijze het verschil op te heffen tussen het huidige en minimaal gewenste kwaliteitsniveau;
  - Het IHP is dynamisch. De uitvoeringsplannen kunnen op basis van actualiteit en businesscases aangepast worden bij de ontwikkeling van de uitvoeringsplannen.

9. **Scenario's en prioritering**
   - In dit IHP staat, op basis van criteria en afwegingskader, per schoolgebouw aangegeven wanneer deze in aanmerking komt voor het uitvoeren van een maatregel met bijbehorende strategie. Voor het eerste uitvoeringsplan 2021–2024 is deze prioritering en het soort maatregelen leidend. Toch kan hierbinnen gefundeerd worden afgeweken. Verandering van randvoorwaarden vereist een nieuwe businesscase op basis waarvan gemeente en betrokken partners besluiten over scenario en prioritering;
   - Voor besluitvorming over de daaropvolgende drie uitvoeringsplannen zal de in het IHP gehanteerde methodiek en prioritering geëvalueerd worden. Op basis hiervan kan op verzoek van de partners een aanvullende methodiek gekozen worden. Gebaseerd op zorgplicht, gebouwconditie (NEN2767), technische, onderwijsinhoudelijke en financiële uitgangspunten. Dit kan binnen de achtereenvolgende drie uitvoeringsplannen leiden tot een aangepaste prioritering, gekozen maatregel of financiering. De uitwerking hiervan vindt plaats ruim voor de inwerkingtreding van het tweede uitvoeringsplan (2025–2028).

10. **Wijkanalyses**
    - Schoolbesturen van het primair onderwijs hebben op basis van een aantal criteria en uitgangspunten per wijk een analyse gemaakt van knelpunten per onderwijslocatie in relatie tot de wijk en gewenste oplossingen en maatregelen. Ze hebben op basis hiervan een uitvoeringsstrategie opgesteld. Met het definitief vaststellen van de wijkstrategieën (zoals beschreven in dit IHP) worden deze leidend voor de verdere uitvoering. Ook hiervan kan voor de achtereenvolgende uitvoeringsplannen gefundeerd worden afgeweken op basis van de meest actuele cijfers en ontwikkelingen (businesscases);
    - Met de schoolbesturen van het voortgezet onderwijs zijn soortgelijke gesprekken gevoerd, gericht op stedelijk niveau en de eigen specifieke situatie van elke school.

11. **Investering en fasering**
    - In zowel de wijkstrategieën als de prioriteitenlijst staan investeringen benoemd. De mogelijkheid tot het leveren van een eigen bijdrage wordt per project onderzocht in een uitgewerkte businesscase voor de projecten tot vier jaar vooruit. Hierin staat een verdere specificering van de exact te nemen maatregel (haalbaarheidsstudie), alsmede een project specifieke financiële onderbouwing over de bekostiging door gemeente, schoolbestuur en andere partners;
    - Het IHP wordt vastgesteld voor zestien jaar met vier afzonderlijke uitvoeringstrajecten: 2021-2024, 2025-2028, 2029-2032 en 2033-2036;
    - De doorlooptijd van de financiering is gebaseerd op deze zestien jaar en vier uitvoeringstrajecten, waarbij de laatste periode van vier jaar vooral een uitloopjaar is voor op dat moment nog niet afgeronde projecten;
    - Voor de schoolbesturen gelden de wettelijke kaders wat betreft rechtmatigheid en doelmatigheid van beschikbare middelen.

Niet ad hoc en ieder voor zich, maar structureel en samen
Werken met dit nieuwe IHP is een heel andere uitwerking van de gemeentelijke huisvestingstaken. Niet langer via een verordening 'wachten' op (onverwachte, jaarlijkse) huisvestingsaanvragen van schoolbesturen, maar uitgaan van een breed inzoomen op *gezamenlijke* verantwoordelijkheid, *meerjarige onderhoudsplanning en het combineren van beschikbare middelen* bij gemeente en schoolbesturen. Door goed onderhoud en tussentijdse aanpassingen zal (dure) nieuwbouw minder noodzakelijk zijn en ondersteunen de gebouwen het onderwijs.

IHP loopt vooruit op wetgeving

- In de huidige wetgeving is geregeld dat het onderhoud (binnen en buiten) een verantwoordelijkheid is van de schoolbesturen en dat de gemeente verantwoordelijk is voor (vervangende) nieuwbouw. Het is in deze wetgeving onduidelijk wie verantwoordelijk is voor renovatie. In nieuwe wetgeving rond de (verplichte) vaststelling van een gemeentelijk IHP is de verantwoordelijkheidsverdeling voor renovatie van gebouwen een belangrijk onderdeel. Ons nieuwe IHP loopt dus vooruit op deze wetgeving. Het geeft ook inzicht in de verscherpte kwaliteitseisen voor schoolgebouwen als het gaat om de verduurzaming van het gebouwenbestand.

- In de loop van 2020 kan het, door nieuwe wetgeving, eenvoudiger worden om nieuwe scholen op te richten. De rol van de gemeente wordt daarmee beperkt tot het verzorgen van huisvesting na (landelijke) goedkeuring van aanvragen. De in het IHP vastgelegde meerjarige afspraken met en door de Schiedamse schoolbesturen maakt een evenwichtige spreiding en aanbod van onderwijs in de stad mogelijk.

Het IHP:
- Geeft een breed gedragen inzicht in de behoefte en kwaliteit van de onderwijshuisvesting 2021-2036;
- Is kaderstellend voor het overleg met de schoolbesturen over aanvraag en uitvoering van huisvestingsprojecten;
- Fungeert als onderlegger voor de gemeentelijke meerjarenbegroting.

Leeswijzer

Dit IHP schetst eerst kort het wettelijke kader en de relevante landelijke ontwikkelingen, in samenhang met en als integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid (hoofdstuk 2). De kaders en uitgangspunten staan beschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 presenteert de resultaten van de kwaliteitsanalyse en de uitkomsten van het overleg over de spreiding van het onderwijsaanbod. Dit leidt tot een overzicht van maatregelen per locatie/gebouw. Hoofdstuk 5 beschrijft de financiële consequenties hiervan en het overzicht van maatregelen is vertaald in een meerjaren-investeringsprogramma met begroting. Daarbij gaat het IHP tevens in op de mogelijkheden om tot een sleutelverdeling van kosten te komen tussen gemeente en partners door het gezamenlijk ontwikkelen van businesscases per project. Dit IHP eindigt met een set bijlagen ter onderbouwing.

2 Een nieuw IHP

De samenleving, Schiedam en het onderwijs veranderen snel. Daarom is het belangrijk om een samenhangend langetermijnplan te maken voor de huisvesting van Schiedamse scholen. Dit IHP gaat over de onderwijshuisvesting van in totaal 31 scholen en hun dependances voor primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs in Schiedam. Het kijkt vooruit tot 2036 en maakt stappen concreet in vier perioden van telkens vier jaar.

2.1 Kwaliteit van onderwijs

Schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. De gemeente Schiedam kan en wil hierbij een belangrijke rol spelen. De gemeente vindt het belangrijk dat elk kind zijn of haar talenten volledig kan ontwikkelen en subsidieert scholen, instellingen en organisaties die dit mogelijk maken.

De gemeente en schoolbesturen hebben de afgelopen jaren intensief overlegd. Vertegenwoordigers vanuit de kinderopvang waren bij de gesprekken aanwezig in verband met de ontwikkeling van Integrale kindcentra (IKC).

Gezamenlijke ambities
De gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties hebben een aantal ambities op het gebied van onderwijs, zorg, sociale veiligheid en (talent)ontwikkeling geformuleerd. Naast de ontwikkeling van de Strategische Agenda Onderwijs 2020-2024 heeft dit tevens geleid tot een gezamenlijke visie op evenwichtig onderwijsaanbod in Schiedam.

2.2 Kwaliteit van onderwijshuisvesting

De gemeente Schiedam heeft in het verleden vaker gebruik gemaakt van een integraal of strategisch huisvestingsplan om haar beleid ten aanzien van haar wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting te structureren. Het plan geeft inzicht in de behoefte en kwaliteit van de schoolgebouwen, en is kaderstellend voor het overleg met de schoolbesturen. Tevens fungeert het plan als onderlegger voor de gemeentelijke meerjarenbegroting.

De gemeenteraad heeft 15 december 2011 het lopende IHP 2012-2027 vastgesteld. Veel van de in dit plan genoemde projecten zijn inmiddels gerealiseerd. Ontwikkelingen in de afgelopen jaren maken dat er behoefte is aan een nieuw geactualiseerd huisvestingsplan voor de periode 2020 en verder:

- In de afgelopen jaren hebben schoolbesturen proactief ingespeeld op actualiteiten door het uitwisselen van bestaande onderwijslocaties (in Zuid en Groenoord) en het overnemen van scholen (door een dreigend faillissement van één van de schoolbesturen);
- De gemeente heeft veel geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Toch staan gemeente, schoolbesturen en kinderopvangpartners de komende jaren voor een grote opgave: een toekomstbestendige huisvesting van scholen die aansluit bij de behoefte in de stad;

- Bij de totstandkoming van dit nieuwe IHP is ook rekening gehouden met de op handen zijnde wetgeving rond de verplichte vaststelling van een gemeentelijk huisvestingsplan en de aangepaste verantwoordelijkheidsverdeling voor renovatie van gebouwen. Het plan geeft bovendien inzicht in de verscherpte kwaliteitseisen voor schoolgebouwen als het gaat om de verduurzaming van het gebouwenbestand.

2.3 Integrale benadering

Kwalitatief goede onderwijshuisvesting is geen doel op zich; het hangt samen met demografische en economische (arbeidsmarkt voor onderwijzend personeel!) ontwikkelingen, de kwaliteit van onderwijs en met actuele Schiedamse ontwikkelingen zoals:

- De ontwikkeling van de nieuwe Stadsvisie;
- Een aantal ingrijpende stedelijke projecten:
  - De ontwikkeling van de A20-zone met aansluitend de ontwikkeling van de wijk Oost rondom basisschool De Peperklip;
  - Het energieneutraal maken van de wijk Groenoord;
  - Ontwikkelingen in het westelijk havengebied Merwehaven.

3 Kaders, uitgangspunten, afspraken

Er zijn heel wat wettelijke kaders, afspraken en beleidsuitgangspunten relevant voor het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente Schiedam. Een overzicht.

3.1 Uitdijend wettelijk kader

Zorgplicht

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting op haar grondgebied. Dit staat in de *Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertise Centra (WEC) en de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO)*. De gemeente heeft deze wet vertaald in de *Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs*.

Jaarlijkse aanvragen

Schoolbesturen kunnen jaarlijks aanvragen bij de gemeente indienen voor:

- (Vervangende) nieuwbouw;
- Uitbreiding;
- Eerste inrichting (inventaris en leermiddelen);
- Schade als gevolg van constructiefouten;
- Schade als gevolg van bijzondere omstandigheden.

Eigendom

De onderwijswetgeving gaat er van uit dat het (juridisch) eigendom van schoolgebouwen bij het schoolbestuur ligt, tenzij het schoolbestuur en gemeente anders zijn overeengekomen. Op schoolgebouwen die zijn bekostigd met overheidsmiddelen rust een economisch claimrecht ten gunste van de gemeente. Dit houdt in dat een schoolbestuur zijn gebouwen niet mag bezwaren of verkopen en dat het schoolbestuur bij beëindiging van het onderwijsgebruik het onderwijsgebouw en -terrein om niet overdraagt aan de gemeente.

Gebouwonderhoud

De verantwoordelijkheid voor het volledige gebouwonderhoud, als ook aanpassingen aan een schoolgebouw, ligt volledig bij de schoolbesturen (voortgezet onderwijs sinds 2005, primair onderwijs sinds 2015). De schoolbesturen ontvangen voor deze verantwoordelijkheid rechtstreeks bekostiging van het rijk.

Kwaliteitseisen onderwijshuisvesting

Er zijn verschillende wettelijke eisen en richtlijnen waaraan schoolgebouwen moeten voldoen:

- Beschikbaarheid vloeroppervlakte per gelijktijdig aanwezige leerling (zoals vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO/VO[1]);
- Bouwbesluit;
- Wet Milieubeheer;
- Frisse scholen;
- Onderwijswetgeving: schoolbesturen moeten hun gebouwen behoorlijk onderhouden.

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0008562/2014-01-01

Omdat de kwaliteitseisen voor onderwijsgebouwen zijn vastgelegd in allerlei verschillende wetten, regels en richtlijnen hebben VNG, PO- en VO-Raad samen met het Kenniscentrum Onderwijshuisvesting (Ruimte-OK) een Landelijk Kwaliteitskader voor Onderwijshuisvesting vastgesteld. Dit is bedoeld als praktische handreiking voor het lokaal overleg tussen gemeente en schoolbesturen, bijvoorbeeld voor het uitwerken van nieuwbouw- of renovatieplannen.

Instrument beoordelen gebouwkwaliteit
Dit IHP gebruikt het Landelijk Kwaliteitskader voor Onderwijshuisvesting als instrument bij het beoordelen van de huidige gebouwkwaliteit van de Schiedamse scholen.

Bouwbesluit
Alle nieuwbouw moet voldoen aan het Bouwbesluit. Voor bestaande bouw geldt dat bij een verbouwing moet worden voldaan aan het prestatieniveau 'rechtens verkregen niveau'. Hierbij gelden de voorschriften voor bestaande bouw als ondergrens en de voorschriften voor nieuwbouw als bovengrens.
Praktisch gezien betekent dit dat de situatie na de bouwkundige ingreep niet slechter mag zijn dan voor de verbouw. Voor een aantal aspecten (bijvoorbeeld isolatie) geeft het Bouwbesluit specifieke prestatie-eisen voor verbouw. In 2015 is het Bouwbesluit voor kantoor- en schoolgebouwen aangescherpt op de energieprestatie-eisen en de isolatiewaarde voor gevels en daken.

Duurzaamheid, BENG & Aardgasvrij
Duurzaamheid is een centraal thema in de samenleving. Duurzame ontwikkeling sluit aan op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen. Het streeft naar evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen.

Voor alle nieuwbouw geldt dat de vergunningaanvragen vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor bijna energie-neutrale gebouwen (BENG). Er komt een nieuwe beoordelingsrichtlijn (NTA 8800) voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw. BENG vloeit voort uit het Energieakkoord voor duurzame groei en uit Europese richtlijnen. De BENG-eisen vervangen en verscherpen de huidige energieprestatie coëfficiënt (EPC) uit de omgevingsvergunning.

Als resultaat van het Klimaatakkoord zet Nederland in op een energiezuinige samenleving, met in 2050 een reductie van 80% CO_2 ten opzichte van het referentiejaar 1990. Vanuit de Energieagenda krijgen gemeenten de regierol in deze transitie van de warmtevoorziening, om te komen tot lokale (onder andere wijkgerichte) en regionale energietransitie plannen. Elke gemeente dient daarvoor uiterlijk 2021 een plan in te dienen voor een transitie naar aardgasvrije verwarming van de gebouwde omgeving - dus ook scholen.

Nieuwe energie-eisen, hogere normbedragen
In dit nieuwe IHP leiden de nieuwe, aangescherpte energie-eisen tot hogere normbedragen voor de financiële doorrekening van de maatregelen per gebouw.

Omgevingswet
In 2021 treedt de Omgevingswet in werking; deze wet bundelt een groot aantal bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur evenals een aantal Algemene Maatregelen van Bestuur. Het Besluit Bouwwerken Leefomgeving vervangt in de nieuwe wet het

huidige Bouwbesluit. De belangrijkste wijzigingen: naast de regels uit het huidige Bouwbesluit zijn ook regels uit het Besluit energieprestatie gebouwen, het Asbestverwijderingsbesluit en het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval opgenomen.

Ontwikkelingen; akkoord PO/VO-Raad en VNG

De PO-raad, VO-raad en VNG hebben samen voorstellen uitgewerkt en aangeboden aan het kabinet. Zij stellen voor om drie, onderling met elkaar samenhangende wetswijzigingen door te voeren:

1. Neem in de wet de voorziening 'renovatie' op als alternatief voor vervangende nieuwbouw (upgrade/renovatie is een ingreep die de levensduur van een schoolgebouw met minimaal twintig jaar verlengt en het gebouw weer laat voldoen aan de geldende eisen van het Bouwbesluit). De voorziening renovatie krijgt een juridische status; uitgangspunt is dat schoolbesturen en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn en bijdragen in de financiering. Gemeente en schoolbestuur kunnen hierdoor, als een gebouw aan het einde van de levensduur is, het schoolgebouw renoveren in plaats van slopen en herbouwen. Dit is duurzamer en maakt betere afstemming van de onderhoudsplanning van schoolbesturen en een efficiënte exploitatie mogelijk;
2. Hef het verbod op voor schoolbesturen in het primair onderwijs om te investeren in huisvesting (zoals al eerder is gedaan voor het voortgezet onderwijs);
3. Neem in de wet op dat gemeenten een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) vaststellen, waarvan de eerste vier jaar juridisch verplichtend zijn. Zo krijgen schoolbesturen en gemeenten meerjarig inzicht krijgen in de benodigde investeringen.

Het kabinet bestudeert momenteel deze voorstellen; het is nog onduidelijk wanneer de gewenste wetgeving tot stand komt. Intussen kunnen de gemeenten wel met schoolbesturen afspraken maken over de status van een IHP, renovatie van schoolgebouwen en de verdeelsleutel van kosten.

Status nieuwe IHP

De onderwijswetgeving gaat uit van een jaarcyclus en voorziet niet in de mogelijkheid van een financiële meerjarenplanning. In de praktijk blijkt echter dat zowel gemeente als schoolbesturen hieraan juist wel behoefte hebben. Ondanks dat een IHP dus geen juridische status heeft, is het op verschillende manieren wel mogelijk om aan een door de gemeenteraad vastgesteld IHP consequenties te verbinden voor de fasering van de uitvoering en de investeringskosten. In overleg met de schoolbesturen is ervoor gekozen om het IHP juridisch te verankeren in de gemeentelijke verordening. Een voorstel daartoe is in voorbereiding en wordt separaat met de behandeling van dit nieuwe IHP gepresenteerd.

Passend onderwijs

In het schooljaar 2014-2015 is Passend onderwijs ingevoerd. Passend onderwijs is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het is een stelselwijziging in het onderwijs met als doel dat leerlingen met een extra zorgbehoefte een 'passende' plek krijgen binnen het onderwijs.

Passend onderwijs stelt eisen aan schoolgebouwen. Zo kan het noodzakelijk zijn om voorzieningen te treffen om kinderen met lichamelijke- en/of gedragsproblemen onderwijs te kunnen bieden. Over de bekostiging van de huisvesting van Passend onderwijs bestaat nog veel onduidelijkheid. Het ministerie heeft geen richtlijn opgesteld voor huisvestingskosten en de VNG heeft nog geen voorstel gedaan voor de aanpassing van de verordening onderwijshuisvesting.

3.2 Regionale aspecten: veel ‘buitenleerlingen’

Er is op het gebied van onderwijshuisvesting geen intensieve samenwerking en afstemming tussen de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Ondanks dat diverse schoolbesturen de gemeentegrenzen overstijgen en veel (ouders/verzorgers van) kinderen en jongeren zich bij hun schoolkeuze ook niet aan de gemeentegrenzen houden. Na een verkenning bleek echter dat bij zowel gemeenten als schoolbesturen nog onvoldoende draagvlak is voor verdere uitwerking van de doordecentralisatie (= volledig overdragen van de - ook financiële - verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting - ook nieuwbouw - van gemeente naar schoolbesturen). De drie gemeenten zijn vervolgens onafhankelijk van elkaar een proces gestart om te komen tot een eigen IHP.

Bij de totstandkoming van het Schiedamse IHP is in Maassluis alsnog het gesprek met de schoolbesturen gestart om te komen tot doordecentralisatie. In Vlaardingen is een IHP ontwikkeld maar nog niet door de Vlaardingse gemeenteraad vastgesteld.

Regionale onderwijsbehoeften en ‘buitenleerlingen’

Zowel voor het primair- als voortgezet onderwijs in Schiedam geldt dat een aantal scholen veel leerlingen opvangen van buiten de stad:

1. In het primair onderwijs gaat het om de basisscholen in wijk Oost (ruime opvang van Rotterdamse leerlingen) en de beide basisscholen voor Islamitisch onderwijs (ruime inschrijving van leerlingen uit Vlaardingen, Maassluis en Delft);
2. In het voortgezet onderwijs gaat het met name om Life College, Mavo Schravenlant XL, Lyceum Schravenlant en Sg Spieringshoek en voor scholen voor praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs en bovenschoolse voorzieningen, te weten:
   - ProNova College, school voor praktijkonderwijs;
   - De Internationale Schakelklas: bovenschoolse voorziening met een administratieve positionering bij Vlaardings Openbare Scholengroep (VOS);
   - Inzicht: bovenschoolse voorziening, samenwerkingsproject van de regionale VO-schoolbesturen en het Samenwerkingsverband VO NWN;
   - Ilex college: een regionale VSO-school van de Yulius groep.

Dat Schiedam zich mag verheugen in de aanwezigheid van relatief veel buitenleerlingen, is in het verleden wel benoemd als een positieve ontwikkeling. Blijkbaar is de kwaliteit van Schiedamse scholen en voorzieningen aantrekkelijk voor ouders en verzorgers die op zoek zijn naar goed onderwijs voor hun kinderen. Deze situatie is ook ontstaan door andere factoren. Vooral voor huisvesting van bovenschoolse voorzieningen bleek in de MVS-regio geen goede ruimte beschikbaar. Aanvragen voor Islamitisch basisonderwijs in omliggende gemeenten, zoals Vlaardingen, strandden meerdere malen.

‘Buitenleerlingen’ en financiering

Zowel voor het primair- als voortgezet onderwijs in Schiedam geldt dat een aantal scholen veel leerlingen opvangen van buiten de stad. In het primair onderwijs tellen zij niet mee voor de huisvestingsbekostiging door het rijk. Voor het voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs is de rijksvergoeding aan de gemeente wel gekoppeld aan het in de gemeente ingeschreven aantal leerlingen.

De gemeente Schiedam heeft in het regionale portefeuillehouders overleg Onderwijs aandacht gevraagd voor twee zaken: de problematiek die ontstaat door leerlingen uit buurgemeenten en het belang van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bieden van goede huisvestingsvoorzieningen voor specifieke groepen leerlingen. De uitwerking en strategie per wijk en school (zie paragraaf 4.4 e.v.) geeft inzicht in deze leerlingenstromen en eventuele afspraken die hieromtrent worden gemaakt.

3.3 Gemeentelijk beleid: ontwikkelingen en ambities

Achtereenvolgende Schiedamse colleges hebben veel geïnvesteerd in onderwijs. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen. De schoolprestaties van leerlingen zijn verbeterd en de scholen ontvangen van de Onderwijsinspectie goede rapporten.

3.3.1 Onderwijsbeleid

In Schiedam is veel aandacht voor het creëren van meer mogelijkheden voor sociale stijging en maatschappelijke carrière. Schiedammers moeten goed worden opgeleid, zodat zij in staat zijn in hun eigen onderhoud te voorzien. Kwalitatief goed onderwijs draagt hier in belangrijke mate aan bij.

- Een leven lang leren is een voorwaarde voor innovatie;
- (Meer en gerichter) experimenteren met nieuwe onderwijsvormen;
- Jongere generatie voorbereiden op de toekomst;
- Betere aansluiting onderwijs op de arbeidsmarkt;
- Betere afstemming tussen onderwijs en de aanbieders en gebruikers van (jeugd)zorg.

Schoolgebouwen kunnen hoogwaardig en kwalitatief goed onderwijs ondersteunen en versterken.

Strategische Agenda Onderwijs 2020–2024

In 2019 hebben gemeente, onderwijs en maatschappelijke (opvang en zorg) partners de Strategische Agenda Onderwijs 2020–2024 ontwikkeld met aandacht voor de thema's:

- Kwaliteiten en opbrengsten;
- Sociale veiligheid;
- Aansluiting onderwijs en (jeugd)zorg;
- Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt;
- Brede vorming;
- Onderwijshuisvesting.

Op basis van gedeelde ambities en beschrijving van een gewenste situatie maken gemeente en haar partners (onderwijs, kinderopvang en zorg) uitvoeringsplannen die kunnen dienen als onderlegger voor subsidieverstrekking vanaf 2021. Dit IHP mag gezien worden als een uitvoeringsplan van het thema Onderwijshuisvesting.

Passend onderwijs

De gemeente wil voor regels voor investeringen in huisvestingsvoorziening, aansluiten bij landelijke regelgeving rond Passend onderwijs. In afwachting op deze regels maken gemeente en schoolbesturen in voorkomende gevallen afspraken over bekostiging van investeringen in het kader van Passend onderwijs.

Ontwikkelingen Integrale kindcentra (IKC)

In het verleden maakte de ontwikkeling van IKC's meerdere malen deel uit van collegeprogramma's en gemeentebegrotingen. IKC's kunnen de pedagogische en educatieve infrastructuur binnen scholen verbeteren. Een IKC kan gezien worden als een vervolg op de brede school-ontwikkeling. Bij een brede school hoeft echter, ondanks gemeenschappelijke voorzieningen, geen sprake te zijn van een krachtige pedagogische omgeving. Gescheiden organisatorische regels, belangen en verantwoordingsmechanismen houden de organisatorische verdeling tussen instellingen in stand. De gemeente wil de verdere uitwerking van deze bestuurlijke verantwoordelijkheid van scholen ondersteunen door in dit IHP eventuele belemmeringen weg te nemen. Het houdt daarom bij de berekening van de benodigde vierkante meters BVO rekening met ruimten die IKC-partners (organisaties voor kinderopvang en peuteropvang met voorschoolse educatie) gebruiken.

Tabel 1: Maatschappelijke voorzieningen in Schiedamse schoolgebouwen, bestaande uit kinderopvang, peuteropvang en bibliotheekvoorzieningen (exclusief gymzaal)[2]

Schoolnaam	m2 welzijn	Schoolnaam	m2 welzijn
Ababil	161	Regenboog	179
Ababil dependance	321	Singel	305
Blink IKC	177	Singel (dependance B.B.)	876
El Furkan	240	Singel (dependance Gal.)	137
Kaleidoscoop	174	Sint Bernardus	108
IKC Kethel	109	Sint Jozef	73
Kleurrijk	28	Sint Jozef (dependance)	51
Kleurrijk (dependance)	97	Sint Willibrordus	396
Klinker	245	Startblok	183
Lentiz | LIFE College	231	Taaltuin	506
Loep	123	Violier	376
Montessori Schiedam	183	Vlinder (dependance)	55
Peperklip	39	Wieken	244
Poldervaart	22	Windas	182

[2] Bron: Kontek, 2018

Voor elk schoolgebouw is bepaald wat de noodzakelijke bruto capaciteit is (m2 totale oppervlakte – m2 gebruikt door IKC-partners). De uitkomst is dan de netto capaciteit voor onderwijsgebruik. Deze netto capaciteit is bepalend voor het berekenen van leegstand en ruimtegebruik. De verdere ontwikkeling van IKC's in bestaande schoolgebouwen is hiermee geborgd. Bij renovatie en nieuwbouw kan in de ontwerpfase al rekening gehouden worden met de IKC-ontwikkeling en worden IKC-partners uitgenodigd om bij te dragen aan de realisatie. Hierbij doet de gemeente de noodzakelijke investering voor de huisvesting op voorwaarde dat er een meerjarige overeenkomst ligt tussen de IKC-partners (opvangorganisatie en schoolbestuur).

In een IKC staat niet het voorzieningenstelsel, maar het kind centraal.

3.3.2 Onderwijshuisvestingsbeleid

De kwaliteit van de onderwijshuisvesting is over het algemeen in orde. In de afgelopen jaren is een aantal scholen gehuisvest in een nieuw en modern onderwijsgebouw en zijn bij andere scholen ingrijpende, noodzakelijke aanpassingen gerealiseerd.

Om hier gericht aan te blijven werken is een meerjarige planning van de instandhouding van de onderwijshuisvesting noodzakelijk. Een gedeelde langetermijnvisie, vastgelegd in een IHP, helpt de gemeente én de schoolbesturen.

Door belangen en wensen transparant te maken krijgen de gemeente en schoolbesturen inzicht in investeringen, haalbaarheid en beperkingen. Het geeft richting en rust in de uitvoering van de wettelijke huisvestingstaken van de gemeente en biedt de mogelijkheid van langjarige investeringsafspraken. En het biedt de mogelijkheid om verbinding te leggen met andere beleidsuitgangspunten van zowel het onderwijs als de gemeente.

Niet ad hoc en ieder voor zich, maar structureel en samen
Werken met dit nieuwe IHP is een heel andere uitwerking van de gemeentelijke huisvestingstaken. Niet langer via een verordening 'wachten' op (onverwachte, jaarlijkse) huisvestingsaanvragen van schoolbesturen, maar uitgaan van een breed inzoomen op *gezamenlijke* verantwoordelijkheid, *meerjarige onderhoudsplanning en het combineren van beschikbare middelen* bij gemeente en schoolbesturen.
Door goed onderhoud en tussentijdse aanpassingen zal (dure) nieuwbouw minder noodzakelijk zijn en ondersteunen of versterken de gebouwen de kwaliteit van het onderwijs.

3.3.3 Duurzaamheid

De gemeente Schiedam omarmt de duurzame ontwikkelingsvoorstellen van de VN en heeft daartoe een Klimaatbeleidsplan 2016-2020 vastgesteld (inclusief een uitvoeringsplan). Hierin staan concrete maatregelen voor een verdere CO2-reductie. De gemeente wil in 2040 energieneutraal zijn. De eerste stappen zijn gezet:

- Nieuwbouwprojecten worden aardgasvrij opgeleverd;
- Er zijn plannen voor de eerste twee wijken (Groenoord en Nieuwland) die de overstap maken van aardgas naar een duurzame warmtevoorziening;
- Een warmte-transitievisie is in ontwikkeling;
- Een andere ambitie is dat op minimaal 15% van de Schiedamse daken zonnepanelen moeten komen te liggen aan het eind van deze collegeperiode;
- Er is ruimte voor het ondersteunen van duurzame initiatieven uit de stad.

Om de stad aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering is in 2019 het Klimaatadaptatieplan vastgesteld. Met als thema's wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Zo is er inmiddels gestart met onderzoek naar de mogelijkheden van schoolpleinen voor waterberging ('groenblauwe schoolpleinen').

Maatschappelijk vastgoed, waaronder scholen

Met het verduurzamen van *maatschappelijk vastgoed*[3] - waar scholen onder vallen - wil de gemeente jaarlijks 4% gas en elektriciteit besparen. In 2030 betekent dit een besparing van 64% (ten opzichte van 1990). Het uitvoeringsprogramma kijkt gericht naar kansrijke maatregelen (bijvoorbeeld zonnepanelen, zonneboilers en elektrische - aardgasvrije - warmtepompen) en gemeentelijke ondersteuning bij het vinden van financieringsconstructies. Inmiddels zijn al wat stappen gezet:

- Het Lyceum Schravenlant is de meest duurzame en energieneutrale school van Nederland door het gebouw volledig te ontwikkelen vanuit de filosofie van Cradle-to-Cradle;
- In oktober 2019 hebben gemeente en het schoolbestuur van PRIMO een 'green deal' gesloten om daken van hun scholen en gymzalen te voorzien van zonnepanelen.

Investeringen in duurzaamheid scholen

De Schiedamse scholen zijn gemiddeld 42 jaar oud. Hun energiekosten komen overeen met het landelijk gemiddelde (ca € 11/m2). Dit bedrag ligt ca €2,50/m2 hoger dan wat zij van het rijk ontvangen vanuit hun jaarlijkse instandhoudingsvergoeding.
Schiedamse scholen dragen weliswaar marginaal (<1%: 1,9 kton CO_2 voor gas en 1,3 kton CO_2 voor elektriciteit) bij aan de uitstoot van CO_2 in Schiedam (2014: 438 kton), maar maatschappelijk vastgoedobjecten - en scholen in het bijzonder - hebben een belangrijke voorbeeldfunctie.

Goede basiskwaliteit duurzaamheid
In dit IHP is bij het vaststellen van de normbedragen per maatregelpakket rekening gehouden met een goede basiskwaliteit. Hogere ambities leiden tot substantieel hogere investeringskosten, die zich niet altijd terugverdienen in de exploitatie.
De mogelijkheden en (technische en financiële) haalbaarheid moeten door middel van een gedegen businesscase per afzonderlijk project inzichtelijk gemaakt worden.

3.3.4 Verkeer en bereikbaarheid

De gemeente heeft een Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid en overlegt met scholen over infrastructurele en/of knelpunten op het gebied van gedrag, educatie en handhaving. In dit laatste geval is ook het team Toezicht en Handhaving (team Veiligheid) betrokken. De deelnemers aan het overleg zoeken samen naar mogelijke oplossingen voor problemen.

[3] Speerpunt A3 in het Uitvoeringsprogramma behorend bij Klimaatbeleidsplan Schiedam

3.3.5 Speelruimtebeleid

Het gemeentelijk speelruimtebeleid wordt in 2020 geactualiseerd. De schoolpleinen maken alleen deel uit van dit beleid voor zover het om openbare voorzieningen gaat.

3.3.6 Sport- en gymnastiekaccommodaties

In 2019 is gestart met het vernieuwen van het gemeentelijke beleid voor sportaccommodaties. De gemeenteraad heeft in december 2019 een startnotitie vastgesteld. De kaders moeten richting geven aan de toekomstige ontwikkeling van de sportaccommodaties en aan de besluiten daarover in de komende jaren. Dit geldt nadrukkelijk in samenhang tussen de verschillende type sportaccommodaties (buitensport, binnensport, zwembaden en sportieve openbare ruimte) en in relatie tot wijk- of stedelijke ontwikkelingen. De kaders geven richting op de volgende thema's:

- De functie van de sportaccommodaties voor onderwijs, verenigingen, recreanten en het sociale domein, voor Schiedam als geheel en verbijzonderd naar de verschillende wijken;
- Het wenselijke aanbod van accommodaties om deze functies goed te kunnen huisvesten in termen van capaciteit, kwaliteit, functionaliteit, multifunctionaliteit, samenhang met andere domeinen en spreiding;
- De meest wenselijke opzet van beheer en exploitatie in termen van de beheeropdracht, de sturingsmogelijkheden van de gemeente (onder andere tarieven), de schaal waarop wordt beheerd en geëxploiteerd;
- De rol van de gemeente bij totstandkoming en instandhouding van accommodaties. De bekostiging van gymzalen loopt via rijks- en gemeentelijke bijdragen. De bekostiging van de andere accommodaties loopt via een contract met een extern beheerder. Onderhoud maakt deel uit van dit contract;
- Daar waar er sprake is van een fysiek gekoppelde gymzaal die voorzieningen deelt met het schoolgebouw (denk aan het dak, installaties en dergelijke) wordt het gymzaaldeel ook integraal meegenomen in de te ontwikkelen businesscases voor de investering van het schooldeel. Met inachtneming van de beschikbaarheid van de hiervoor genoemde bestuursmiddelen.

De kaders worden in samenhang met alle betrokkenen gerealiseerd en schenken aandacht aan accommodaties voor bewegingsonderwijs (zie bijlage IX voor de huidige gymnastiekaccommodaties voor primair onderwijs). De raad behandelt de kadernota in voorjaar 2020.

3.4 Afspraken met partners

Niet bouwen voor leegstand

Er wordt niet gebouwd voor leegstand, de schoolgebouwen moeten goed gevuld zijn en blijven. Over dit uitgangspunt bestaat overeenstemming. Schoolbesturen komen op basis van een collectieve verantwoordelijkheid zelf met een plan hoe zij op wijkniveau (voor primair onderwijs) en stedelijk/regionaal niveau (voor voortgezet onderwijs) willen omgaan met groei, krimp, ontwikkeling van leerlingstromen, onderwijsontwikkelingen en ontwikkelingen in buurgemeenten. Rekening houdend met de individuele scholen. Hun plan is gebaseerd op de meest actuele data en prognoses:

- *Primair onderwijs:* Indien nodig maken schoolbesturen onderling per wijk nadere afspraken;
- *Voortgezet onderwijs:* Schoolbesturen geven inzicht in de regionale afspraken en het effect hiervan op de huisvesting. Indien nodig maken de schoolbesturen op stadsniveau onderling afspraken zodat er niet gebouwd wordt voor leegstand.

De gemeente toetst vervolgens de impact van de afspraken op de leegstandsontwikkeling. Indien de schoolbesturen niet tot afspraken kunnen komen, wordt teruggevallen op de regelingen zoals standaard opgenomen in de gemeentelijke verordening.

Planvorming per vier jaar

Planvorming geschiedt telkens voor periode van vier jaar (2021-2024, 2025-2028, 2029-2032 en 2033-2036). Het overleg hierover start een jaar voor start van een nieuwe periode. Het plan wordt besproken tijdens het Op Overeenstemming Gericht Overleg, vastgesteld door de gemeenteraad en gehecht aan de verordening.

Gevolgen van gemaakte afspraken

- Bij realisatie van de per school bijbehorende huisvestingscapaciteit, maken schoolbesturen geen aanspraak op uitbreiding;
- Voor het primair onderwijs geldt dat leerlingen uit de wijk van de school voorrang hebben op leerlingen uit andere wijken of andere gemeenten;
- Scholen in het primair onderwijs werken niet met wachtlijsten en nemen alleen kinderen van elkaar over als dit noodzakelijk is in het belang van het kind;
- Bij het primair onderwijs is de prognose per wijk leidend voor het aantal vierkante meters per wijk. Dit uitgangspunt van het IHP leidt tot goede school/IKC-gebouwen zonder leegstand. Vierkante meters kunnen alleen toenemen als ook de prognose op wijkniveau groei laat zien;
- In de wijken/de stad worden scholen voor primair en voortgezet onderwijs niet uitgebreid als elders in de wijk/de stad voldoende ruimte beschikbaar is;
- Besturen zijn bereid om verdergaande samenwerking aan te gaan om eventuele problemen (bijvoorbeeld over plaatsing van leerlingen, de positie van buitenleerlingen, omgaan met leegstand) op te lossen. Hierdoor is maximale regie op de huisvesting mogelijk;
- Besturen geven elkaar heldere informatie over mogelijke knelpunten. Als doorverwijzen niet lukt, dan bespreken zij onderling hoe ze dat samen oplossen;
- Bestuurders spreken elkaar aan als iemand afwijkt van de gemaakte afspraken. Dit betekent dat de 'gezamenlijke besturen' gesprekspartner van de gemeente zijn als het gaat om onderwijshuisvesting. Er worden geen bilaterale afspraken meer gemaakt tussen individuele scholen en de gemeente.

Aanvullende uitgangspunten

- In principe zijn de wettelijke uitvoeringstaken van de gemeente gericht op de huisvesting van Schiedamse leerlingen.
  Voor het voortgezet onderwijs ligt dit wat genuanceerder dan voor het primair onderwijs omdat meer leerlingen uit omliggende gemeenten naar Schiedamse scholen voor voortgezet onderwijs gaan en omdat Schiedamse leerlingen naar scholen voor voortgezet onderwijs in omliggende gemeenten gaan. De gemeente ontvangt van het rijk wél bekostiging voor leerlingen die naar Schiedamse scholen voor voortgezet onderwijs gaan en niet voor leerlingen die van buiten de gemeente naar Schiedamse scholen voor primair onderwijs gaan (‘buitenleerlingen’);
- Bovenschoolse projecten in Schiedam, die een regionale voorziening zijn (bijvoorbeeld project Inzicht), vallen niet onder de wettelijke huisvestingstaken van de gemeente. Ze zouden mede bekostigd moeten worden door grensgemeenten wiens leerlingen gebruik maken van deze voorzieningen. Hierover lopen gesprekken in het Regionaal wethouder overleg Onderwijs MVS.

De positie van het Islamitisch basisonderwijs

- Bij de ontwikkeling en uitwerking van de vier uitvoeringsplannen zal bij het actualiseren van leerlingontwikkeling (groei, krimp) voor het Islamitisch basisonderwijs niet naar wijkontwikkeling maar naar stedelijke ontwikkeling worden gekeken. In die zin neemt het Islamitisch basisonderwijs een aparte positie in en zal bij het ontstaan van een behoefte met het SIC in overleg worden getreden.
- Wanneer op basis van werkelijk ingeschreven leerlingen die behoefte wordt aangetoond zal deze worden gehoord en onderdeel kunnen zijn van een aanvraagprocedure. Dit geldt ook voor een aanvraag op basis van nieuwe wetgeving

4 Analyse, visie, strategie en aanpak

Om te komen tot dit IHP hebben gemeente en schoolbesturen veel onderzoek uitgevoerd en geanalyseerd, gebruikmakend van bestaande methodieken en kaders. De resultaten van deze methodiek zijn in beeld gebracht (bijlage II) en op basis hiervan zijn prioriteiten gesteld. Met behulp van wegingsfactoren (bijlage I) is een overzicht gemaakt van gewogen prioritering en is per schoolgebouw aangegeven wanneer het in aanmerking komt voor het uitvoeren van een maatregel met bijbehorende strategie (bijlage III). Voor het eerste uitvoeringsplan (2021-2024) is dit in principe leidend, maar bij de voorbereiding kan hierbinnen nog afgeweken worden. Bij de voorbereiding van de daaropvolgende drie uitvoeringsplannen, vindt evaluatie plaats van zowel de prioritering als gekozen maatregel/voorkeurscenario. Hierin kunnen vervolgens, op basis van een aanvullende methodiek, aanpassingen plaatsvinden.

De gezamenlijke besturen voor onderwijs en opvang in Schiedam willen binnen afzienbare tijd een hoogwaardig en veelkleurig palet van onderwijs- en opvangvoorzieningen realiseren. Zodat alle kinderen en jongeren in de buurt van hun huis naar school of een IKC kunnen. In eigentijdse, frisse, goed toegeruste gebouwen. Leerlingen uit de wijk van de school hebben voorrang op plaatsing op leerlingen uit andere wijken of andere gemeenten.

4.1 Methodiek: overleg schoolbesturen

De methodiek om te komen tot dit IHP:

1. De kwaliteit van de bestaande schoolgebouwen is aan de hand van het Landelijk Kwaliteitskader voor Onderwijshuisvesting geanalyseerd (zie paragraaf 4.2). Er is gebruik gemaakt van een systematische Excel-invulvragenlijst en een online enquête voor de gebruikers van de gebouwen. Deze enquête is in de basis ontwikkeld in samenwerking met de TU Eindhoven en gebaseerd op de NEN 8021:2014. De uitkomsten hiervan zijn voorgelegd aan de schoolbesturen. Dit onderzoek is gecombineerd met informatie over huisvestingsbehoefte, leerlingenprognoses en exploitatiekosten (onder andere energie en onderhoud);
2. Hierna bepaalden gemeente en schoolbesturen wat voor hen de minimale acceptabele basiskwaliteit van de huidige gebouwen is en welke aspecten deze kwaliteit bepalen. Het ambitieniveau is gesteld op een 6: het gebouw vormt in ieder geval géén belemmering voor het kunnen geven en volgen van dagelijks goed onderwijs. Maar het biedt ook niets extra;
3. Vervolgens is bepaald welk schoolgebouw op welke aspecten het meest afwijkt van deze basiskwaliteit. Deze aspecten zijn gewogen (zie bijlage I). Zo is bepaald welk gebouw de hoogste prioriteit of urgentie heeft (zie bijlage II);
4. Met de opgehaalde inzichten is vervolgens per gebouw bepaald welke maatregelen nodig zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen (zie bijlage III). Dit heeft geleid tot een investeringsplan (bijlage IV) In dit plan bepaalt het beschikbare budget hoe snel alle gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau komen, waarbij de volgorde van aanpak hoofdzakelijk wordt bepaald door de prioriteitenlijst;
5. Het IHP bestrijkt zestien jaar, verdeeld over vier afzonderlijke uitvoeringstrajecten van telkens vier jaar (2021-2024, 2025-2028, 2029-2032 en 2033-2036). Het IHP is een dynamisch

document, want omstandigheden kunnen tussentijds veranderen. In een uitvoeringsplan kan daarom worden afgeweken van prioritering en/of maatregel zoals staat beschreven in dit IHP. Voor het uitvoeringsplan van de eerste periode van vier jaar (2021-2024) wordt uitgegaan van de in dit IHP beschreven methodiek en prioritering. Indien noodzakelijk kan echter ook in deze eerste periode de prioritering wijzigen;

6. De nu gehanteerde methodiek wordt ter voorbereiding van de volgende drie uitvoeringsplannen (2025–2036) door gemeente en besturen geëvalueerd en geoptimaliseerd. In aanvulling hierop wordt een aanvullende methodiek uitgewerkt op basis van zorgplicht, gebouwconditie (NEN 2767), technische, onderwijsinhoudelijke en financiële uitgangspunten. In de nieuwe huisvestingsverordening staat beschreven hoe de aanvullende methodiek wordt ingezet (tijdpad en stappen);
7. De uitkomsten van deze aanvullende methodiek en/of veranderde omstandigheden kunnen leiden tot een aanpassing van de prioritering. Die nieuwe uitkomst is bindend als gemeente en schoolbesturen ermee instemmen;
8. Deze aanvullende methodiek kost circa € 1.750 (prijspeil 2020) per gemeten locatie. Gemeente en schoolbesturen maken aanvullende afspraken over de verdeling van deze kosten, omdat de meting ook input vormt voor het meerjaren onderhoudsplan van de scholen. Gemeente en schoolbesturen bepalen samen welk bureau het onderzoek gaat uitvoeren.

4.2 Landelijk Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting

Het Landelijk Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting is een instrument om de basiskwaliteit van schoolgebouwen vast te stellen bij nieuwbouw en bestaande bouw. Het laat daarmee ook zien waar deze basiskwaliteit uitstijgt boven de wettelijke minimumeisen uit het Bouwbesluit.

4.3 Bepalen maatregelen en urgentie

4.3.1 Mogelijke maatregelen

Voor elk gebouw is een maatregel bepaald die noodzakelijk is om het kwaliteitsverschil tussen het huidige en het gewenste kwaliteitsniveau op een efficiënte wijze op te heffen (zie bijlage III).
Mogelijke maatregelen zijn:

1. Nieuwbouw;
2. Renoveren;
3. Verduurzamen;
4. Doorexploiteren;
5. Uitbreiden.

Ad 1. Nieuwbouw

Het gebouw voldoet op de meeste aspecten niet aan de huidige eisen. De kosten om het gebouw te laten voldoen aan de huidige eisen door middel van een transformatie zijn dermate hoog en technisch complex, dat vervangende nieuwbouw de meest logische optie is.
Op basis van de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs is niet duidelijk aan te geven op welk moment een schoolgebouw op basis van de bouwkundige kwaliteit toe is aan vervangende nieuwbouw. Theoretisch beschouwd komt een schoolgebouw pas in aanmerking voor nieuwbouw als het gebouw bouwtechnisch in dermate slechte staat is, dat regulier onderhoud het verouderingsproces niet meer kan tegengaan. Over het algemeen onderhouden schoolbesturen hun

gebouw(en) in voldoende mate en komt een schoolgebouw dan ook bijna nooit in aanmerking voor nieuwbouw. In de praktijk wordt de kwaliteit van een gebouw namelijk alleen beoordeeld op de technische/bouwkundige levensduur en wordt er nauwelijks gekeken naar de economische aspecten en of het gebouw nog wel functioneel goed presteert. Dit IHP maakt juist wel een dergelijke integrale afweging tussen de bouwkundige, economische en functionele prestaties.

Ad 2. Renoveren

Het gebouw is technisch van voldoende kwaliteit, voldoet niet aan de functionele en ruimtelijke eisen en kan mogelijk ook niet in de huidige conditie en op basis van de materiële bekostiging op de langetermijn in stand worden gehouden. Bij een renovatie worden - naast het uitvoeren van groot onderhoud - investeringen gedaan voor het verbeteren van de functionaliteit (onderwijskundig concept), (verkeers-) veiligheid, duurzaamheid, flexibiliteit, gezondheid, exploitatie en uitstraling. Er bestaat onderscheid tussen:

- Upgrade: levensduurverlenging van minimaal twintig jaar;
- Transformatie: wanneer de renovatie eenzelfde levensduurverlenging en kwaliteitsniveau krijgt als nieuwbouw. Deze ingreep betreft alle onderdelen van verbetering en geeft een levensduurverlenging van minimaal veertig jaar.

Ad 3. Verduurzamen

Het gebouw is technisch van voldoende kwaliteit en voldoet aan de functionele en ruimtelijke eisen, maar kan in de huidige conditie op basis van de materiële bekostiging op de langetermijn niet in stand worden gehouden. Voor de verduurzaming van het gebouw wordt een plan opgesteld waarbij de bouwkundige maatregelen zijn gericht op de optimalisatie van energiegebruik, milieu, gezondheid en exploitatie. Dit leidt tot een situatie waarbij het gebouw op basis van de rijksbekostiging kostendekkend kan worden onderhouden en geëxploiteerd. Dit IHP ziet verduurzaming als een investering waardoor een gebouw een levensduur krijgt van minimaal twintig jaar.

Ad 4. Doorexploiteren

Het gebouw is technisch van voldoende kwaliteit, voldoet aan de functionele en ruimtelijke eisen en kan op basis van de bestaande materiële bekostiging in stand worden gehouden. Er zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk om de huidige gebouwkwaliteit in stand te houden of te verbeteren. De instandhouding van het gebouw vindt daarom in principe plaats binnen de eigen onderhoudscyclus en exploitatiebegroting van de school.

Ad 5. Uitbreiden

Het gebouw blijkt structureel te klein voor het aantal huidige of verwachte leerlingen. De gemeente bekostigt een aanvraag voor uitbreiding als een school op basis van de leerlingenprognose recht heeft op permanente uitbreiding.

4.3.2 Urgentie

De urgentie van een maatregel wordt vastgesteld aan de hand van:

- Leerlingenprognose;
- Meerjaren onderhoudsplan;
- Materiële bekostiging versus uitgaven voor exploitatie en onderhoud.

Daarnaast bepalen de uitkomsten van de online enquête onder de dagelijkse gebruikers van het pand en de Excel-invulvragenlijst de kwaliteit van een schoolgebouw. Dit kwaliteitsonderzoek richt zicht op de aspecten:

- Exterieur;
- Interieur;
- Omgeving;
- Gebruikersgroepen/doelgroepen;
- Functionaliteiten/functies;
- Gezondheid;
- Duurzaamheid;
- Onderhoud.

4.3.3 Urgentieweging maatregelen: drie niveaus

- *1e orde van urgentie*: de wettelijke zorgplicht van de gemeente. Deze heeft betrekking op (de bekostiging van) uitbreiding van de capaciteit indien er sprake is van structureel ruimtetekort en het verhelpen van constructieve gebreken (waaronder het verwijderen van asbest);
- De *2e orde van urgentie*: de kwaliteit en het functioneren/presteren van een gebouw. Het gaat hierbij vooral om de kwaliteitsbeleving van de gebruikers en bestuur/directie, inzichtelijk gemaakt aan de hand van een vragenlijst op basis van het Landelijk Kwaliteitskader voor Onderwijshuisvesting;
- De *3e orde van urgentie*: gebaseerd op de exploitatie van een gebouw en bepaald aan de hand van afschriften van (jaarlijkse) uitgaven aan:
  - Onderhoudskosten conform de MOP
  - Jaarlijkse kosten energie (gas/warmteverbruik, elektra en water)
  - Jaarlijkse schoonmaakkosten
  - Jaarlijkse kosten niet planmatig onderhoud (onder andere storingen).

  Hieruit blijkt of de huisvesting op termijn in stand te houden is.

4.4 Visie, strategie en aanpak

Schoolbesturen en gemeente hebben, in verschillende sessies onder leiding van een onafhankelijk voorzitter, een gemeenschappelijke visie ontwikkeld. Gebaseerd op gegevens verkregen tijdens de analysefase en gebaseerd op de volgende uitgangspunten en doelstellingen:

- Elke school ontwikkelt zich tot een IKC;
- Ouders/kinderen kiezen zelf hun school;
- Vergroten diversiteit onderwijsaanbod (Jena, Dalton, Montessori, christelijk, islamitisch, enz.);
- Waar mogelijk kunnen kinderen in hun eigen wijk passend onderwijs volgen;
- Tegengaan segregatie: geen elitescholen of scheiding van kansrijk en kansarm;
- Scholen mogen groeien tot de gebouwcapaciteit is bereikt, daarna doorverwijzing.

Bovengenoemde uitgangspunten/doelstellingen zijn telkens gehanteerd als criterium of de keuze voor een specifieke strategie en bijbehorende maatregel per school bijdraagt aan het verbeteren van elk van de uitgangspunten. Ook is er gekeken naar de effectiviteit van de maatregel op de knelpunten die worden ervaren op de school.

De visie vormt de basis voor een gedeelde strategie en aanpak voor de onderwijshuisvesting per wijk. Voor de strategie is berekend welke investering nodig is zodat elk schoolgebouw:

- Ten minste een voldoende (6) scoort op de kwaliteitsmeting;
- Zichzelf op basis van de bekostiging in stand kan houden.

4.4.1 Spreiding onderwijsaanbod (VO/PO/SO)

Schiedam heeft bijna 78.000 inwoners (2018) en is de afgelopen vijf jaar circa 2% gegroeid. Gemeente en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor de huisvesting van zo'n 11.500 leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs.

Tabel 2: Aantal besturen en scholen per 1 oktober 2018[4]

Scholen	Aantal besturen	Aantal scholen	Aantal locaties	Aantal leerlingen
(S)BO	4	22	30	6.860
VO	3	7	8	4.393
(V)SO	2	2	2	191
CON Wereldschool[5]	-	1	1	80
Totaal	**9**	**32**	**41**	**11.524**

- De leerlingenontwikkeling op de Schiedamse scholen hangt nauw samen met de groei van de basisgeneratie (= het aantal vier- tot elfjarigen en 30% van het aantal twaalfjarigen). Deze basisgeneratie vormt de bron voor de leerlingenprognoses voor het basisonderwijs;
- De uitstroom van de basisscholen bepaalt vervolgens de instroom (en dus de leerlingenprognoses per onderwijssoort) in het voortgezet onderwijs;
- Voor het SBO en (V)SO is het lastig om prognoses te maken, doordat de ontwikkeling op deze scholen niet gekoppeld is aan de bevolkingsontwikkeling, maar afhankelijk is van de verwijzing door de basisscholen.

Basisonderwijs

Na een jarenlange daling, is de prognose dat de basisgeneratie in Schiedam de komende negen jaar licht zal toenemen en dus ook het aantal leerlingen in het basisonderwijs[6]. Vanaf 2025/27 volgt een lichte daling van het aantal basisschoolleerlingen, mede als gevolg van de onzekerheid over de woningbouwplanning in de stad.

Van het aantal leerlingen dat op 1-10-2018 stond ingeschreven op een Schiedamse basisschool (circa 6.725) kwamen er 857 van buiten Schiedam (stijgende trend):

- 474 uit Rotterdam;
- 248 uit Vlaardingen;
- 135 uit overige gemeenten.

In totaal gingen 383 Schiedamse leerlingen naar een basisschool buiten Schiedam, waarvan 279 naar Rotterdam en 69 naar Vlaardingen[7].

[4] Bron:Jan Schraven Advies na input van schoolbesturen en DUO.
[5] CON Wereldschool: school voor nieuwkomers in Nederland van 4 tot 13 jaar die het Nederlands nog onvoldoende beheersen om binnen het reguliere onderwijs mee te kunnen
[6] Kenniscentrum MVS: Trends en prognoses in het basisonderwijs, Mei 2018, Gemeente Schiedam
[7] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019

Grafiek 1: Leerlingenprognose in het basisonderwijs[8]

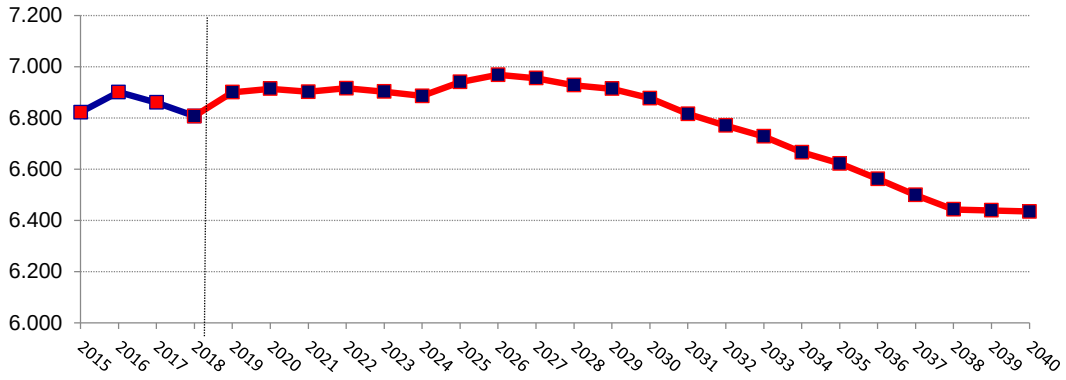

Voortgezet onderwijs

Als gevolg van de eerdere afname van de basisgeneratie, wordt de groep twaalf- tot achttienjarigen de komende jaren ook kleiner. Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs zal dan ook de komende jaren een lichte daling laten zien, met een herstel vanaf het jaar 2024 t/m 2037.

Van het aantal leerlingen dat op 1-10-2018 stond ingeschreven op een Schiedamse school voor voortgezet onderwijs (circa 4.393) kwamen er 2.179 van buiten Schiedam[9]:

- 961 uit Vlaardingen;
- 909 uit Rotterdam;
- 111 uit Maassluis;
- 198 uit overige gemeenten.

Er gingen 1.724 Schiedamse leerlingen naar een school voor voortgezet onderwijs buiten Schiedam[10], waarvan:

- 1.258 naar Vlaardingen;
- 395 naar Rotterdam;
- 28 naar Midden-Delfland;
- 43 naar overige gemeenten.

Grafiek 2: Leerlingenprognose in het voortgezet onderwijs[11]

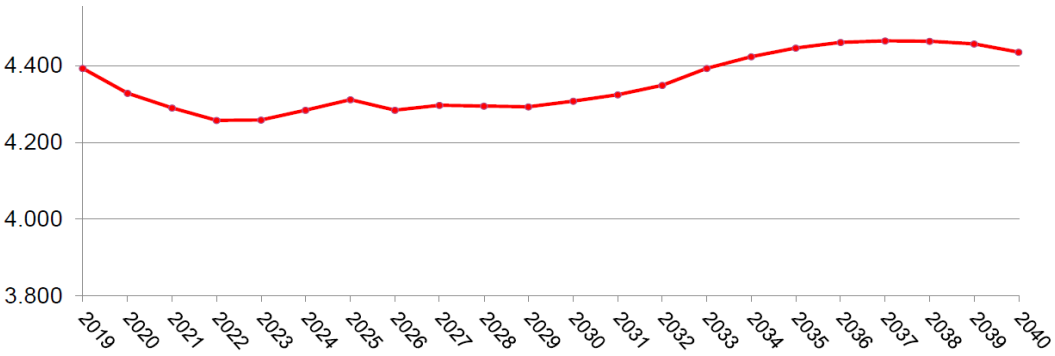

[8] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[9] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[10] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[11] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019

4.4.2 Primair onderwijs

Uitvoering van dit IHP leidt bij het primair onderwijs tot een reductie van de leegstand van 9.865 m² BVO (= bruto vloeroppervlak) naar 6.351 m² BVO (zie ook bijlage VIIa+b). Deze vierkante meters zijn bovendien veelal (slechte) tijdelijke huisvesting of objecten die eenvoudig kunnen worden verkocht (schoolwoningen) en levert dus een direct kwalitatief en financieel voordeel op. De voordelen uit die verkoop zijn in dit IHP nog niet doorgerekend.

Tabel 3: Overzicht leegstandsreductie als gevolg van gekozen strategie binnen IHP[12]

Wijk	Ruimte behoefte (1-10-2018)	m² BVO Huidig	Verschil	m² BVO Strategie	Verschil
Oost	7.056	9.324	+ 2.268	8.543	+ 1.487
West	7.805	9.382	+ 1.577	7.879	+ 74
Zuid	1.538	1.958	+ 420	1.958	+ 420
Nieuwland	8.058	10.388	+ 2.330	10.388	+ 2.330
Groenoord	3.187	3.722	+ 535	3.722	+ 535
Kethel	4.789	5.432	+ 643	5.470	+ 681
Woudhoek	3.880	4.248	+ 368	4.248	+ 368
Spaland/ Sveaparken	3.901	5.627	+1.726	4.359	+458
Totaal	**40.214**	**50.079**	**+ 9.865**	**46.565**	**+ 6.351**

[12] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Nieuwland

Beschrijving van de wijk

Nieuwland is de eerste naoorlogse wijk van Schiedam en is gefaseerd aangelegd. Het oudste gedeelde ligt in het westen van de stad.

In Nieuwland staan zes schoolgebouwen. Dit is inclusief een dependance (Ababil) en een school voor nieuwkomers (Wereldschool). De scholen liggen vrij geconcentreerd in het midden van de wijk.

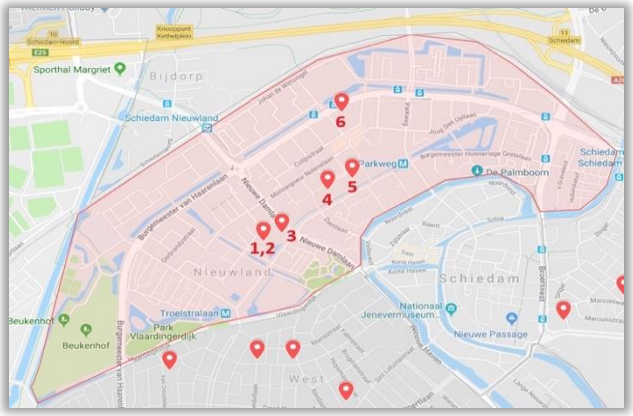

Basisgeneratie

69% Van de basisgeneratie van Nieuwland zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 26% naar Het Startblok, 19% naar Ababil, 13% naar de Taaltuin en 11% naar Blink IKC (zie ook bijlage XI). 35% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk/stad (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 4: Herkomst leerlingen per school[13]

School	Nieuw-land	West	Oost	Groen-oord	R'dam	Vld
1.Taaltuin	84,1%	7,0%			2,5%	2,5%
2.Ababil (3=dep)	44,9%	11,9%			16,6%	9,7%
4.Blink IKC	89,6%	4,5%	1,9%	1,9%		
5.Wereldschool						
6.Startblok	73,2%	3,1%	6,5%		4,1%	

In 2018-2020 groeit de basisgeneratie enigszins, waarna deze een dalende trend laat zien.

Het leerlingenaantal voor het basisonderwijs laat dezelfde trend zien, maar daalt minder fors.
De basisgeneratie ligt de eerste zes jaar boven het leerlingenaantal, maar vanaf 2024 lopen beiden qua aantallen met elkaar gelijk.[14]

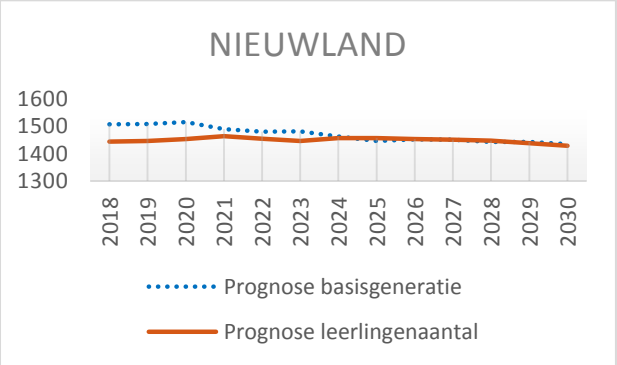

[13] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[14] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 5: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[15]

School	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	m² BVO welzijn[16]	Aantal leerlingen 2018
Taaltuin	PRIMO	2014	2.653	1.622	506	201
Ababil	SIC	2014	3.046	2.378	161	332
Ababil dep.	SIC	1960	3.452	2.301	321	205
Blink IKC	SIKO	2013	1.397	1.220	177	154
Startblok	PRIMO	1959	3.050	2.866	183	459
Wereldschool	-	1994	2.387	1.881	-	80

Analyse van de scholen in de wijk

Taaltuin: Zit samen met de Ababil in een gebouw. Er wordt momenteel geïnvesteerd in de verbetering van het binnenklimaat. Uit nieuw belevingsonderzoek moet blijken dat gebouw voldoet aan nieuwbouwniveau;

Ababil: Zit samen met de Taaltuin in een gebouw. Er wordt momenteel geïnvesteerd in de verbetering van het binnenklimaat. Uit nieuw belevingsonderzoek/overleg met bestuur en school moet blijken dat gebouw voldoet aan nieuwbouwniveau;

Ababil dependance: Exploitatie is kwetsbaar en het gebouw is lastig om in stand te houden. Het is functioneel te groot en - als voormalige school voor voortgezet onderwijs - niet effectief ingedeeld voor huisvesting van een basisschool.
In het Huisvestingsprogramma Onderwijs 2020 heeft de gemeente een uitbreiding van het aantal m2 BVO toegekend. Optimalisatie door een upgrade en een efficiëntere indeling kan leiden tot toekomstige uitbreidingsmogelijkheden. Daarnaast zijn duurzaamheidsmaatregelen vanuit het reguliere onderhoud en upgrade nodig voor meerjarig toekomstig gebruik;

IKC Blink: Het gebouw kent - door het samengaan van de voormalige basisscholen Wieken en Meesterwerk - functioneel onvoldoende werk-, berging- en pauzevoorzieningen Een efficiëntere indeling is mogelijk. Er worden binnenklimaatprobleem ervaren;

Startblok: De aandacht moet zich richten op de verkeerssituatie rond de school, het matige binnenklimaat en verduurzaming. Bij onderhoud en service is aandacht nodig voor het optimaal inregelen van de bestaande installaties. Onderhoud aan de kozijnen kan gecombineerd worden met de verbetering van het binnenklimaat en noodzakelijke verduurzaming. Door optimalisering van de ruimte in het hoofdgebouw kunnen de aanwezige noodlokalen worden afgestoten; dit is gunstig voor de exploitatie

Wereldschool: Is als bovenschoolse voorziening geen onderdeel van het IHP.

[15] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[16] m² BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

Resultaten overleg scholen

De schoolbesturen geven ruimte voor een (beperkte) uitbreiding voor Islamitisch basisonderwijs. Dit heeft in eerste instantie weinig gevolgen voor het aantal leerlingen op andere scholen als:

- De nieuwe inschrijvingen zich beperken tot broers/zusjes van reeds ingeschreven leerlingen;
- Het om nieuwe 2,5–4-jarigen gaat die nog niet op andere scholen staan ingeschreven;
- Voor de nieuwbouw van De Taaltuin en Ababil hoofdvestiging worden activiteiten rond de verbetering van het binnenklimaat geëffectueerd. Daarna kunnen beide gebouwen doorexploiteren en komen beide scholen in dezelfde uitvoeringsperiode voor het gekozen vervolgscenario;
- Voor Ababil dependance (Nieuwe Damlaan) is gesproken over optimaliseren zodat hier het aantal leerlingen kan groeien. Er is een indelingstekening gemaakt. Deze resulteert volgens een eerste studie in zes extra lokalen. Of de inpandige verbouwing (upgrade en verduurzaming) nodig is voor het kunnen opnemen van extra leerlingen, hangt af van de toekomstige leerlingen toestroom en hierover gemaakte afspraken met de andere schoolbesturen;
- Voor Blink IKC is gekozen voor upgrade en functioneel verbeteren conform noodzakelijke onderwijskundige vernieuwingen (OKV). En voor het verbeteren van de zonwering en het functioneel aanpassen/inregelen van de installatie voor een beter binnenklimaat;
- Voor Het Startblok is een scenario voorzien van upgrade met het verbeteren van het binnenklimaat, verduurzaming en optimalisering van een inpandige inbreiding ten gunste van de afstoot van de huidige noodlokalen.

Tabel 6: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Nieuwland[17]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
Taaltuin	2014	Doorexploiteren (*met aanpak binnenklimaat*)		
Ababil	2014	Doorexploiteren (*met aanpak binnenklimaat*)		
Ababil dep.	1960	Upgraden en verduurzamen	‘25-‘28	2.588.700
Blink IKC	2013	Upgraden	’25-‘28	1.571.963
Startblok	1959	Upgraden	’29-‘32	3.430.800
Investering				**7.591.463**

[17] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

West

Beschrijving van de wijk

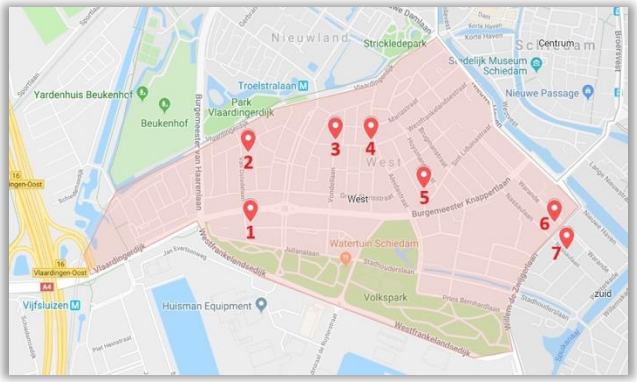

West kent een duidelijke (stedenbouwkundige) scheiding door de Burgemeester Knappertlaan.
De buurten noordelijk van deze laan hebben een compacter woningbouwtype en een fijnmaziger stratenplan in combinatie met dichtere bebouwing.
In West staan zeven schoolgebouwen. Dit is inclusief de dependances van Kleurrijk en St. Jozef. De meeste liggen ten noorden van de Burgemeester Knappertlaan. St. Jozef ligt op de scheiding met de wijk Zuid.

Basisgeneratie

76% Van de basisgeneratie van West zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 29% naar St. Jozef, 21% naar St. Bernardus, 14% naar Kleurrijk, 10% naar Montessori Schiedam en 9% naar De Wieken (zie ook bijlage XI). 34% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (vooral Nieuwland en Zuid) (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 7: Herkomst leerlingen per school[18]

School	West	Nieuw-land	Centrum	Zuid	Groen-oord	Oost
1.St. Bernardus	74%	11,8%	4,7%	3,5%		
2.Kleurrijk (4=dep)	64,9%	24,7%	3,6%		2,6%	
3.De Wieken	56,8%	23%		10,1%	4,3%	
5.Montessori Schiedam	44,6%	13,8%	12,8%			6,7%
7.St. Jozef (6 = dep)	46,2%	10,5%	15,6%	14,7%		

De basisgeneratie blijft de komende jaren nagenoeg stabiel.
Het leerlingenaantal voor het basisonderwijs laat dezelfde stabiele trend zien en ligt circa 350 leerlingen boven de basisgeneratie.[19]

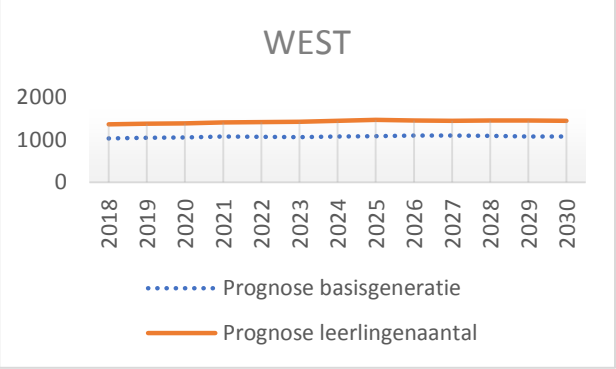

[18] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[19] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 8: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[20]

school	Bestuur	Bouwjaar	m^2 BVO	m^2 BVO onderwijs	m^2 BVO welzijn[21]	Aantal leerlingen 2018
St. Bernardus	SIKO	1931	1.711	1.552	108	254
Kleurrijk	PRIMO	1992	1.247	1.184	28	145
Kleurrijk dep.	PRIMO	1978	596	499	97	49
Wieken	SIKO	1928	1.607	1.363	244	139
Montessori Schiedam	PRIMO	1991	1.399	1.217	183	195
St. Jozef	SIKO	1921	2.174	2.101	73	258
St. Jozef dep.	SIKO	2003	1.517	1.466	51	314

Analyse van de scholen in de wijk

St. Bernardus: De school kent problemen op het gebied van functionaliteit, flexibiliteit en temperatuur. Het onderhoud aan dit oudere gebouw is kostbaar. Optimalisatie is mogelijk door het gebouw energiezuiniger te maken en de ventilatievoorzieningen te verbeteren. De zonwering op de begane grond moet worden vernieuwd. Wanneer een werkelijke kwaliteitsverbetering moet worden gerealiseerd op basis van huidige maatstaven betekent dit eigenlijk vervangende nieuwbouw. Een uitbreiding van het gebouw met twee lokalen/groepen zou ervoor kunnen zorgen dat de inwoning van twee groepen in basisschool Kleurrijk kan worden beëindigd. Er is echter weinig ruimte op het plot van de school;

Kleurrijk: In de basis is het gebouw kwalitatief voldoende, maar er is echter wel aandacht nodig voor de problemen met het binnenklimaat en duurzaamheid. Ook is het gebouw onvoldoende flexibel. Het gebouw is wel goed in stand te houden, maar kent leegstand wat de exploitatie onder druk kan zetten. Momenteel wordt de leegstand deels opgevangen door de inhuizen van twee groepen van St. Bernardus. Optimalisatie is mogelijk door inpandige aanpassing zodat er ruimte ontstaat voor de leerlingen die nu nog in de dependance zitten. Wel moeten de installaties en functionaliteit dan aangepast worden;

Kleurrijk dependance: Dit gebouw heeft geen goede uitstraling. Ook zijn er problemen met het binnenklimaat en het gebouw is niet duurzaam. Optimalisatie dient vooral gezien te worden in relatie tot het hoofdgebouw, waarbij de dependance kan worden

[20] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[21] m^2 BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

opgeheven en leerlingen kunnen worden ondergebracht in het hoofdgebouw (na vertrek leerlingen van St. Bernardus);

De Wieken: Dit verouderde schoolgebouw kent leegstand en er zijn problemen met de exploitatie en het noodzakelijke onderhoud. Alleen de akoestiek en eerste indruk van het gebouw scoren voldoende. Optimalisatie is mogelijk door verhuizing naar het kleine gebouw van de Montessorischool en het gebouw van De Wieken slopen om ruimte te maken voor nieuwbouw voor de Montessorischool;

Montessori: Het gebouw is over het algemeen in een goede staat. Flexibiliteit in (onderwijskundig) gebruik kan geoptimaliseerd worden. Een lichte groei van het leerlingaantal is op te vangen. Optimalisatie is mogelijk als op de locatie van De Wieken een nieuw gebouw met twaalf klassen komt;

St. Jozef: Kwalitatief scoort dit gebouw ondermaats. Vanwege het karakteristieke gebouw, scoren alleen de uitstraling en exterieur voldoende. De gymzaal is ver weg en het schoolplein is te klein. Het gebouw kent veel niet functionele ruimte, waardoor een hoge bezetting wordt ervaren. Exploitatie en onderhoud zijn goed;

St. Jozef dependance: Dit gebouw kent veel tekortkomingen op het gebied van functionaliteit, Verkeersveiligheid en het binnenklimaat. Ook zijn er te weinig toiletruimten. Optimalisatie ligt vooral op het vlak van een efficiëntere indeling in combinatie met herziening van de leerlingenverdeling in relatie tot de maatregelen bij de hoofdlocatie. Verbetering van de installaties en zonwering nodig.

Resultaten overleg scholen

- Voor *St. Bernardus* is een uitbreiding voor de onderbouw voorzien, zodat de twee groepen uit basisschool Het Kleurrijk kunnen vertrekken. Verder wordt een upgrade uitgevoerd aan het gebouw;
- Voor de gewenste kinderopvang is aparte financiering nodig. De hoogte van het bedrag zal blijken uit de businesscase en wordt niet gedekt uit onderwijsgelden. De gemeente zal de noodzakelijke investering voorfinancieren op voorwaarde dat er een meerjarige overeenkomst ligt tussen de IKC-partners (opvangorganisatie en schoolbestuur) (zie p. 7 IHP);
- *Het Kleurrijk* wordt inpandig aangepast voor het huisvesten van de leerlingen die nu in de dependance zitten. De *Kleurrijk dependance* wordt dan afgestoten. De aanpassing wordt mogelijk doordat er ruimte ontstaat door vertrek van de leerlingen van St. Bernardus uit het pand. De installaties en functionaliteit worden op deze veranderingen aangepast;
- Voor *De Wieken* is het scenario dat ze verhuizen naar het kleinere gebouw van de Montessorischool. Hierdoor kan De Wieken doorgroeien tot negen groepen;
- *De Montessorischool* kan gehuisvest worden in nieuwbouw op de locatie van de huidige basisschool De Wieken en kan dan uitbreiden naar twaalf klassen;
- *Sint-Jozef* krijgt een grootschalige renovatie (transformatie) waarbij ook aandacht is voor het optimaliseren van de functioneel te kunnen inzetten oppervlakte voor onderwijs;
- *Sint-Jozef dependance* krijgt een upgrade met duurzamer materiaalgebruik. De installaties worden verbeterd en functionele aanpassingen worden uitgevoerd in het kader van onderwijskwaliteitsvernieuwing.

Tabel 9: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen West[22]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
St. Bernardus	1931	*Uitbreiden met 310 m2 en upgraden*	*'21-'24*	3.391.695
Kleurrijk	1992	*Doorexploiteren*		
Kleurrijk dep.	1978	*Opheffen*	*'25-'28*	
Wieken	1928	*Verhuizen naar Montessori*	*'21-'24*	
Montessori Schiedam	1991	*Nieuwbouw op slooplocatie Wieken*	*'21-'24*	6.073.249
St. Jozef	1921	*Transformeren*	*'25-'28*	3.424.523
St. Jozef dep.	2003	*Upgraden*	*'29-'32*	1.706.738
Investering				**14.596.205**

[22] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Zuid

Beschrijving van de wijk

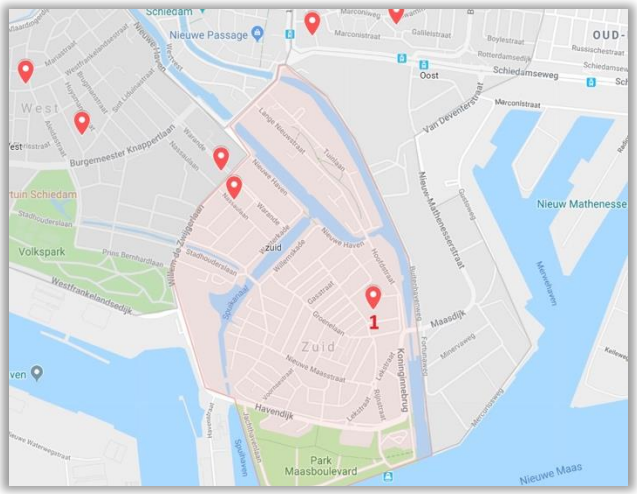

De vooroorlogse wijk Zuid is gelegen tussen het Centrum en de Nieuwe Maas. Zuid bestaat uit drie buurten met elk hun eigen karakter: Nassaubuurt (westelijk deel), De Plantage (noordelijke deel) met daarin gelegen het oudste stadspark van Nederland, en de volksbuurt De Gorzen (centrale deel) dat zich kenmerkt door een veelal compacte woningbouw.

In Zuid staat één schoolgebouw, Willibrordus, gelegen in De Gorzen. Precies op de grens met de wijk West, ligt de school St. Jozef (hoofdvestiging alsook de dependance).

Basisgeneratie

56% Van de basisgeneratie van Zuid zit ook op St. Willibrordus, 21% gaat naar St. Jozef in Zuid/West (zie ook bijlage XI). 14% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 10: Herkomst leerlingen per school[23]

School	Zuid	West	Rotterdam	Centrum
1.St. Willibrordus	86,1%	5,4%	3,1%	1,9%

De basisgeneratie stijgt de komende jaren en vlakt op het einde af.

Het leerlingenaantal voor het basisonderwijs laat dezelfde trend zien, maat stijgt minder snel.

Het leerlingenaantal ligt tussen de 200-300 leerlingen onder het niveau van de basisgeneratie. Dit is wel exclusief de leerlingen van de St. Jozef; deze school ligt precies op de grens van West en zijn in die paragraaf 'meegeteld'.[24]

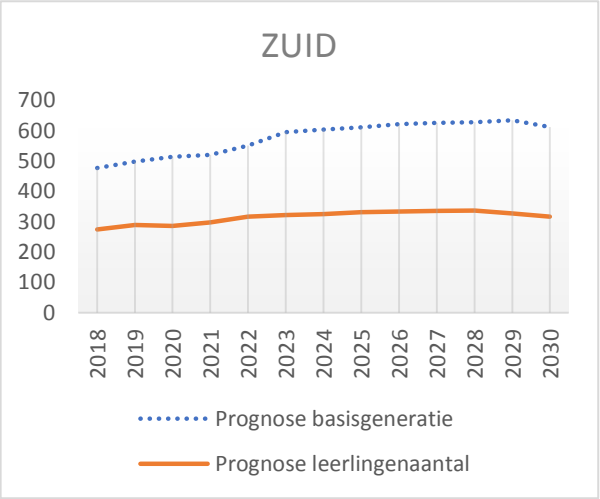

[23] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[24] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 11: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[25]

School	Bestuur	Bouwjaar	m^2 BVO	m^2 BVO onderwijs	m^2 BVO welzijn[26]	Aantal leerlingen 2018
St. Willibrordus	SIKO	1965	2.354	1.958	396	259

Analyse van de school in de wijk

St. Willibrordus: Binnen deze school zijn veel problemen met de temperatuur in zowel de zomer als in de winter. Ook de duurzaamheid van het gebouw laat te wensen over.

Resultaten overleg school

Het gekozen scenario voor St. Willibrordus richt zich op het verduurzamen van het gebouw, met specifiek aandacht voor thermisch comfort.

Tabel 12: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Zuid[27]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
St. Willibrordus	1965	Verduurzamen	’29-‘32	1.765.650
Investering				**1.765.650**

[25] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[26] m^2 BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)
[27] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Oost

Beschrijving van de wijk

Oost ligt het dichtst tegen Rotterdam aan. De wijk is gebouwd in de jaren '20/'30 en '50/'60 van de vorige eeuw. De wijk is in de jaren '80 en '90 gerenoveerd. De afgelopen jaren is gewerkt aan het verbeteren van de leefbaarheid in deze wijk door het opknappen van woningen en straten en herinrichting van pleinen.

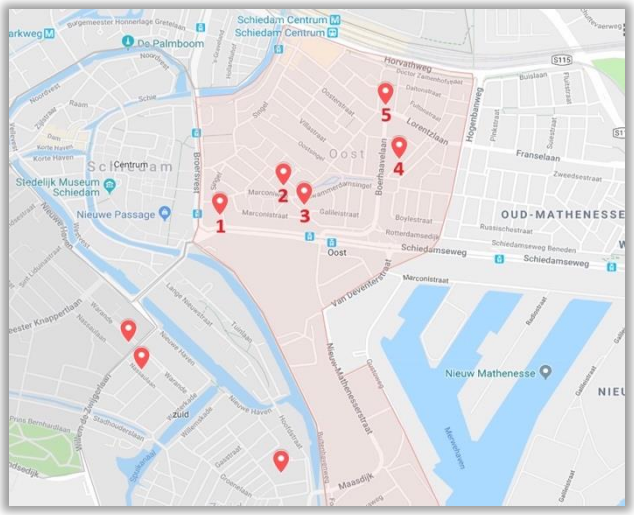

Oost heeft vijf schoolgebouwen. Dit is inclusief de twee dependances van De Singel. De scholen liggen allemaal boven de Rotterdamsedijk.

Basisgeneratie

81% van de basisgeneratie van Oost zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 38% naar De Singel, 26% naar De Peperklip en 18% naar Kaleidoscoop (zie ook bijlage XI). 49% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (vooral Rotterdam, Nieuwland en binnenstad) (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 13: Herkomst leerlingen per school[28]

School	Oost	R'dam	Nieuwland	Centrum	Overig
1.De Singel (3=dep Galilei 4=dep Buijs Ballot)	45,6%	18,4%	14,2%	8,7%	
2.Kaleidoscoop	57,7%	16,2%	9,1%	9,5%	
5. De Peperklip	55,4%	33,1%	4,2%		1,9%

De basisgeneratie laat over de gehele prognose een lichte daling zien, met een kleine toename aan het begin en eind.

Het leerlingenaantal kent een lichte daling, met herstel vanaf 2024.
Het leerlingenaantal lig met circa 250-300 leerlingen boven de basisgeneratie.[29]

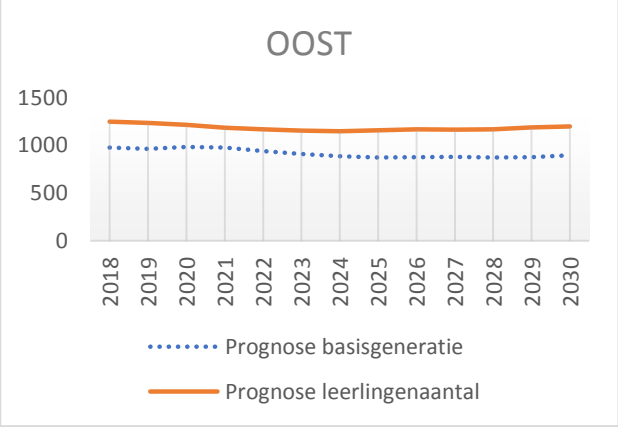

[28] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[29] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 14: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[30]

School	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	m² BVO welzijn[31]	Aantal leerlingen 2018
De Singel	PRIMO	2017	2.523	2.218	305	265
De Singel dep. (Galilei)	PRIMO	1999	1.407	1.270	137	221
De Singel dep. (Buijs Ballot)	PRIMO	2003	2.084	1.207	876	155
Kaleidoscoop	SIKO	1987	1.990	1.816	174	241
De Peperklip	PRIMO	1956	2.852	2.813	39	359

Analyse van de scholen in de wijk

De Singel: Dit is een nieuw gebouw. Er zijn geen ingrepen nodig;

De Singel dependance Buijs Ballot: Het gebouw kent over het algemeen een goede kwaliteit. Er is wel sprake van leegstand, wat een risico vormt voor een gezonde bedrijfsvoering. Bij verdere afname van het aantal leerlingen is optimalisatie wellicht mogelijk door één van de twee dependances af te stoten;

De Singel dependance Galilei: Het gebouw kent onvoldoende ruimten voor onderwijs en pauze. Ook vragen de verkeerssituatie en het speelterrein aandacht. Daarnaast worden er veel binnenklimaatproblemen ervaren. Het gebouw kent geen leegstand en de exploitatie is gezond. Optimalisatie kan plaatsvinden door middelen gericht te investeren in een integrale, duurzame aanpak. Waarbij ook het afstoten van één van de twee dependances een optie is;

Kaleidoscoop: Kwalitatief scoort dit gebouw ruim voldoende. Er zijn enkel problemen met het thermisch comfort en de toegankelijkheid van het gebouw. Maatregelen worden in het regulier onderhoud meegenomen. De kwaliteit is niet dusdanig dat een upgrade nodig is. Bij doorexploiteren kan verbetering van het thermisch comfort in het onderhoudsplan aandacht krijgen. Wel is aandacht nodig voor toekomstige leegstand als gevolg van afname van het aantal leerlingen. De optimalisatie moet zich hierop richten;

De Peperklip: Het gebouw scoort op alle kwaliteitsaspecten (functioneel, technisch en uitstraling) ondermaats. Daarnaast is er sprake van veel leegstand. Het gebouw vraagt hoge onderhoudskosten en kent hoge energiekosten, wat een gezonde bedrijfsvoering onder druk zet. Optimalisatie kan gevonden worden door grootschalige aanpak van het gebouw, waarbij ook de leegstand te reduceren is door het opheffen van het semipermanente gebouw of de beschikbare ruimte in te vullen met kinderopvang.

[30] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[31] m² BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

Resultaten overleg scholen

- Voor zowel *De Singel* als *Kaleidoscoop* geldt dat er geen verandering is in het onderwijsaanbod en de schoolbesturen de gebouwen kunnen doorexploiteren;
- Voor vervangende nieuwbouw van *De Peperklip* heeft de gemeenteraad in 2019 een krediet beschikbaar gesteld. Deze maatregel krijgt een plek in de gebiedsontwikkeling van de nieuwe wijk Schieveste;
- Toekomstige ontwikkeling van de Merwehaven resulteert in een zoekopdracht van de gemeente Rotterdam voor een basisschool in dat gebied. De (mogelijke) opvang van leerlingen door deze ontwikkeling wordt nu niet ingepland in Oost.

Tabel 15: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Oost[32]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
De Singel	2017	Doorexploiteren		
De Singel dep. (Galilei)	1999	Verduurzamen	’29-‘32	1.055.025
De Singel dep. (Buijs Ballot)	2003	Doorexploiteren		
Kaleidoscoop	1987	Doorexploiteren		
De Peperklip[33]	1956	Nieuwbouw	’21-‘24	5.487.250
Investering				**6.542.275**

[32] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[33] Voor Peperklip is reeds dekking

Kethel

Beschrijving van de wijk

Kethel is samen met de wijken Groenoord, Woudhoek en Spaland/Sveaparken gelegen in Schiedam-Noord en ingesloten door de snelwegen A4 en A20 (knooppunt Kethelplein). De wijk heeft een dorpse uitstraling en bestaat uit het voormalige Kethel-dorp, Tuindorp en enkele buurten. Deze zijn in verschillende perioden gebouwd.

Kethel heeft drie schoolgebouwen (= inclusief dependance Windas). De scholen liggen aan de westelijke kant; daar is voornamelijk de woningbouw geconcentreerd.

Basisgeneratie

71% Van de basisgeneratie van Kethel zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 20% naar IKC Kethel en 47% naar de Windas (zie ook bijlage XI). 66% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (vooral uit Groenoord, Spaland/Sveaparken en Woudhoek) (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 17: Herkomst leerlingen per school[34]

School	Kethel	Groenoord	Spaland/ Sveaparken	Woudhoek
1.IKC Kethel	20,2%	39,4%	17,5%	10,4%
3.Windas (2=dep)	47,1%	28,3%	9,8%	4,9%

De basisgeneratie stijgt de komende jaren, waarna zich vanaf 2026 een dalende trend inzet.

Het leerlingenaantal kent dezelfde trend, al is de stijging minder fors.

Het leerlingenaantal ligt met circa 200-300 leerlingen boven de basisgeneratie.[35]

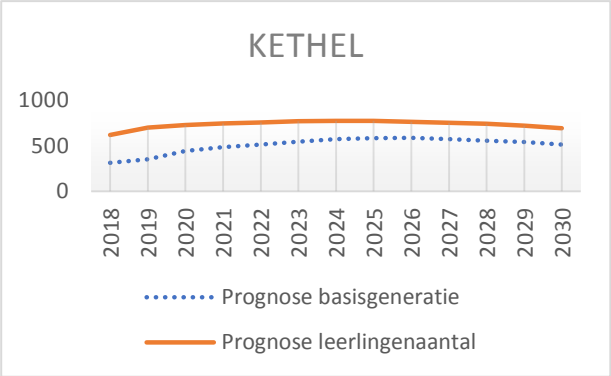

[34] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[35] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 18: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[36]

School	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	m² BVO welzijn[37]	Aantal leerlingen 2018
IKC Kethel	UN1EK	1951	2.430	1877	109	297
Windas	PRIMO	1951	1.468	1.286	182	235
Windas dep.	PRIMO	1906	334	334	0	90

Analyse van de scholen in de wijk

IKC Kethel: Het gebouw kent onvoldoende ruimte voor leren en opvang. Er zijn onvoldoende vierkante meters die functioneel ingezet kunnen worden (als gevolg van de schuine dakconstructie). Verder is aandacht nodig voor het binnenklimaat en geluidsoverlast van het speelplein. Tot slot is de exploitatie een aandachtspunt; dit kan door groei van het aantal leerlingen verbeteren. Hiertoe zijn optimalisaties nodig, vooral gericht op een fysieke uitbreiding omdat een efficiencyslag binnen het bestaande gebouw niet mogelijk is;

Windas: Het gebouw kent een slechte uitstraling en presteert functioneel onvoldoende. Ook is er ruimtetekort en zijn er problemen met de flexibiliteit en het thermisch comfort. Optimalisaties liggen in het fysiek uitbreiden en het maken van een substantiële kwaliteitssprong. Dit kan via een upgrade met uitbreiding of nieuwbouw voor dit sterk verouderd gebouw;

Windas dependance: Het gebouw is inefficiënt en duur door de beperkte omvang en inflexibele indeling. Afstoten is de meest voor de hand liggende optimalisatie, een en ander in relatie tot de maatregelen bij het hoofdgebouw.

Resultaten overleg scholen

- *IKC Kethel* wordt uitgebreid tot een omvang die aansluit bij de actuele prognose. Het gebouw krijgt tevens een upgrade, waarbij ook duurzaamheidsmaatregelen worden doorgevoerd om het gebouw toekomstbestendig te maken. Tijdens de verbouwing kan IKC Kethel gebruikmaken van de schoolwoningen van de Vlinder, zodat dure tijdelijke huisvesting niet nodig is;
- Er komt vervangende nieuwbouw voor *Het Windas*, waarbij de dependance zal worden afgestoten. Groei kan eventueel tijdelijk een plek krijgen in de schoolwoningen van De Vlinder. De exacte omvang voor deze vervangende nieuwbouw hangt af van de gekozen strategie:
  - *Strategie 1:* Nieuwbouw voor de hoofdlocatie, inclusief leerlingen van de dependance die vervolgens wordt afgestoten. De exacte omvang is afhankelijk van de verdere ontwikkeling van de wijk Harga
  - *Strategie 2:* De Gelinckschool stopt per 1 augustus 2020. Met de schoolbesturen en samenwerkingsverbanden vindt overleg plaats over de opvang van leerlingen in de huidige huisvesting en gecombineerd met SBO De Poldervaart. De kosten hiervoor staan weliswaar

[36] Bron:Jan Schraven Advies, 2019
[37] m² BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

in de IHP-begroting, maar er bestaat op dit moment nog onduidelijkheid van de uitkomsten van dit overleg en hiermee voor de opvang van de leerlingen van de Gelinckschool.

Tabel 19: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Kethel[38]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
IKC Kethel	1951	Uitbreiding met circa 290 m2 en upgraden	‘21-‘24	4.480.223
Windas	1951	Nieuwbouw	’25-‘28	5.393.250
Windas dep.	1906	Opheffen	’25-‘28	
Investering				**9.873.473**

[38] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Groenoord

Beschrijving van de wijk

Groenoord, vernoemd naar de voormalige boerderij, is gebouwd in de jaren '60 van de vorige eeuw. De wijk kent vooral veel flatgebouwen (vier t/m acht verdiepingen) en ook relatief veel groen. Groenoord richt zich vooral op kinderen met gezinnen.

In deze wijk staan twee schoolgebouwen. Bij liggen centraal in de buurt van de Laan van Bol'es.

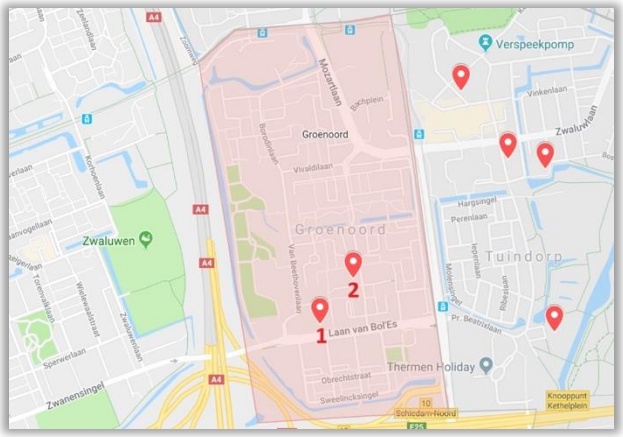

Basisgeneratie

37% Van de basisgeneratie van Groenoord zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 18% naar El Furkan en IKC Kethel, 19% naar Loep en 15% naar IKC Kethel (zie ook bijlage XI). 41% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk/stad (vooral uit Vlaardingen, overige gemeenten en Rotterdam) (zie bijlage X voor meer informatie over 'marktaandelen' van de scholen).

Tabel 20: Herkomst leerlingen per school[39]

School	Groen-oord	Kethel	Vld	Nieuw-land	Andere gemeen-ten	R'dam
1.Loep	90,1%	2,5%	2,5%	1,9%		
2.El Furkan	40,5%		27%		14,1%	6,9%

De basisgeneratie kent de komende jaren een lichte daling.

Het leerlingenaantal is vrij stabiel rond de 500 leerlingen.

Het leerlingenaantal ligt circa 320-400 leerlingen onder de basisgeneratie.[40]

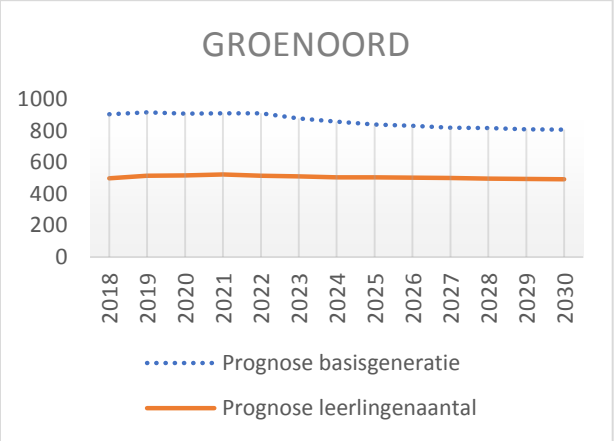

[39] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[40] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 21: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[41]

School	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	m² BVO welzijn[42]	Aantal leerlingen 2018
Loep	PRIMO	1967*	1.767	1.644	123	161
El Furkan	SIC	1967*	2.317	2.078	240	348

Analyse van de scholen in de wijk

LOEP en *El Furkan:* Krijgen allebei nieuwbouw. Na een mislukte aanbesteding voor vervangende nieuwbouw en een niet gestarte aanbesteding voor vernieuwbouw, worden momenteel een aantal mogelijke scenario's uitgewerkt. Deze worden in het eerste kwartaal van 2020 aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Resultaten overleg scholen

- *Loep* krijgt vervangende nieuwbouw. Hierdoor kunnen kinderen uit Groenoord die nu op basisscholen in de aangrenzende wijk Kethel zitten (IKC Kethel en basisschool Windas) gewoon in hun eigen wijk naar school;
- *El Furkan* krijgt vervangende nieuwbouw. Er zijn (al eerder) afspraken gemaakt met het schoolbestuur over de maximale omvang van deze school in relatie tot deze nieuwbouw. In de toekomst zal het schoolbestuur geen aanvullende uitbreidingsverzoeken voor deze school doen.

Tabel 22: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Groenoord[43]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
Loep	1967	Nieuwbouw	'21-'24	4.709.463
El Furkan	1967	Nieuwbouw	'21-'24	4.796.250
Investering [44]				**9.505.713**

[41] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[42] m² BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)
[43] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[44] Voor beide projecten is reeds dekking, alleen nog onvoldoende als gevolg van de huidige marktomstandigheden

Woudhoek

Beschrijving van de wijk

Woudhoek is ontwikkeld in de jaren ’70 en ’80 van de vorige eeuw. De wijk bestaat uit gevarieerde woningbouw: gestapelde bouw en eengezins-woningen (veelal bewoond door gezinnen met oudere kinderen).

In deze wijk staan drie schoolgebouwen (= inclusief de dependance van de Regenboog). De scholen liggen dicht bij elkaar en centraal in de wijk.

Basisgeneratie

72% Van de basisgeneratie van Woudhoek zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 39% naar De Regenboog en 33% naar De Klinker (zie ook bijlage XI). 45% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (vooral uit Groenoord en Spaland/Sveaparken) (zie bijlage X voor meer informatie over ‘marktaandelen’ van de scholen).

Tabel 23: Herkomst leerlingen per school[45]

School	Woudhoek	Groenoord	Spaland/ Sveaparken	Vld
1.De Klinker	50,9%	28,2%	10,5%	2,3%
2.De Regenboog (3=dep)	58,6%	19,8%	13,2%	4,6%

De *basisgeneratie* is de komende jaren stabiel, met een toename vanaf 2024.

Het leerlingenaantal kent dezelfde trend, maar de stijging is minder sterk.

Het leerlingenaantal ligt circa 90-150 leerlingen boven de basisgeneratie.[46]

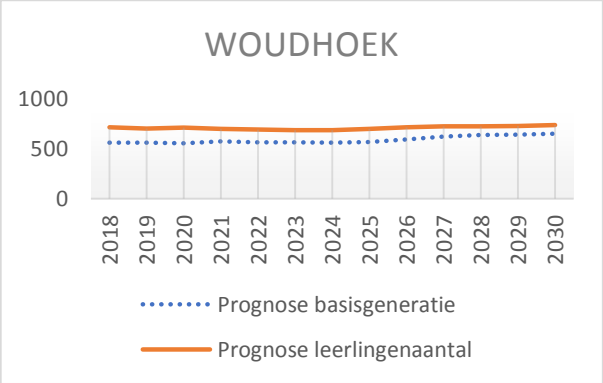

[45] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[46] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 24: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[47]

School	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	m² BVO welzijn[48]	Aantal leerlingen 2018
De Klinker	PRIMO	1985	2.798	2.553	245	344
De Regenboog	SIKO	2003	1.873	1.694	179	234
De Regenboog dep.	SIKO	1999	900	460	0	114

Analyse van de scholen in de wijk

De Klinker: Dit gebouw scoort over het algemeen goed, afgezien van klachten over het thermisch comfort. Er is wel veel leegstand, waardoor er sprake is van een negatieve exploitatie en op termijn onhoudbare onderhoudskosten. De optimalisatie moet vooral gezocht worden in verduurzaming van dit gebouw. En het beter benutten van de ruimte door gebouwdelen af te stoten of in te zetten als dependance voor De Regenboog;

De Regenboog: Het gebouw kent een inefficiënte indeling, met ruimtetekort voor ondersteunende taken. Ook zijn er problemen met het binnenklimaat, de verkeersveiligheid en de speelplaats. In combinatie met de schoolwoningen (dependance), is er sprake van leegstand. Optimalisaties zijn te vinden in het upgraden van het gebouw naar een efficiëntere indeling (combi PSZ, BSO en combi speellokaal en aula) en een verbeterd binnenklimaat. Optioneel is verdere optimalisatie mogelijk in relatie met maatregelen bij de dependance;

De Regenboog dependance: Op alle fronten is er sprake van onvoldoende kwaliteit bij deze schoolwoningen. Er zijn functionele problemen en problemen met het binnenklimaat. Gelet op het bouwjaar (1999) en de beperkte omvang, ligt grootschalige renovatie niet voor de hand. Optimalisatie is mogelijk door deze locatie af te stoten en de leerlingen onder te brengen op een andere locatie in de wijk: bij de hoofdlocatie in combinatie met een uitbreiding of inhuizen bij De Klinker.

Resultaten overleg scholen

- Verder onderzoek naar het koppelen van de gebouwen van *De Regenboog* en *De Klinker*, waardoor eenvoudiger dubbelgebruik en uitwisselen van lokalen mogelijk is. Zo kan wellicht voldoende ruimte ontstaan om leerlingen van De Regenboog dependance op te nemen, waardoor daar geen fysieke uitbreiding meer nodig is;
- Voor *De Regenboog* ligt het scenario om de dependance (schoolwoningen) af te stoten en de leerlingen te gaan inhuizen op de hoofdlocatie. Of dit past moet worden onderzocht. Bijkomend voordeel: extra opbrengsten door de verkoop van de schoolwoningen.

[47] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[48] m² BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

Tabel 25: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Woudhoek[49]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
De Klinker	1985	Verduurzamen	‘25-‘28	2.098.125
De Regenboog	2003	Uitbreiding (circa 300 m2) en upgrade	’25-‘28	3.624.188
De Regenboog dep.	1999	Opheffen	‘29-‘32	
Investering				**5.722.313**

[49] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Spaland/Sveaparken

Beschrijving van de wijk

Spaland/Sveaparken is ontwikkeld vanaf de jaren ’90 van de vorige eeuw. Sveaparken is daarvan de meest recente uitbreiding en wordt gekenmerkt door een Zweedse bouwstijl. De wijk bestaat voornamelijk uit koopwoningen waarin veel jonge gezinnen wonen.

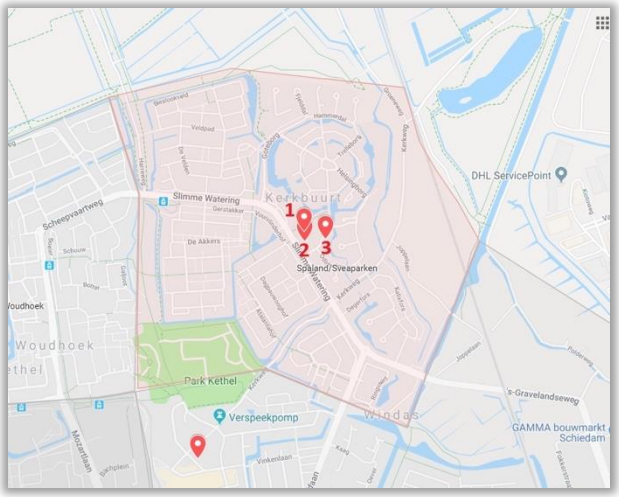

In deze wijk staan drie schoolgebouwen (= inclusief dependance van De Vlinder). De scholen liggen dicht bij elkaar en centraal in de wijk.

Basisgeneratie

73% Van de basisgeneratie van Spaland/Sveaparken zit ook op een school in deze wijk. Hiervan gaat 37% naar De Vlinder en 36% naar De Violier (zie ook bijlage XI). 31% Van de leerlingen die in deze wijk naar school gaan, is afkomstig uit een andere wijk (vooral uit Woudhoek en Groenoord) (zie bijlage X voor meer informatie over ‘marktaandelen’ van de scholen).

Tabel 26: Herkomst leerlingen per school[50]

School	Spaland/ Svea parken	Woudhoek	Groen-oord	Nieuwland	Kethel
1.De Violier	73,3%	8,9%	4,9%	4,3%	
2.De Vlinder (3=dep)	65,4%	13,8%	5,1%		7,3%

De basisgeneratie vertoont een dalende trend, welke afvlakt in de loop der tijd.

Het leerlingenaantal kent dezelfde trend; de daling is echter minder sterk.

Het leerlingenaantal ligt in het begin met circa 100 leerlingen onder de basisgeneratie, maar vanaf 2025 nagenoeg gelijk.[51]

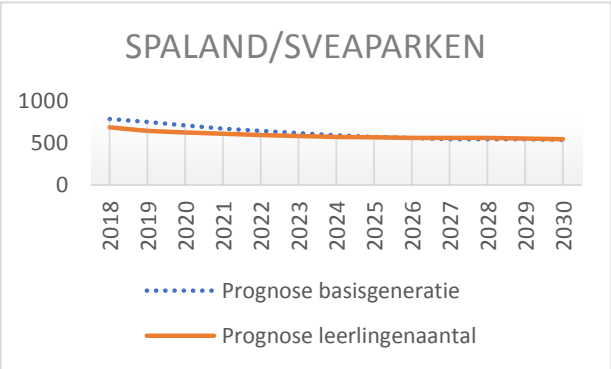

[50] Bron: Kenniscentrum MVS, 2019
[51] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoeften per school voor de komende jaren

Tabel 27: Basisoverzicht van schoolgebouwen in de wijk[52]

School	Bestuur	Bouwjaar	m^2 BVO	m^2 BVO onderwijs	m^2 BVO welzijn[53]	Aantal leerlingen 2018
De Violier	PRIMO	1995	2.744	2.369	376	326
De Vlinder	SIKO	2001	1.423	1.423	0	222
De Vlinder dep.	SIKO	2002	1.890	1.835	55	148

Analyse van de scholen in de wijk

De Violier: Het gebouw presteert kwalitatief voldoende, afgezien van het binnenklimaat. Door de huidige leegstand zijn de exploitatie- en onderhoudskosten problematisch. Optimalisaties dienen zich te richten op verduurzaming in relatie tot de huidige onderhoudscycli en het oplossen van de huidige leegstand;

De Vlinder: Het gebouw kent onvoldoende functionaliteit (onvoldoende werk- en overblijfruimten). Verder zijn er verkeersproblemen en veel problemen met het binnenklimaat. Ook is er sprake van hoge exploitatie- en onderhoudskosten die een gezonde bedrijfsvoering onder druk zetten. Optimalisaties zijn mogelijk door een combinatie van een upgrade en het opheffen van de dependance;

De Vlinder dislocatie (schoolwoningen): Deze schoolwoningen presteren kwalitatief ondermaats op veel aspecten. Gelet op de leerlingendaling, zit de optimalisatie vooral in het (gedeeltelijk) afstoten van deze locatie. De schoolwoningen zijn, tot de verkoop, inzetbaar als tijdelijke huisvesting voor zowel De Windas als IKC Kethel.

Resultaten overleg scholen

- *Schoolwoningen Vlinder* worden op termijn afgestoten. Tot die tijd worden ze ingezet als tijdelijke huisvesting voor IKC Kethel en Windas (NB: *Aandacht voor het zoeken van vervangende ruimte voor het WOT dat hierin gevestigd is);*
- *De Vlinder/De Violier* worden gezamenlijk ingezet om het ontstane ruimtetekort intern op te vangen. Hierbij komt ook aanvullend onderzoek naar de mogelijkheid om beide gebouwen te koppelen; dit vereenvoudigt dubbelgebruik van ruimten en uitwisseling van lokalen.

[52] Bron:Jan Schraven Advies, 2019
[53] m^2 BVO Welzijn: Buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, kinderopvang, bibliotheek. Exclusief eventuele inpandige gymzaal en overige voorzieningen (zie ook tabel paragraaf 3.3.1 IKC-ontwikkelingen)

Tabel 28: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen Spaland/Sveaparken[54]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
De Violier	1995	Verduurzamen	‘21-‘24	2.058.225
De Vlinder	2001	Upgraden	’21-‘24	1.600.988
De Vlinder dep.	2002	Opheffen	’25-‘28	
Investering				**3.659.213**

[54] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

4.4.3 Voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Omwille van hun regiofunctie, zijn scholen voor het voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs niet wijkgebonden.

De Schiedamse scholen trekken veel leerlingen uit de omgeving (2017: 1.724). Onder andere uit Vlaardingen (1.258), Rotterdam (395) en Midden-Delfland (28).

Ongeveer 40% van de leerlingen op een Schiedamse school voor voortgezet (speciaal) onderwijs komt van buiten Schiedam.

Tabel 30: Herkomst leerlingen per school voortgezet onderwijs (2017)[55]

School	SDAM	VLD	MSL	RDAM	OV	TOT
Internationale VOS	78	61	22	9	9	179
Stedelijk Gymnasium	294	184	40	37	39	594
Lyceum Schravenlant	305	44	5	299	8	661
Spieringshoek	741	478	16	53	111	1.399
Mavo Schravenlant XL	300	25	0	210	11	546
ProNova College	157	133	22	31	5	348
Lentiz LIFE College	339	36	6	270	15	666
Totaal aantal leerlingen	**2.214**	**961**	**111**	**909**	**198**	**4.393**

[55] Bron: Kenniscentrum MVS 2019

Tabel 31: Basisoverzicht van schoolgebouwen voortgezet onderwijs in de stad[56] [57]

School	Type	Bestuur	Bouwjaar	m² BVO	m² BVO onderwijs	Aantal leerlingen 2018
1. Internationale VOS	VO	OSVS	1970	979	979	179
2. Stedelijk Gymnasium	VO	OSVS	1974	4.909	4.909	594
3. Gelinckschool	SO	Horizon	1966	1.893	1.321	66
4. Poldervaart	SBO	PRIMO	1966	1.957	1.935	135
5. Lyceum Schravenlant	VO	OSVS	2013	6.332	5.492	661
6. Spieringshoek	VO	Sint Liduina	1970	13.366	9.825	1.399
7. Mavo Schravenlant XL DEP	VO	OSVS	1964	3.137	2.475	96
8. Ilex College	VSO	Yulius	1958	1.404	1.404	125
9. ProNova College	VO	OSVS	1955	4.414	4.414	348
10. Lentiz LIFE College	VO	Lentiz	2011	13.472	9.348	666
11. Mavo Schravenlant XL NIEUWBOUW	VO	OSVS	2018	4.400		450

Analyse van de scholen voor speciaal onderwijs

Ilex College: Heeft behoefte aan een uitbreiding van circa 1.000 m2 en aan een functionele upgrade, zodat het gebouw beter aansluit op de gehuisveste doelgroep (VSO). Daarbij bestaat de wens om in de uitbreiding een zorgcomponent toe te voegen. Dit is echter op dit moment financieel niet haalbaar. Daarnaast ontbreekt het op de locatie aan een gymzaal, wat geen ideale situatie is voor de doelgroep;

Gelinckschool: Hier is sprake van veel leegstand en het gebouw scoort onder de maat. Totale renovatie en het gebouw passend maken is de meest logische aanpak. Echter: de school stopt per 1 augustus 2020. Met de schoolbesturen en het samenwerkingsverband is overleg over de opvang van de leerlingen in de huidige huisvesting, gecombineerd met SBO Poldervaart. Omdat hierover nog onduidelijkheid bestaat, wordt de maatregel voor transformatie opgenomen in het

[56] Bron: Jan Schraven Advies, 2019
[57] Zie bijlage VI voor leerlingenprognoses en ruimtebehoefte per school voor de komende jaren

IHP om leerlingen op te kunnen nemen in dit gebouw. Dit in samenhang met de inpandig naastgelegen Poldervaart;

Poldervaart: Het gebouwdeel waar Poldervaart in zit, is kwalitatief op orde. Wel worden maatregelen voorgesteld voor verduurzaming om te komen tot een gezonde exploitatie. Daarbij dient integraal ook de relatie gelegd te worden met de ontwikkelingen rondom de inpandig naastgelegen Gelinckschool en eventueel ook met De Windas.

Tabel 32: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen scholen speciaal onderwijs[58]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
Ilex College	1958	Uitbreiden met circa 1000 m2 en upgraden	’21-‘24	4.460.828
Gelinckschool	1966	Transformeren	’25-‘28	2.980.845
Poldervaart	1966	Verduurzamen	’25-‘28	1.467.900
Investering				**8.909.573**

Analyse van de scholen voor voortgezet onderwijs

Internationale VOS: Upgrade met aandacht voor functionele problemen, binnenklimaat en hygiëne;

Stedelijk Gymnasium: Het gebouw is kwalitatief voldoende op orde en behoeft voorlopig geen maatregelen;

Mavo Schravenlant XL: Na realisering van de nieuwbouw (2018) is er inmiddels door aantrekkende inschrijvingen ruimtetekort ontstaan. Daarom is de huisvesting aan de Van der Leeuwlaan nog niet afgestoten. Dit gebouw is echter slecht onderhouden vanwege de eerdere plannen om dit gebouw af te stoten. Achterstallig onderhoud moet op korte termijn worden opgepakt en er moet planontwikkeling voor de middellange termijn worden opgesteld. Als maatregel wordt algehele transformatie voorgesteld;

Lyceum Schravenlant: Het gebouw is kwalitatief voldoende op orde en behoeft geen maatregelen;

Spieringshoek: Het gebouw (uit 1970) vraagt om aandacht. De gemeente heeft in de afgelopen jaren enkele deelprojecten gefinancierd en ook het schoolbestuur zelf heeft geïnvesteerd in 1/3 gedeelte van het gebouw. In een breed overleg hebben zowel alle schoolbesturen VO als de gemeente aangegeven dat Spieringshoek binnen het IHP als eerste VO school aan de beurt zou moeten komen voor maatregelen. Om niet verder achterop te komen bij de andere scholen voor voortgezet onderwijs heeft het schoolbestuur in 2018 mogelijkheden verkend en besproken om ingrepen op de kortst mogelijke termijn te realiseren. Op basis hiervan en na de overleggen over het IHP is de concessie gedaan niet te kiezen voor nieuwbouw (kosten 27 miljoen) maar juist voor een combinatie van upgrade/gedeeltelijke nieuwbouw

[58] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

(kosten 22 miljoen). Dit betekent dat een nieuw gebouwdeel B aangebouwd wordt dat aansluit op gebouwdeel A ter vervanging van het huidige gebouwdeel B (inclusief gymzalen). Bovendien ziet het schoolbestuur mogelijkheden om het project te splitsen in de upgrade/vervangende nieuwbouw (gebouwdeel B) en de vervangende nieuwbouw van de gymzalen. In de businesscase wordt e.e.a. in een zo vroeg mogelijk stadium nader uitgewerkt.

Lentiz LIFE College: Er is aandacht nodig voor de parkeerproblematiek, hoogstwaarschijnlijk veroorzaakt door de MBO-studenten. Het gebouw wordt intensief gebruikt wat leidt tot extra onderhoud als gevolg van slijtage;

ProNova College: Er is ruimtetekort wat zich uit in functionele problemen. Het ruimtetekort is nu nog intern op te vangen. Op termijn is fysieke uitbreiding mogelijk noodzakelijk, maar dit is nog onzeker (de leerlingentelling van 2019 bleek lager dan geprognotiseerd). Daarom is hiervoor nog geen bedrag opgenomen in het IHP.

Tabel 33: Totaaloverzicht en gewenste maatregelen scholen voortgezet onderwijs[59]

School	Bouwjaar	Scenario	Realisatie	Kosten
Internationale VOS	1970	Upgraden	’29-‘32	1.100.925
Stedelijk gymnasium	1974	Door exploiteren		
Mavo Schravenlant XL dep.	1964	Transformeren ivm noodzaak uitbreiding	’29-‘32	4.940.775
Lyceum Schravenlant	2013	Doorexploiteren		
Spieringshoek	1970	Upgraden/ gedeeltelijke nieuwbouw (Gebouwdeel B)	’25-‘28	17.000.000
Spieringshoek	1970	Upgraden/ gedeeltelijke nieuwbouw (Gymzalen)	’29-‘32	5.000.000
ProNova College	1955	Doorexploiteren		
Lentiz LIFE College	2011	Doorexploiteren		
Investering				**28.041.700**

[59] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

4.5 Maatregelen/scenario's

De wijkanalyse, de kwaliteitsbeoordeling en urgentieweging hebben geleid tot een reeks van maatregelen per locatie per gebouw (zie voorgaande paragraaf). In bijlage III staat een compleet overzicht van maatregelen per locatie.

Deze wijkanalyses, scenario's alsmede de prioritering (wanneer) en de gekozen maatregelen (wat en hoe) kunnen bij de ontwikkeling van de achtereenvolgende vier uitvoeringsplannen (2021-2024, 2025-2028, 2029-2032 en 2033-2036) op basis van actuele gegevens en aanvullende onderzoeksmethodiek (op basis van zorgplicht, gebouwconditie (NEN 2767), technische, onderwijsinhoudelijke en financiële uitgangspunten) worden aangepast. De wijze waarop wordt opgenomen in de nieuwe huisvestingsverordening.

5 Financiële randvoorwaarden

Het uitvoeren van alle in dit IHP genoemde maatregelen vergt een grote investering. De gemeente ontvangt voor deze wettelijke taak een rijksbijdrage in het gemeentefonds, maar deze is ontoereikend voor het volledig realiseren van de geformuleerde ambities. Ook de schoolbesturen ontvangen rijksmiddelen voor de materiële instandhouding van hun gebouwen.

Voor de uitvoering van het IHP is het belangrijk om de financiële randvoorwaarden goed in beeld te brengen. Gemeente en besturen moeten de benodigde investeringen in samenhang en binnen de eigen begrotingssystematiek kunnen vormgeven. Een meerjarenplanning en een gedeelde langetermijnvisie op de instandhouding van bestaande onderwijshuisvesting, helpt gemeente en schoolbesturen bepalen hoe ze hun beschikbare middelen kunnen inzetten. Door belangen en wensen transparant te maken ontstaat helderheid over investeringen, haalbaarheid en beperkingen.

Investeringsbehoefte onderwijshuisvesting
De mogelijke investeringsbehoefte voor onderwijshuisvesting is gebaseerd op:
- Leerlingenprognoses;
- Huidige cpaciteit, kwaliteit en onderhoudsstaat schoolgebouwen;
- Gezonde bedrijfsvoering schoolbesturen.

5.1 Uitkering gemeentefonds

Via een algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontvangt een gemeente financiële middelen om onder meer te kunnen voldoen aan de zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Een gemeente is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden en investeringen in onderwijshuisvesting af te wegen tegen haar andere taken en verantwoordelijkheden. De PO-raad heeft een rekenmodel ontwikkeld om inzicht te krijgen in de bedragen die gemeenten ontvangen voor hun huisvestingsplicht[60].

5.2 Gemeentebegroting

In de gemeentebegroting zijn de beschikbare gegevens geanalyseerd om een beeld te krijgen van de jaarlijkse uitgaven aan onderwijshuisvesting (bijlage V).

5.3 Materiële bekostiging

Bij de berekening van de bekostiging van scholen wordt naar twee componenten gekeken: personeel en materieel. De bekostiging is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal leerlingen, maar voor het primair en het voortgezet onderwijs gelden verschillende parameters die de hoogte van de

[60] Zie: www.poraad.nl/ledenondersteuning/ toolboxen/huisvesting/besteding-onderwijshuisvesting

rijksbijdrage bepalen. De bedragen voor de materiële bekostiging staan in de 'Regeling vaststelling bedragen programma's van eisen basisonderwijs' en de 'Regeling bekostiging exploitatiekosten voortgezet onderwijs'.

5.4 Bekostiging schoolbesturen

Dit IHP gaat ervan uit dat de materiële component van de lumpsum voor primair- en voortgezet onderwijs toereikend is voor het in standhouden van een in normale toestand verkerend schoolgebouw. Onderzoeken uitgevoerd door Berenschot en de Onderwijsraad naar respectievelijk de programma's van eisen voor materiële instandhouding (MI) en de lump sum-bekostiging doen hierover geen uitspraken. Indien blijkt dat het materiële deel van de lump sum onvoldoende is, behoort het tot de taak van de rijksoverheid om de vergoeding aan te passen. De Onderwijsraad beveelt daarom gemeenten om aan te evalueren of de bekostiging toereikend is.

5.5 Vaststellen van kosten en vergoedingen

Raad bepaalt normbedragen huisvesting
De onderwijswetten schrijven voor dat de gemeenteraad de normbedragen bepaalt voor de toegekende voorzieningen in de huisvesting. De normbedragen voor (permanente) nieuwbouw en (permanente) uitbreiding gaan uit van een sober, maar doelmatig gebouw dat voldoet aan de eisen in het Bouwbesluit. Deze normbedragen zijn voor de schoolbesturen taakstellend. Ze staan in de gemeentelijke verordening en worden jaarlijks geïndexeerd op basis van VNG-advies.

5.5.1 Opbouw normbedragen

In 2018 heeft de VNG de normvergoeding voor huisvestingsvoorzieningen verhoogd met 40%. Maar de bijdrage vanuit het Gemeentefonds is niet verhoogd. De gemeenten zijn door het VNG geadviseerd hun normbedragen te verhogen en daarmee de dekking uit eigen middelen. Dit is een eerste stap om te berekenen wat het verschil is tussen de normbedragen en de werkelijke kosten voor een - volgens de wettelijke normen - sober en doelmatige huisvesting.

Voor het vaststellen van de investeringskosten voor dit IHP is dus een andere berekening nodig dan die de VNG voorschrijft. De berekening van de normbedragen neemt de recente stevige prijsstijgingen gedeeltelijk mee, omdat dit een tijdelijke prijscorrectie is. Bij het opstellen van businesscases wordt ook gekeken naar de eigen bijdrage van schoolbesturen. Bij het maken van investeringsplannen en de individuele businesscases zal ook prijscorrectie conform de marktomstandigheden worden meegenomen. Omdat dit IHP uitgaat van een middellange termijn, is in dit IHP nog een meerjarige gemiddelde prijsstijging gehanteerd. Uit de onderbouwing door BDB[61] van het Kwaliteitskader volgt onderstaand normbedragenopbouw.

[61] Stichting Bureau Documentatie Bouwwezen is een onafhankelijk kennisinstituut op het gebied van bouw(kosten)data. BDB levert voor de bouw de meest gangbare index

Tabel 34: Vergelijking normbudgetten versus referentieniveaus en voorstel rekennorm[62]

	VNG norm pp 2018	BDB Wettelijk referentie niveau (bouwbesluit 2015) pp 2017	BDB Basis-referentie niveau (Kwaliteits kader) pp 2018	Referentie BENG (financiële analyse) pp 2019
€/m2	€ 1.775	€ 1.900	€ 2.282	€ 2.250
Verschil tov VNG		107%	128%	132%

Extra investering nodig
De gemeente Schiedam hanteert nu de VNG-normvergoeding. Deze sluit niet aan bij de huidige wettelijke eisen. Bij de aanpak conform het Kwaliteitskader en de ambitie om duurzame kwaliteitsinvesteringen te doen, is bovenop het Bouwbesluitniveau een extra investering nodig. Het Bouwbesluit 2015 is bijvoorbeeld minder ambitieus qua binnenklimaat dan wat gebruikelijk is voor nieuwbouwprojecten. Daarbij komt de eis voor nieuwbouw om vanaf 2020 BENG als norm te hanteren. Dit betekent dus een forse aanpassing van de te hanteren normbedragen.

Wettelijk gezien is de gemeente momenteel alleen verantwoordelijk voor (de bekostiging van) nieuwbouw en uitbreiding. Vanuit een kwaliteitsoogpunt is het niet wenselijk om geen regeling te hebben voor renovatie, of dat nu transformatie of upgrade betreft. Dit omdat deze maatregelen anders worden uitgesteld totdat er nieuwbouw gerealiseerd mag worden. Dat betekent dat medewerkers en kinderen meerdere jaren - soms decennia - in ondermaatse gebouwen werken zonder zicht op verbetering. *Dit is zeer nadelig voor de kwaliteit van onderwijs.* De huidige regelgeving geeft hier nog geen aanknopingspunten voor en laat dit over aan de gemeente.

Mocht de gemeente de ambitie voor versneld verduurzamen en verbeteren van het binnenmilieu en functionaliteit extra ondersteunen, dan vergt dit ook nog een aanvullende bijdrage *bovenop* de in dit IHP gehanteerde normbedragen.

Extra ambities kosten extra geld
Mocht de gemeente de ambitie voor versneld verduurzamen en verbeteren van het binnenmilieu en functionaliteit ondersteunen, dan vergt dit ook nog een aanvullende bijdrage bovenop de in dit IHP gehanteerde normbedragen. De kosten bedragen per vierkante meter *bovenop* de in dit IHP gehanteerde normbedragen voor *nieuwbouw/transformatie*:
+ € 150 Van BENG naar ENG
+ € 300 Van Frisse scholen klasse B/C naar A/B
Landelijk Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting Ruimte-OK/PO-VO-raad:
+ € 500 Extra technische kwaliteit (e-zuinig, klasse A/B, ICT, materiaal)
+ € 40 Extra functionele kwaliteit
+ € 20 Extra esthetische kwaliteit

[62] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

Deze maatregelen zijn niet te bekostigen uit een surplus van de exploitatie. Enerzijds omdat de energiekosten niet hoog genoeg zijn, anderzijds omdat de bekostiging van de exploitatie onvoldoende is en investeringen dan ten koste gaan van de primaire onderwijstaak. Daarom rekent de meerjarenbegroting met de onderstaande normbedragen (= exclusief de hogere ambities).

Tabel 35: Normbedrag per vierkante meter naar maatregel[63]

Normbedrag per m² BVO	Referentie
Nieuwbouw/uitbreiding € 2.250,-	BDB normgegevens, nieuwbouw conform (B)ENG
Transformatie € 1.575,-	70% van nieuwbouw, levensduurverlenging 40 jaar
Upgrade € 1.125,-	50% van nieuwbouw, levensduurverlenging 20 jaar
Verduurzamen € 750,-	Maatschappelijk Vastgoedscan BNG / Beslisboom Verduurzaming Scholen

Om deze extra investeringen haalbaar te maken gaat dit IHP uit van een eigen bijdrage van het schoolbestuur.

Bouwmarkt overspannen, bouwprijzen overstijgen normbedragen

Buiten deze normbedragenbepaling, is ook de markt momenteel dusdanig overspannen dat aanbestedingen, wanneer er al inschrijvers zijn, mislukken omdat de bouwprijzen de normbedragen overstijgen. De normbedragen gaan niet uit van tijdelijke huisvestingskosten. Daarom zijn deze in de doorrekening van de investeringsbegroting niet meegenomen, behalve bij de projecten van El Furkan, Loep en De Peperklip omdat die al in uitvoering zijn. In verdere maatwerk investeringsbegrotingen moet gekeken worden naar de noodzaak van tijdelijke huisvestingskosten bij vervangende nieuwbouw en transformatie.

5.5.2 Controle begroting schoolbestuur

De gemeente controleert op basis van de verordening de projectbegroting van het schoolbestuur. Wanneer deze begroting het beschikbaar gestelde krediet overschrijdt onderzoekt de gemeente of:

- In de bouwplannen van het schoolbestuur zaken staan die niet strikt noodzakelijk zijn;
- Bezuinigingen op voorzieningen mogelijk zijn;
- Redelijke prijzen zijn gehanteerd (zoals bijvoorbeeld de prijs per vierkante meter te realiseren bruto vloeroppervlakte).

Het kan echter zijn dat de gemeente in de voorbereidingsfase aan het gebouw strengere eisen heeft gesteld dan wettelijk vereist. Bijvoorbeeld extra maatregelen in het kader van extra duurzaam bouwen. Met dit soort extra eisen is in de normbedragen geen rekening gehouden. Het is dan redelijk om de normbedragen in de verordening hierop aan te passen.

Als de normbedragen in de toekomst onvoldoende blijken te zijn, kan de gemeente ervoor kiezen om

[63] Bron: Jan Schraven Advies, 2019

de verordening aan te passen om deze meer in overeenstemming te brengen met de lokale praktijk. Dat kan op twee manieren:

- *Werken met feitelijke kosten:* Er zijn drie opties mogelijk:
  - De genormeerde lijn: er is precies aangegeven welk bedrag voor welke voorziening staat;
  - De offertelijn: op basis van vooraf vastgestelde uitgangspunten vraagt het schoolbestuur een aantal offertes op. Op basis van die offertes stelt de gemeente het vergoedingsbedrag vast;
  - Een combinatie van beide lijnen.
- *Aanpassen van normbedragen*: Door de normbedragen in het algemeen op te hogen met een bepaald percentage of door voor bepaalde kostenverhogende lokale omstandigheden aparte toeslagen op te nemen in de verordening. De gemeente kan deze ze toeslagen opnemen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs of in de Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs.

5.5.3 Kostenontwikkelingen

Normbedragen rekenen met:

- *Structurele kostenontwikkelingen*: de prijsontwikkelingen van de productiekosten bij een onveranderde vraag (= kostprijsontwikkeling);
- *Conjuncturele kostenontwikkelingen*: de prijsontwikkelingen die ontstaan door vraag en aanbod op de aanbestedingsmarkt (= marktwerking). Als gevolg van de huidige overspannen bouwmarkt bepalen de conjuncturele kostenontwikkelingen nu voor een groot deel de prijsontwikkeling zoals te zien is in onderstaand figuur (Cobouw, 2018). Hierdoor stijgen de bouwprijzen dermate snel dat normbedragen tussentijds moeten worden bijgesteld (index).

Figuur 1: Verloop ontwikkeling normvergoeding versus bouwkosten 1998-2019[64]

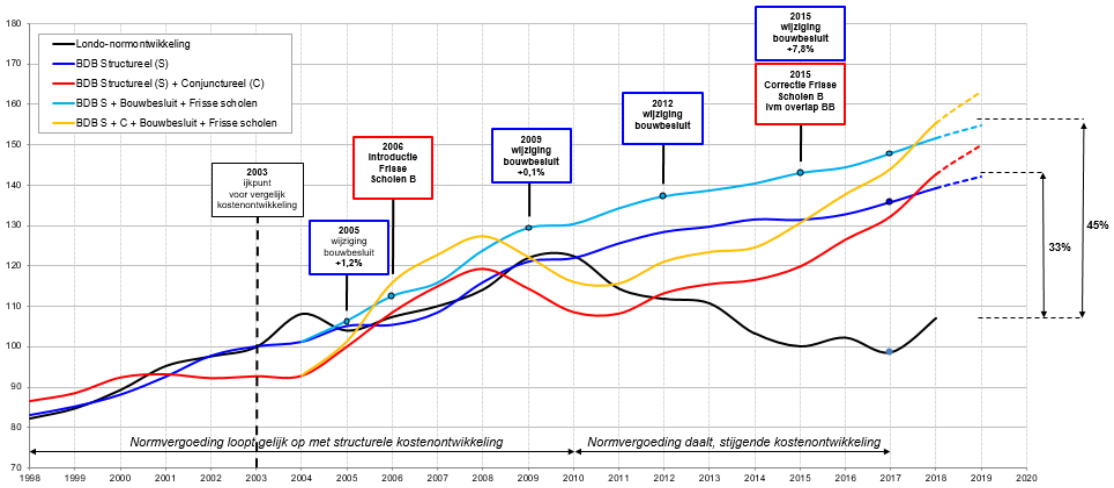

[64] Bron: Cobouw 2018

5.6 Scenario's

De gemeente kan kiezen voor het realiseren van een goede kwaliteit als basisvoorziening op alle schoolgebouwen. Hiermee stapt de gemeente af van de wettelijke verplichting en de gemeentelijke methodiek van de verordening om nieuwbouw te financieren wanneer een schoolgebouw onder het technische instandhoudingsniveau zakt (= veiligheids- en gezondheidssituatie zijn in het geding).

Er zijn vier hoofdscenario's:

- *Scenario 0: (vervangende) nieuwbouw*
  - Maatregelen: Geen;
  - Toelichting: Gemeente investeert niet in kwaliteitsverbetering en/of levensduurverlenging. Schoolgebouwen worden vervangen door nieuwbouw op het moment dat zij de technische, kwalitatieve en financiële afschrijvingstermijn hebben doorlopen. Investeringen voor instandhouding zijn dan niet rendabel meer en de achterstand is technisch, kwalitatief en functioneel te groot voor alternatieve maatregelen (bijvoorbeeld renovatie). Ook is onderhoud en exploitatie niet meer te betalen uit de materiële bekostiging en dat levert een onhoudbare situatie op;
  - Uitvoering: Conform de gemeentelijke verordening komt een aanvraag voor vervangende nieuwbouw in een dergelijke situatie voor bekostiging door de gemeente in aanmerking. Voor wat betreft de maatregelen waartoe zij wettelijk verplicht is.

- *Scenario 1: nieuwbouw, uitbreiding en transformatie*
  - Maatregelen: Hierbij investeert het schoolbestuur om schoolgebouwen tijdig aan te passen aan omvang, technische en functionele kwaliteit. Dit betreft haar minimale zorgplicht, waarbij efficiënt gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van renovatie. De scope van deze investeringen is veertig jaar;
  - Toelichting: Op basis van een programma van eisen wordt het schoolbestuur in staat gesteld om de beoogde kwaliteit te bereiken en te handhaven. De investeringen leiden tot een gezonde exploitatie van een kwalitatief goed gebouw voor een periode van veertig jaar;
  - Uitvoering: Op basis van de methodiek voor eigen bijdrage, bekostigt het schoolbestuur zelf de noodzakelijke maatregelen. De gemeente kan hierbij de mogelijkheid van een gemeentegarantie aanbieden. De maatregelen die noodzakelijk zijn om de levensduur van het schoolgebouw te verlengen (technisch en functioneel) en waarbij het niet mogelijk is om deze uit de eigen bijdrage te bekostigen, komen voor rekening van de gemeente.

- *Scenario 2: upgrade*
  - Maatregelen: Hierbij wordt de school in staat gesteld om verbeteringen aan het pand te doen die de beleving, functionaliteit, binnenklimaat en eventueel in combinatie met scenario 3 ook de duurzaamheid verbetert. Deze upgrade verbetert de kwaliteit voor een periode van tenminste twintig jaar;
  - Toelichting: De investeringen leiden tot een gezonde exploitatie van een kwalitatief goed gebouw. Er wordt een tussentijdse kwaliteitsverbetering gerealiseerd waarmee er wordt voorkomen dat er langdurig klachten en functionele problemen blijven bestaan, die pas bij een transformatie of nieuwbouw worden opgelost. Hiervoor geschikte gebouwen hebben een toekomstwaarde die deze investering rendabel maakt;
  - Uitvoering: Het schoolbestuur onderbouwt in een businesscase de te realiseren kwaliteitsaspecten. Voor dekking wordt gekeken naar de mogelijkheden van een eigen bijdrage en kan de gemeente een gemeentegarantie afgeven of eventueel de dekking van de onrendabele top overwegen.

- *Scenario 3: verduurzamen*
  - Maatregelen: Op basis van resterende levensduur en te realiseren exploitatievoordelen worden verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd. Gedeeltelijk bekostigd door de gemeente om zo te stimuleren dat er voortijdig goede gebouwkwaliteit wordt gerealiseerd;
  - Toelichting: De gemeente stelt het schoolbestuur in staat om verduurzamingsmaatregelen toe te passen bij gebouwen met voldoende kwaliteit en toekomstwaarde. Het schoolbestuur maakt een businesscase die voor de dekking primair kijkt naar het besparingspotentieel op de exploitatie (stook- en elektrakosten) en het onderhoud (onderhoudsarme materialen). Het doel is te komen tot een sluitende gebouwexploitatie. Bij een niet sluitende businesscasus bespreken schoolbestuur en gemeente de haalbaarheid van het plan;
  - Uitvoering: Voor de investering geeft de gemeente een gemeentegarantie af. De beste manier om aan een scherpe lening te komen, is door mee te doen aan een collectieve leenfaciliteit of een ESCO-contract waarbij een derde partij de investering en onderhoud regelt. Dit wordt door overdracht van het exploitatieverschil betaald. De Beslisboom Verduurzaming Scholen geeft inzicht in verschillende ingrepen en levensduurverlenging met bijbehorend budget.

In het begrotingsoverzicht en de meerjarenbegroting (zie bijlage VIII) zijn alle maatregelen verwerkt. Zo ontstaat een totaalbeeld van de kwalitatieve ingrepen en de benodigde investering bij hantering van de huidige systematiek (scenario 0). Bij alle scenario's wordt eenzelfde kwaliteit behaald. Bij de prioritering is er dus vanuit gegaan dat er niet gekozen wordt voor scenario 0 maar dat de overige scenario's in samenhang zorgen voor de verschillende voorgestelde maatregelen per project/businesscase.

5.7 Investering

Wanneer we uitgaan van **Scenario 0** dan zijn de kosten voor de komende vijftien jaar, mede door een achterstand in investeringen in nieuwbouw, begroot op € 42,8 miljoen (zie begroting in bijlage VIII). Deze loopt de komende veertig jaar op tot € 173,6 miljoen.
Scenario 1 betreft alleen de wettelijke zorgplicht en bedraagt € 53,7 miljoen.
Bij **Scenario 2** is de investering opgehoogd ten opzichte van scenario 1 met € 31,4 miljoen. Dit is zeer efficiënt; wanneer deze investering niet wordt gedaan, kunnen de kosten voor extra transformatie- of vervangende nieuwbouwprojecten oplopen tot € 47,7 miljoen voor de betreffende gebouwen. Het is dus van belang om tijdig de garantie- en investeringsmogelijkheid voor upgradeprojecten te regelen. Zo komen de gebouwen op de meest kostenefficiënte manier op het minimale kwaliteitsniveau.
Voor het uitvoeren van **Scenario 3** is er een budget nodig van € 11 miljoen. Geadviseerd wordt een gezamenlijke inventarisatie te maken, inclusief de verduurzaming die bij andere maatregelen wordt toegepast en zo de financiering en de inkoop zoveel mogelijk collectief op te pakken.

Het **totaal** aan maatregelen kost € 96,2 mln.

In bijlage VIII staan de investeringen voor de verschillende scenario's weergegeven. De bedragen van scenario 1 (alleen zorgplicht) worden aangevraagd na veertig jaar van het bouwjaar of twintig jaar na de laatste renovatie. Dit kan worden vermeden door tijdig te investeren en het in staat stellen om het gebouw met voldoende kwaliteit in stand te houden.

5.8 Kostenverdeling

- De besturen onderschrijven het principe dat het onderwijs een eigen bijdrage levert aan de uitvoering van maatregelen;
- De mogelijkheid voor een eigen bijdrage wordt per project onderzocht in een businesscase voor de projecten tot vier jaar vooruit. Hierin staat een specificatie uitgewerkt van de exact te nemen maatregel (haalbaarheidsstudie), alsmede een projectspecifieke financiële onderbouwing voor de bekostiging door gemeente, schoolbestuur en andere partners. Ter voorbereiding op de eerste periode van vier jaar wordt ervaring opgedaan met het ontwikkelen van deze businesscase door de bouwheer (in principe het schoolbestuur) en gemeente. Op basis van de ervaringen wordt een standaard format ontwikkeld, om zo te komen tot een eenduidige opzet en uitwerking. Hiermee kan voor de toekomstige projecten geëxperimenteerd worden (pilot);
- De wettelijke uitgangspunten en mogelijkheden binnen het primair en voortgezet onderwijs zijn leidend. De bijdrage moet rechtmatig (primair onderwijs) en doelmatig (voortgezet onderwijs) zijn. In verband met de specifieke planning en control-cycli moeten de businesscases telkens een jaar voorafgaand aan een nieuwe periode zijn afgerond;
- De hoogte van de eigen bijdrage zal afhangen van de projectspecifieke meerjarige terugverdieneffecten op de daadwerkelijke vrijvallende/verminderde onderhoudskosten en energiebesparingen. Er is daarbij geen limiet op de tijdsduur van deze lagere kosten; het voordeel loopt oneindig door. Op basis van de meerjarenbegroting van het gebouw worden de besparingen bepaald. De uitgaven worden hierbij tot het minimum verlaagd en het restbudget van de rijksvergoeding materiële instandhouding kan dan worden gereserveerd. Bij het vaststellen van de hoogte wordt tevens rekening gehouden met eerder door het bestuur én de gemeente gedane investeringen in het gebouw. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de nog openstaande boekwaarde en voor het gevaar van kapitaalvernietiging.

5.9 Financiering

5.9.1 Financiering van investeringen

Voorkeursoptie financiering investeringen
Voor de financiering van investeringen in de onderwijshuisvesting zijn meerdere opties mogelijk. In overleg met de schoolbesturen is als voorkeursoptie gekozen:
De gemeente investeert zelf in de huisvesting en verzorgt de financiering daarvan. De gemeente sluit daartoe een onderhandse lening af met de BNG. De aflossing is afhankelijk van de afschrijvingstermijn. De afschrijvingslasten zijn onderdeel van de exploitatierekening van de gemeente. Investeren door de gemeente leidt tot een hogere balanswaarde en een hogere schuldpositie.

Afhankelijk van specifieke situaties en projecten is het mogelijk op dat moment ook alternatieve financieringsvormen te onderzoeken, zoals bijvoorbeeld:

1. *Het schoolbestuur investeert in huisvesting en verzorgt de financiering. De gemeente stelt hiervoor een jaarlijkse vergoeding beschikbaar*
   In het algemeen zal de gemeente borg moeten staan voor een lening. Dit is aan de orde bij schatkistbankieren. Hierbij kan een schoolbestuur een lening (maximale looptijd dertig jaar) sluiten bij het Ministerie van Financiën. Voorwaarde is dat er sprake is van een volledige doordecentralisatie. Dit houdt onder meer in dat de gemeente haar economisch claimrecht op de onderwijshuisvesting overdraagt aan het schoolbestuur.
   Het schoolbestuur kan ook zelf bij de BNG een lening afsluiten. Het tarief zal afhankelijk zijn van de businesscase, zekerheden, enzovoort en kan op voorhand niet worden afgegeven.
   De aflossing van de lening is afhankelijk van de afschrijvingstermijn. Deze is onderdeel van de afspraken die gemeente en schoolbestuur maken. De aflossing op de lening loopt gelijk op met de looptijd van de lening. De afschrijvingskosten zijn onderdeel van de exploitatierekening van het schoolbestuur, waar een vergoeding van de gemeente tegenover staat. Betaling van de aflossing is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.
   Investeren en financieren door het schoolbestuur heeft geen effect voor de balanswaarde en schuldpositie van de gemeente. De gemeente zal de langlopende afspraak met het schoolbestuur wel moeten opnemen onder 'Niet uit balans blijkende verplichtingen'.

2. *De gemeente gaat een overeenkomst aan met een derde partij die de uit te voeren maatregel realiseert. Dit is mogelijk voor zowel nieuwbouw als renovatie en verduurzaming*
   Bij nieuwbouw zal er na de realisatie sprake zijn van huur voor een overeengekomen periode. Voor het dekken van de huurverplichtingen moet de gemeenteraad meerjarige budgettaire afspraken per raadsbesluit vastleggen. De gemeente gaat een convenant aan met het schoolbestuur gekoppeld aan een bruikleenovereenkomst waarbij de huisvestingsverordening buiten werking wordt gesteld.
   Bij renovatie of verduurzaming koopt de derde partij het vastgoed van de gemeente en brengt het onder in een stichting. De gemeente pacht de gebouwen vervolgens voor een periode van dertig jaar. Uit de zogenoemde canon die de gemeente betaalt, worden de gebouwen grondig gerenoveerd en duurzamer gemaakt en wordt rente en aflossing betaald. Na dertig jaar krijgt de gemeente het gebouw terug.
   Investeren en financieren door de derde partij heeft geen effect voor de balanswaarde en schuldpositie van de gemeente. De gemeente zal de langlopende afspraak met de derde partij wel moeten opnemen onder 'Niet uit balans blijkende verplichtingen'.

3. *Het schoolbestuur gaat een overeenkomst aan met een derde partij die de uit te voeren maatregel realiseert*
   De gemeente stelt hiervoor een jaarlijkse vergoeding beschikbaar. In het algemeen zal de gemeente bij een dergelijke overeenkomst borg moeten staan. Voor het overige is deze optie grotendeels gelijk aan optie 2.

Bijlagen

Bijlage I: Weegfactoren

Mate van belang ten opzichte van Excel:		FACTOR 2
Minimaal acceptatieniveau/ambitiescore:		FACTOR 6
Weegfactoren tussen kwaliteitscriteria:	EXTERIEUR: Uitstraling (herkenbaarheid)	0,5
	EXTERIEUR: Entree(s) (benaderbaarheid)	0,5
	INTERIEUR: Zichtlijnen (ruimtelijkheid)	1
	INTERIEUR: Kleur/materiaal (representativiteit)	1
	INTERIEUR: Trappen (verticale verbindingen)	1
	INTERIEUR: Routing (horizontale looplijnen)	1
	INTERIEUR: Schaal (geborgenheid)	1
	OMGEVING: Ligging (locatie)	0,5
	OMGEVING: Verkeersveiligheid (aanrijroutes)	0,5
	OMGEVING: Buitenruimte (terreininrichting)	0,5
	OMGEVING: Openbaarheid	0,5
	GEBRUIKERSGROEPEN: Toegankelijkheid	1
	GEBRUIKERSGROEPEN: Multifunctionaliteit	1
	FUNCTIONALITEITEN: Leren	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Opvang	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Sport	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Cultuur	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Overblijven	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Werken	1,5
	FUNCTIONALITEITEN: Overig	1,5
	GEZONDHEID: Daglicht	1,5
	GEZONDHEID: Kunstlicht	1,5
	GEZONDHEID: Luchtverversing	1,5
	GEZONDHEID: Luchtkwaliteit	1,5
	GEZONDHEID: Ruimteakoestiek	1,5
	GEZONDHEID: Geluidsniveau	1,5
	GEZONDHEID: Wintertemperatuur	1,5
	GEZONDHEID: Zomertemperatuur	1,5
	GEZONDHEID: Groenkwaliteit	1,5
	DUURZAAMHEID: Energieprestatie	1
	DUURZAAMHEID: Flexibiliteit	1
	DUURZAAMHEID: Milieuprestaties	1
	ONDERHOUD: Materialisatie	1
	ONDERHOUD: Hygiëne	1
	ONDERHOUD: ICT	1

Bijlage II: Resultaten onderzoeksmethodiek

Schoolbestuur	Brinnr.	Schoolnaam	Adres	SCORE 1e orde: zorgplicht	SCORE: EXTERIEUR	SCORE: INTERIEUR	SCORE: OMGEVING	SCORE: GEBRUIKERS-GROEPEN	SCORE: FUNCTIONA-LITEITEN	SCORE: GEZONDHEID	SCORE: DUURZAAM-HEID	SCORE: ONDERHOUD	SCORE ONDERWIJS-CONCEPT	SCORE: PASSEND ONDERWIJS	SCORE 2e orde: kwaliteit	SCORE 3e orde: bedrijfs-voering	TOTAAL-SCORE
SIC	31080 29UG	Ababil	dr. Kuyperlaan 12	0,00	7,8	8,0	7,6	8,0	7,9	7,7	7,2	7,4	7,5	5,8	0,00	0,00	0,00
SIKO	22725 09ST	Blink IKC	De Wildestraat 38	0,00	6,0	6,4	6,3	6,4	5,1	5,2	5,9	5,6	4,6	4,3	32,05	30,00	62,05
SIC	31080 23UY	El Furkan	Eduard van Beinumlaan 61	200,00	2,8	3,8	5,5	4,8	4,7	5,2	5,2	5,4	3,4	3,8	48,84	10,00	258,84
HORIZON	01AI04	Gelinckschool (locatie Schiedam)	Prinses Beatrixlaan 20	0,00	3,1	5,0	5,4	4,3	4,4	4,8	4,4	3,3	3,8	4,0	59,05	20,00	79,05
YULIUS	01UC15	Ilex College (locatie Schiedam)	Burg. Van Haarenlaan 1155	100,00	5,8	6,2	6,6	6,2	5,4	6,5	5,6	6,4	5,6	5,7	10,07	20,00	130,07
OSVS	41568 20CJ	Internationale Vos	Bachplein 578	0,00	5,6	7,0	7,7	5,3	5,7	6,0	4,1	5,0	3,3	3,6	25,13	0,00	25,13
SIKO	22725 11OJ	Kaleidoscoop	Van Swindensingel 66	0,00	8,2	6,8	6,4	5,2	6,5	6,9	5,9	6,3	7,3	6,0	9,46	30,00	39,46
UN1EK	46983 07OQ	Kethel IKC	Lindeijerstraat 14	100,00	8,3	6,7	6,8	6,6	5,2	6,6	4,7	6,0	4,0	4,0	22,18	0,00	122,18
PRIMO	41567 14AZ	Kleurrijk	Frans Halsplein 33	0,00	7,1	6,8	7,4	5,5	6,3	5,8	4,4	6,2	6,4	5,8	21,71	40,00	61,71
PRIMO	Dependance	Kleurrijk (dependance)	Westfrankelandsestraat 124	0,00	3,8	8,4	8,3	7,5	6,6	7,2	2,4	5,0	9,3	6,3	33,23	60,00	93,23
PRIMO	41567 15KN	Klinker	Bernardus IJzerdraatsingel 1	0,00	7,1	7,9	7,4	7,6	7,3	6,7	5,8	6,2	8,2	8,0	6,13	50,00	56,13
LENTIZ	50532 17WQ	Lentiz | LIFE College	Parallelweg 401	0,00	7,5	8,4	6,8	7,8	7,5	7,3	7,0	6,9	7,4	6,3	0,63	0,00	0,63
PRIMO	41567 15EJ	Loep	Peter van Anrooylaan 1	200,00	3,3	4,8	5,8	4,5	5,2	5,0	3,9	4,1	4,2	4,6	50,13	50,00	300,13
PRIMO	41567 13XQ	Montessori Schiedam	Anthonie Muysstraat 2	0,00	5,4	7,0	6,7	5,4	5,7	6,9	4,6	5,7	7,1	6,1	13,52	0,00	13,52
PRIMO	41567 13GL	Peperklip	Fahrenheitstraat 2-4	0,00	2,9	4,6	4,4	5,5	5,5	4,2	4,7	3,3	4,2	5,3	57,59	70,00	127,59
PRIMO	10798 19VE	Poldervaart	Prinses Beatrixlaan 20	0,00	8,3	8,0	7,1	8,1	6,6	8,1	5,3	6,7	6,0	6,0	7,20	50,00	57,20
OSVS	10798 18VX	ProNova College	Burg. Honnerlage Gretelaan 494	0,00	6,2	6,6	7,1	6,2	5,3	6,4	5,7	6,3	6,5	6,1	12,24	0,00	12,24
SIKO	22725 08SP	Regenboog	Warmoezenierstraat 36	0,00	6,3	6,5	5,4	6,3	5,8	5,5	4,5	5,7	6,6	7,0	29,13	30,00	59,13
SIKO	Dependance	Regenboog (dependance)	Warmoezenierpad 2	0,00	4,5	5,3	5,1	3,9	4,4	4,4	3,6	4,1	2,9	4,0	66,21	0,00	66,21
OSVS	41568 16EI	Schravenlant Lyceum	Hugo de Grootstraat 4	0,00	6,8	7,1	7,9	7,8	6,6	7,8	7,9	5,8	4,8		1,60	0,00	1,60
OSVS	41568 19KM	Schravenlant XL Mavo	Van der Leeuwlaan 3	0,00	4,2	5,2	6,4	6,5	5,5	5,2	3,8	4,4	6,0	5,5	39,68	0,00	39,68
OSVS	Nevenvestiging	Schravenlant XL Mavo (nevenvestiging)	Tijdelijk: Piersonstraat 33	0,00	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	0,00	0,00	0,00
PRIMO	41567 13LM	Singel	Singel 5	0,00	8,6	8,5	7,8	8,3	8,7	8,0	7,8	8,2	7,0	7,5	0,00	20,00	20,00
PRIMO	Dependance	Singel (dependance Buijs Ballot)	Buijs Ballotsingel 108a	0,00	5,9	6,3	6,7	6,8	7,1	7,3	6,0	6,9	7,0	5,5	4,01	50,00	54,01
PRIMO	Dependance	Singel (dependance Galilei)	Galileistraat 86	0,00	6,7	6,6	6,1	6,0	6,2	5,8	5,4	6,6	4,7	4,0	18,38	10,00	28,38
SIKO	22725 12RM	Sint Bernardus	Bosboomlaan 5	0,00	8,1	6,3	6,7	4,9	5,0	6,7	4,6	6,2	5,9	4,8	28,90	10,00	38,90
SIKO	22725 11ZQ	Sint Jozef	Nassaulaan 42	0,00	6,8	6,5	4,3	4,9	3,8	3,4	2,7	5,0	4,9	4,3	77,00	30,00	107,00
SIKO	Dependance	Sint Jozef (dependance)	Warande 113	0,00	6,5	6,0	4,5	4,5	4,9	5,1	5,3	6,7	4,5	3,7	42,91	0,00	42,91
SIKO	22725 11BQ	Sint Willibrordus	Dwarsstraat 2	0,00	7,1	6,3	6,7	6,3	7,6	6,1	4,8	7,1	7,6	6,0	14,93	10,00	24,93
SINT LIDUINA	23155 00JR	Spieringshoek	Van der Brugghenlaan 2	0,00	6,2	5,4	6,0	6,0	4,9	5,6	4,4	5,5	4,6	4,4	29,22	0,00	29,22
PRIMO	41567 14EC	Startblok	Burg. Van Haarenlaan 871	0,00	7,5	6,5	6,3	5,7	7,0	5,9	5,2	5,9	7,2	5,4	14,29	10,00	24,29
OSVS	10798 20DC	Stedelijk Gymnasium Schiedam	Valeriusstraat 31	0,00	7,0	6,9	7,3	6,7	6,6	7,0	6,2	6,3	6,4	6,3	0,77	0,00	0,77
PRIMO	41567 14GW	Taaltuin	Thorbeckesingel 4	0,00	6,0	5,9	4,6	5,3	6,1	4,1	5,9	5,7	4,6	4,6	37,72	20,00	57,72
PRIMO	41567 15HT	Violier	Stockholm 1	0,00	7,0	6,1	6,4	6,6	6,7	5,7	5,4	4,9	5,7	5,8	14,99	50,00	64,99
SIKO	22725 08UO	Vlinder	Stockholm 3	0,00	7,2	7,2	6,0	6,5	6,1	4,2	5,9	5,6	5,1	5,1	34,75	70,00	104,75
SIKO	Dependance	Vlinder (dependance)	Stockholm 8	0,00	5,8	5,2	5,5	5,0	5,6	4,2	4,8	5,3	2,8	3,3	48,11	50,00	98,11
SIKO	22725 09JB-01	Wieken	Westfrankelandsestraat 152	0,00	5,3	5,5	5,6	4,7	5,3	5,2	3,8	3,8	5,5	5,0	44,63	70,00	114,63
PRIMO	41567 14XU	Windas	Nachtegaallaan 2	100,00	6,2	4,7	6,0	5,8	3,4	5,8	3,4	6,0	3,9	4,3	53,23	0,00	153,23
PRIMO	Dependance	Windas (dependance)	Schiedamseweg 65	0,00	6,5	4,9	5,7	4,3	3,7	5,3	3,2	4,7	5,2	5,2	59,58	70,00	129,58
PRIMO	14ec01	Wereldschool	De Meesterstraat 40	0,00	7,1	7,8	7,5	6,6	7,9	5,5	6,3	6,1	8,3	7,9	17,70	40,00	57,70
SIC	dependance	Ababil dependance	Nieuwe Damlaan 762	0,00	6,3	6,6	7,6	6,0	7,1	6,8	6,7	7,8	6,3	7,0	6,88	50,00	56,88

Bijlage III: Strategie en maatregelen

gebouw	1. sloop/nieuwbouw	2. transformatie	3. upgrade	4. verduurzamen	5. doorexploiteren	6. sluiting	7. uitbreiding m2	periode	tijdelijke huisvesting	investering
Ababil hoofdvestiging					X			2031/3		€ -
Ababil dependance				X				2026/2		€ 2.588.700
Blink IKC			X					2025/2		€ 1.571.963
El Furkan	X							2021/1	ja	€ 4.796.250
Gelinckschool (locatie Schiedam)		X						2025/2		€ 2.980.845
Ilex College (locatie Schiedam)							1000	2021/1	nee	€ 4.460.828
Internationale Vos			X					2030/3		€ 1.100.925
Kaleidoscoop					X			2031/3		€ -
Kethel IKC							290	2021/1	nee	€ 4.480.223
Kleurrijk					X			2031/3		€ -
Kleurrijk (dependance)						X		2025/2		€ -
Klinker				X				2026/2		€ 2.098.125
Lentiz | LIFE College					X			2031/3		€ -
Loep	X							2021/1	ja	€ 4.709.463
Lyceum Schravenlant					X			2031/3		€ -
Mavo Schravenlant XL							X	2030/3	nee	€ 4.940.775
Mavo Schravenlant XL Pierson						X		0		€ -
Montessori Schiedam							1590	2022/1	ja	€ 6.073.249
Peperklip	X							2021/1	ja	€ 5.487.250
Poldervaart				X				2025/2		€ 1.467.900
ProNova College					X			2031/3		€ -
Regenboog							300	2027/2	nee	€ 3.624.188
Regenboog (dependance)						X		2029/3		€ -
Singel					X			2031/3		€ -
Singel (dependance Buijs Ballot)					X			2031/3		€ -
Singel (dependance Galilei)				X				2031/3		€ 1.055.025
Sint Bernardus							310	2023/1		€ 3.391.695
Sint Jozef		X						2026/2	nee	€ 3.424.523
Sint Jozef (dependance)			X					2031/3		€ 1.706.738
Sint Willibrordus				X				2031/3		€ 1.765.650
Sg Spieringshoek (bouwdeel B)			X					2027/2	nee	€ 17.000.000
Sg Spieringshoek (gymzalen)			X					2029/3	nee	€ 5.000.000
Startblok			X					2031/3	nee	€ 3.430.800
Stedelijk Gymnasium Schiedam					X			2031/3		€ -
Taaltuin					X			2031/3		€ -
Violier				X				2022/1		€ 2.058.225
Vlinder			X					2022/1	nee	€ 1.600.988
Vlinder (dependance)						X		2025/2		€ -
Wieken					X			2023/1		€ -
Windas	X							2025/2	nee	€ 5.393.250
Windas (dependance)						X		2025/2		€ -
Wereldschool								0		€ -
TOTAAL										€ 96.207.575

Periode I 2021-2024		
gebouw	investering	maatregel
PO		
Loep	4.709.463	Nieuwbouw
El Furkan	4.796.250	Nieuwbouw
Peperklip	5.487.250	Nieuwbouw
Kethel IKC	4.480.223	Uitbreiden en upgraden
Montessori Schiedam	6.073.249	Nieuwbouw op slooplocatie Wieken
Vlinder	1.600.988	Upgraden
Violier	2.058.225	Verduurzamen
Sint Bernardus	3.391.695	Uitbreiden en upgraden
VO		
Ilex College (locatie Schiedam)	4.460.828	Uitbreiden en upgraden
totaal	37.058.170	

Periode II 2025-2028		
gebouw	investering	maatregel
PO		
Windas	5.393.250	Nieuwbouw
Blink IKC	1.571.963	Upgraden
Poldervaart	1.467.900	Verduurzamen
Gelinckschool (locatie Schiedam)	2.980.845	Transformeren (afh. van nieuw gebruik)
Ababil dependance	2.588.700	Verduurzamen
Klinker	2.098.125	Verduurzamen
Sint Jozef	3.424.523	Transformeren
Regenboog	3.624.188	Uitbreiden en upgraden
VO		
Sg Spieringshoek	17.000.000	gedeeltelijke nieuwbouw
totaal	40.149.493	

Periode III 2029-2032		
gebouw	investering	maatregel
PO		
Regenboog (dependance/schoolwoningen)		Opheffen
Sint Jozef (dependance)	1.706.738	Upgraden
Startblok	3.430.800	Upgraden
Singel (dependance Galilei)	1.055.025	Verduurzamen
Sint Willibrordus	1.765.650	Verduurzamen
VO		
Sg Spieringshoek (gymzalen)	5.000.000	nieuwbouw
Mavo Schravenlant XL	4.940.775	Transformeren
Internationale Vos	1.100.925	Upgraden
totaal	18.999.913	

Bijlage IV: Investeringsbegroting

gebaseerd op investering													
Jaar:	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032-2036**	**Totaal**
investeringen:	€ 23.934.013	€ 9.732.462	€ 3.391.695	€ -	€ 11.413.958	€ 8.111.348	€ 20.624.188	€ -	€ 5.000.000	€ 6.041.700	€ 7.958.213	€ -	**€ 96.207.575**
zorgplicht:	€ 23.934.013	€ 6.073.249	€ 3.391.695	€ -	€ 5.393.250	€ -	€ 20.624.188	€ -	€ 5.000.000	€ 4.940.775	€ -	€ -	**€ 69.357.170**
transformatie:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.980.845	€ 3.424.523	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	**€ 6.405.368**
upgrade:	€ -	€ 1.600.988	€ -	€ -	€ 1.571.963	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.100.925	€ 5.137.538	€ -	**€ 9.411.413**
verduurzamen:	€ -	€ 2.058.225	€ -	€ -	€ 1.467.900	€ 4.686.825	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.820.675	€ -	**€ 11.033.625**
investeringen reeds beschikt:	€ 13.275.250												**€ 13.275.250**
restant:	€ 10.658.763	€ 9.732.462	€ 3.391.695	€ -	€ 11.413.958	€ 8.111.348	€ 20.624.188	€ -	€ 5.000.000	€ 6.041.700	€ 7.958.213	€ -	**€ 82.932.325**

Bijlage V: Uitgaven onderwijshuisvesting in gemeentebegroting

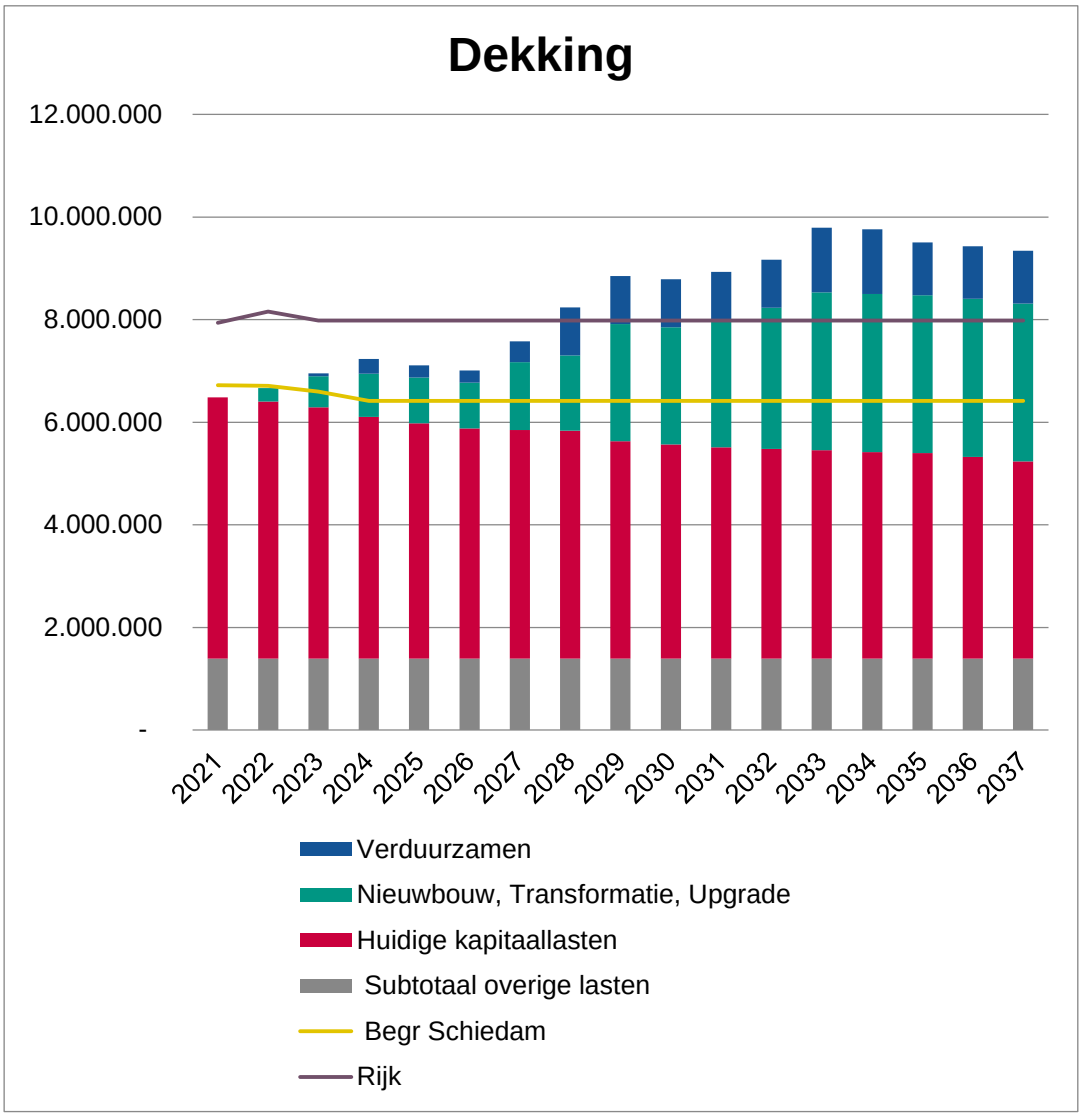

Bijlage VI: Leerlingenprognoses en ruimtebehoeften

Leerlingenprognose

school	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029	1-10-2030	1-10-2031	1-10-2032	1-10-2033	1-10-2034	1-10-2035
Kaleidoscoop	126	136	144	236	241	242	245	243	244	241	242	244	246	245	248	250	252	255	255	255	254	255
De Peperklip	297	302	314	331	359	362	361	358	358	355	353	353	356	356	359	362	365	370	374	374	376	379
De Singel	838	778	736	682	642	626	616	603	588	588	586	591	600	601	603	610	610	612	613	612	611	613
St Willibrord.	296	282	273	274	259	267	266	274	284	289	293	302	310	309	312	306	303	302	298	295	288	283
Montessori	119	149	164	188	195	197	202	206	211	217	220	224	227	227	226	227	226	223	220	217	216	212
St Bernardus	220	241	259	248	254	258	264	264	270	278	281	284	285	284	282	280	278	273	269	265	263	259
Sint Jozef	524	543	551	566	572	585	598	612	632	648	658	674	684	685	682	680	676	667	659	650	640	632
Kleurrijk	252	235	223	213	194	189	186	183	184	189	189	192	193	192	191	189	188	185	182	181	178	177
De Wieken	111	130	111	127	139	146	153	157	163	165	167	168	169	168	167	167	165	163	161	159	156	155
De Taaltuin	194	190	206	221	201	202	200	199	198	198	200	202	204	204	204	203	202	199	198	196	195	192
IBI Ababil	389	498	536	551	537	537	538	540	544	545	548	553	559	558	559	557	556	553	551	546	544	539
IKC Blink	124	120	102	187	154	149	144	142	141	141	141	144	145	145	146	145	144	143	142	140	138	137
Het Startblok	395	424	460	460	459	460	460	467	475	475	476	481	487	488	489	488	483	480	476	474	471	467
El Furkan	310	351	361	351	348	329	331	332	334	332	333	332	333	334	333	333	332	330	329	328	326	326
LOEP	171	144	132	149	161	161	166	170	170	167	166	163	162	163	161	161	160	159	160	159	157	157
Het Windas	278	288	307	315	325	368	388	403	417	427	424	425	423	424	428	432	431	430	429	432	428	426
IKC Kethel	279	294	303	302	297	303	308	309	309	309	323	323	322	323	326	327	327	325	324	327	325	325
Regenboog	355	379	385	371	348	346	352	345	342	341	340	345	352	358	359	362	363	358	358	360	360	360
De Klinker	374	365	349	345	344	342	348	346	347	344	342	345	352	358	357	358	360	356	356	357	358	359
De Violier	383	359	319	315	326	317	310	301	293	286	278	276	276	278	281	278	279	281	282	287	289	292
De Vlinder	483	430	406	375	370	358	347	340	326	319	313	311	312	314	317	316	316	317	317	323	324	327
totaal	6.822	6.901	6.860	6.807	6.725	6.744	6.783	6.794	6.830	6.854	6.873	6.932	6.997	7.014	7.030	7.031	7.016	6.981	6.953	6.937	6.897	6.872

Ruimtebehoefte (m2)

(1)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
07OQ – IKC Kethel												
Ruimtebehoefte (m2)	1.694	1.724	1.749	1.754	1.754	1.754	1.825	1.825	1.820	1.825	1.840	1.845
Fictief BVO	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877	1.877
Tekort / overschot	183	153	128	123	123	123	52	52	57	52	37	32
08SP - De Regenboog												
Ruimtebehoefte (m2)	1.950	1.940	1.971	1.935	1.920	1.915	1.910	1.935	1.971	2.001	2.006	2.021
Fictief BVO	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135	2.135
Tekort / overschot	185	195	164	200	215	220	225	200	164	134	129	114
08UO - De Vlinder												
Ruimtebehoefte (m2)	2.061	2.001	1.945	1.910	1.840	1.805	1.774	1.764	1.769	1.779	1.795	1.789
Fictief BVO	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258
Tekort / overschot	1.197	1.257	1.313	1.348	1.418	1.453	1.484	1.494	1.489	1.479	1.463	1.469
09JB - De Wieken												
Ruimtebehoefte (m2)	899	934	970	990	1.020	1.030	1.040	1.045	1.050	1.045	1.040	1.040
Fictief BVO	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363
Tekort / overschot	464	429	393	373	343	333	323	318	313	318	323	323
09ST - IKC Blinck												
Ruimtebehoefte (m2)	1.028	1.001	974	963	958	958	958	974	979	979	984	979
Fictief BVO	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220	1.220
Tekort / overschot	192	219	246	257	262	262	262	246	241	241	236	241
11BQ - Sint Willibrordus												
Ruimtebehoefte (m2)	1.538	1.578	1.573	1.614	1.667	1.693	1.713	1.760	1.801	1.795	1.811	1.780
Fictief BVO	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958	1.958
Tekort / overschot	420	380	385	344	291	265	245	198	157	163	147	178
11OJ - Kaleidoscoop												
Ruimtebehoefte (m2)	1.422	1.427	1.442	1.432	1.437	1.422	1.427	1.437	1.447	1.442	1.457	1.468
Fictief BVO	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
Tekort / overschot	394	389	374	384	379	394	389	379	369	374	359	348

Ruimtebehoefte (m2)

(2)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
11ZQ - Sint Jozef												
Ruimtebehoefte (m2)	3.077	3.143	3.208	3.278	3.379	3.459	3.510	3.590	3.641	3.646	3.630	3.620
Fictief BVO	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567	3.567
Tekort / overschot	490	424	359	289	188	108	57	-23	-74	-79	-63	-53
12RM - Sint Bernardus												
Ruimtebehoefte (m2)	1.478	1.498	1.528	1.528	1.558	1.598	1.613	1.629	1.634	1.629	1.618	1.608
Fictief BVO	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552
Tekort / overschot	74	54	24	24	-6	-46	-61	-77	-82	-77	-66	-56
13GL - De Peperklip												
Ruimtebehoefte (m2)	2.152	2.168	2.163	2.147	2.147	2.130	2.119	2.119	2.135	2.135	2.152	2.168
Fictief BVO	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813	2.813
Tekort / overschot	661	645	650	666	666	683	694	694	678	678	661	645
13LM - De Singel												
Ruimtebehoefte (m2)	3.482	3.401	3.348	3.283	3.207	3.207	3.197	3.222	3.268	3.273	3.283	3.318
Fictief BVO	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695	4.695
Tekort / overschot	1.213	1.294	1.347	1.412	1.488	1.488	1.498	1.473	1.427	1.422	1.412	1.377
13XQ - Montessori Schiedam												
Ruimtebehoefte (m2)	1.181	1.191	1.216	1.236	1.261	1.292	1.307	1.327	1.342	1.342	1.337	1.342
Fictief BVO	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217	1.217
Tekort / overschot	36	26	1	-19	-44	-75	-90	-110	-125	-125	-120	-125
14AZ - Het Kleurrijk												
Ruimtebehoefte (m2)	1.201	1.175	1.160	1.144	1.150	1.175	1.175	1.191	1.196	1.191	1.186	1.175
Fictief BVO	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683	1.683
Tekort / overschot	482	508	523	539	533	508	508	492	487	492	497	508
14EC - Het Startblok												
Ruimtebehoefte (m2)	2.617	2.622	2.622	2.658	2.701	2.701	2.706	2.732	2.765	2.770	2.775	2.770
Fictief BVO	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866	2.866
Tekort / overschot	249	244	244	208	165	165	160	134	101	96	91	96

Ruimtebehoefte (m2)

(3)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
14GW - De Taaltuin												
Ruimtebehoefte (m2)	1.252	1.257	1.247	1.240	1.235	1.235	1.247	1.257	1.267	1.267	1.267	1.262
Fictief BVO	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622	1.622
Tekort / overschot	370	365	375	382	387	387	375	365	355	355	355	360
14XU - Het Windas												
Ruimtebehoefte (m2)	1.853	2.071	2.173	2.249	2.320	2.372	2.355	2.360	2.350	2.355	2.377	2.397
Fictief BVO	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620	1.620
Tekort / overschot	-233	-451	-553	-629	-700	-752	-735	-740	-730	-735	-757	-777
15EJ - LOEP												
Ruimtebehoefte (m2)	1.038	1.038	1.063	1.084	1.084	1.068	1.063	1.048	1.043	1.048	1.038	1.038
Fictief BVO	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644	1.644
Tekort / overschot	606	606	581	560	560	576	581	596	601	596	606	606
15HT - De Violier												
Ruimtebehoefte (m2)	1.840	1.795	1.759	1.714	1.674	1.639	1.598	1.588	1.588	1.598	1.664	1.598
Fictief BVO	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369
Tekort / overschot	529	574	610	655	695	730	771	781	781	771	705	771
15KN - De Klinker												
Ruimtebehoefte (m2)	1.930	1.920	1.950	1.940	1.945	1.930	1.920	1.935	1.971	2.001	1.996	2.001
Fictief BVO	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553	2.553
Tekort / overschot	623	633	603	613	608	623	633	618	582	552	557	552
23UY - El Furkan												
Ruimtebehoefte (m2)	2.149	2.044	2.054	2.060	2.072	2.060	2.065	2.060	2.065	2.072	2.065	2.065
Fictief BVO	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078	2.078
Tekort / overschot	-71	34	24	18	6	18	13	18	13	6	13	13
29UG - Ababil												
Ruimtebehoefte (m2)	3.161	3.161	3.168	3.179	3.201	3.206	3.222	3.251	3.284	3.279	3.284	3.272
Fictief BVO	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588	2.588
Tekort / overschot	-573	-573	-580	-591	-613	-618	-634	-663	-696	-691	-696	-684

Prognose-uitkomsten per school

gemeente Schiedam

BRIN	school	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024
00JR00	SG Spieringshoek	1.450	1.496	1.600	1.549	1.399	1.362	1.332	1.309	1.292	1.299	1.309
16EI00	Lyceum Schravenlant	487	552	602	641	661	674	679	687	696	696	697
17WQ08	Lentiz Life College	704	713	679	663	666	661	657	652	651	655	658
18VX00	VSO ProNova College	384	363	347	359	348	346	348	351	359	361	365
19KM00	Mavo Schravelant XL	477	507	540	530	546	542	545	541	549	552	554
20CJ10	Internationale VOS	169	212	256	235	179	156	141	131	124	131	133
20DC00	Stedelijk Gymnasium	658	639	624	597	594	587	588	586	587	590	595

BRIN	school	1-10-2025	1-10-2026	1-10-2027	1-10-2028	1-10-2029	1-10-2030	1-10-2031	1-10-2032	1-10-2033	1-10-2034	1-10-2035	1-10-2036
00JR00	SG Spieringshoek	1.303	1.313	1.317	1.324	1.328	1.324	1.328	1.344	1.352	1.360	1.363	1.363
16EI00	Lyceum Schravenlant	691	692	692	691	692	692	695	704	710	714	718	720
17WQ08	Lentiz Life College	653	651	648	643	644	652	659	663	668	672	674	674
18VX00	VSO ProNova College	363	365	363	363	366	371	373	376	378	378	380	381
19KM00	Mavo Schravelant XL	551	548	544	540	541	548	553	557	562	565	566	567
20CJ10	Internationale VOS	132	133	133	132	133	135	136	137	137	138	138	138
20DC00	Stedelijk Gymnasium	591	595	598	600	603	602	605	612	616	619	621	621

Bijlage VIIa+b: Overzicht gebouwen, capaciteit nu en na maatregelen voor leegstandsreductie

Primair Onderwijs	CAPACITEIT	BEHOEFTE	VERSCHIL	
Primair Onderwijs OOST	9.324	7.056	2.268	
Primair Onderwijs WEST	9.382	7.805	1.577	
Primair Onderwijs ZUID	1.958	1.538	420	
Primair Onderwijs NIEUWLAND	10.388	8.058	2.330	
Primair Onderwijs GROENOORD	3.722	3.187	535	
Primair Onderwijs KETHEL	5.432	4.789	643	
Primair Onderwijs WOUDHOEK	4.248	3880,0	368	
Primair Onderwijs SPALAND/SVEAPARKEN	5.627	3.901	1.726	
	50.079	40.214		9864,90

Voortgezet Onderwijs	37.992	37.956	36

Speciaal (Voortgezet) Onderwijs	2.725	2.476	249

wijk	Schoolbestuur	Schoolnaam	soort (BO, VO, (V)SO)	m2 onderwijs	m2 ruimtebehoefte	verschil
NIEUWLAND	SIC	Ababil	Basisonderwijs	4679,00	3161,0	1518,0
NIEUWLAND	SIKO	Blink IKC	Basisonderwijs	1220,20	1028,0	192,2
GROENOORD	SIC	El Furkan	Basisonderwijs	2078,10	2149,0	-70,9
KETHEL	HORIZON	Gelinckschool (locatie Sc	Speciaal onderwijs	1320,80	581,0	739,8
NIEUWLAND	YULIUS	Ilex College (locatie Schie	Voortgezet Speciaal C	1403,70	1895,0	-491,3
GROENOORD	OSVS	Internationale Vos	Voortgezet onderwijs	978,60	2381,0	-1402,4
OOST	SIKO	Kaleidoscoop	Basisonderwijs	1816,30	1422,0	394,3
KETHEL	UN1EK	Kethel IKC	Basisonderwijs	1877,00	1694,0	183,0
WEST	PRIMO	Kleurrijk	Basisonderwijs	1682,50	1201,0	481,5
WOUDHOEK	PRIMO	Klinker	Basisonderwijs	2553,20	1930,0	623,2
KETHEL	LENTIZ	Lentiz | LIFE College	Voortgezet onderwijs	9348,40	6945,0	2403,4
GROENOORD	PRIMO	Loep	Basisonderwijs	1644,20	1038,0	606,2
WEST	PRIMO	Montessori Schiedam	Basisonderwijs	1216,60	1181,0	35,6
OOST	PRIMO	Peperklip	Basisonderwijs	2812,90	2152,0	660,9
KETHEL	PRIMO	Poldervaart	Speciaal basisonderw	1934,80	1242,0	692,8
NIEUWLAND	OSVS	ProNovaCollege	Voortgezet onderwijs	4414,30	4684,0	-269,7
WOUDHOEK	SIKO	Regenboog	Basisonderwijs	1694,30	1950,0	-255,7
NIEUWLAND	OSVS	Schravenlant Lyceum	Voortgezet onderwijs	5491,60	4874,0	617,6
NIEUWLAND	OSVS	Schravenlant XL Mavo	Voortgezet onderwijs	3025,00	4552,0	-1527,0
OOST	PRIMO	Singel	Basisonderwijs	4694,30	3482,0	1212,3
WEST	SIKO	Sint Bernardus	Basisonderwijs	1552,30	1447,0	105,3
WEST	SIKO	Sint Jozef	Basisonderwijs	3567,30	3077,0	490,3
ZUID	SIKO	Sint Willibrordus	Basisonderwijs	1957,80	1538,0	419,8
NIEUWLAND	SINT LIDUINA	Spieringshoek	Voortgezet onderwijs	9825,00	10061,0	-236,0
NIEUWLAND	PRIMO	Startblok	Basisonderwijs	2866,20	2617,0	249,2
GROENOORD	OSVS	Stedelijk Gymnasium Sch	Voortgezet onderwijs	4908,80	4459,0	449,8
NIEUWLAND	PRIMO	Taaltuin	Basisonderwijs	1622,20	1252,0	370,2
SPALAND/SVEAPARKEN	PRIMO	Violier	Basisonderwijs	2369,10	1840,0	529,1
SPALAND/SVEAPARKEN	SIKO	Vlinder	Basisonderwijs	3258,00	2061,0	1197,0
WEST	SIKO	Wieken	Basisonderwijs	1362,80	899,0	463,8
KETHEL	PRIMO	Windas	Basisonderwijs	1619,80	1853,0	-233,2
NIEUWLAND	PRIMO	Wereldschool		1881,40	1881,40	0,0

Primair Onderwijs	CAPACITEIT	BEHOEFTE	VERSCHIL	
Primair Onderwijs OOST	8.543	7.056	1.487	
Primair Onderwijs WEST	7.879	7.805	74	
Primair Onderwijs ZUID	1.958	1.538	420	
Primair Onderwijs NIEUWLAND	10.388	8.058	2.330	
Primair Onderwijs GROENOORD	3.722	3.187	535	
Primair Onderwijs KETHEL	5.470	4.789	681	
Primair Onderwijs WOUDHOEK	4.248	3880,0	368	
Primair Onderwijs SPALAND/SVEAPARKEN	4.359	3.901	458	
	46.565	40.214		6351,45

Voortgezet Onderwijs	37.992	37.956	36

Speciaal (Voortgezet) Onderwijs	2.725	2.476	249

Maatregelen:

- functioneel
- min afstoten
- plus bijbouwen

wijk	Schoolbestuur	Schoolnaam	soort (BO, VO, (V)SO)	m2 onderwijs	m2 ruimtebehoefte	verschil
NIEUWLAND	SIC	Ababil	Basisonderwijs	4679,00	3161,0	1518,0
NIEUWLAND	SIKO	Blink IKC	Basisonderwijs	1220,20	1028,0	192,2
GROENOORD	SIC	El Furkan	Basisonderwijs	2078,10	2149,0	-70,9
KETHEL	HORIZON	Gelinckschool (locatie Sc	Speciaal onderwijs	1320,80	581,0	739,8
NIEUWLAND	YULIUS	Ilex College (locatie Schie	Voortgezet Speciaal C	1403,70	1895,0	-491,3
GROENOORD	OSVS	Internationale Vos	Voortgezet onderwijs	978,60	2381,0	-1402,4
OOST	SIKO	Kaleidoscoop	Basisonderwijs	1816,30	1422,0	394,3
KETHEL	UN1EK	Kethel IKC	Basisonderwijs	1407,75	1694,0	-286,3
WEST	PRIMO	Kleurrijk	Basisonderwijs	1086,50	1201,0	-114,5
WOUDHOEK	PRIMO	Klinker	Basisonderwijs	2553,20	1930,0	623,2
KETHEL	LENTIZ	Lentiz | LIFE College	Voortgezet onderwijs	9348,40	6945,0	2403,4
GROENOORD	PRIMO	Loep	Basisonderwijs	1644,20	1038,0	606,2
WEST	PRIMO	Montessori Schiedam	Basisonderwijs	1590,00	1181,0	409,0
OOST	PRIMO	Peperklip	Basisonderwijs	2032,00	2152,0	-120,0
KETHEL	PRIMO	Poldervaart	Speciaal basisonderw	1934,80	1242,0	692,8
NIEUWLAND	OSVS	ProNovaCollege	Voortgezet onderwijs	4414,30	4684,0	-269,7
WOUDHOEK	SIKO	Regenboog	Basisonderwijs	1694,30	1950,0	-255,7
NIEUWLAND	OSVS	Schravenlant Lyceum	Voortgezet onderwijs	5491,60	4874,0	617,6
NIEUWLAND	OSVS	Schravenlant XL Mavo	Voortgezet onderwijs	3025,00	4552,0	-1527,0
OOST	PRIMO	Singel	Basisonderwijs	4694,30	3482,0	1212,3
WEST	SIKO	Sint Bernardus	Basisonderwijs	1164,23	1447,0	-282,8
WEST	SIKO	Sint Jozef	Basisonderwijs	2675,48	3077,0	-401,5
ZUID	SIKO	Sint Willibrordus	Basisonderwijs	1957,80	1538,0	419,8
NIEUWLAND	SINT LIDUINA	Spieringshoek	Voortgezet onderwijs	9825,00	10061,0	-236,0
NIEUWLAND	PRIMO	Startblok	Basisonderwijs	2866,20	2617,0	249,2
GROENOORD	OSVS	Stedelijk Gymnasium Sch	Voortgezet onderwijs	4908,80	4459,0	449,8
NIEUWLAND	PRIMO	Taaltuin	Basisonderwijs	1622,20	1252,0	370,2
SPALAND/SVEAPARKEN	PRIMO	Violier	Basisonderwijs	2369,10	1840,0	529,1
SPALAND/SVEAPARKEN	SIKO	Vlinder	Basisonderwijs	1990,00	2061,0	-71,0
WEST	SIKO	Wieken	Basisonderwijs	1362,80	899,0	463,8
KETHEL	PRIMO	Windas	Basisonderwijs	2127,00	1853,0	274,0
NIEUWLAND	PRIMO	Wereldschool		1881,40	1881,40	0,0

Bijlage VIII: Scenario's

SCENARIO'S:	0. nieuwbouw	1. zorgplicht	2. upgrade	3. verduurzamen	Totaal maatregelen
Ababil hoofdvestiging	€ 4.556.156	€ -	€ -	€ -	€ -
Ababil dependance	€ 2.805.844	€ -	€ -	€ 2.588.700	€ 2.588.700
Blink IKC	€ 2.202.750	€ -	€ 1.571.963	€ -	€ 1.571.963
El Furkan	€ -	€ 4.796.250	€ -	€ -	€ 4.796.250
Gelinckschool (locatie Schiedam)	€ 1.365.750	€ 2.980.845	€ -	€ -	€ 2.980.845
Ilex College (locatie Schiedam)	€ 4.428.000	€ 4.460.828	€ -	€ -	€ 4.460.828
Internationale Vos	€ 5.357.250	€ -	€ 1.100.925	€ -	€ 1.100.925
Kaleidoscoop	€ 3.303.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Kethel IKC	€ 4.151.250	€ 4.480.223	€ -	€ -	€ 4.480.223
Kleurrijk	€ 1.973.504	€ -	€ -	€ -	€ -
Kleurrijk (dependance)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Klinker	€ 4.502.250	€ -	€ -	€ 2.098.125	€ 2.098.125
Lentiz | LIFE College	€ 15.115.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Loep	€ -	€ 4.709.463	€ -	€ -	€ 4.709.463
Lyceum Schravenlant	€ 10.912.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Mavo Schravenlant XL	€ 4.797.034	€ 4.940.775	€ -	€ -	€ 4.940.775
Mavo Schravenlant XL Pierson	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Montessori Schiedam	€ 3.019.500	€ 6.073.249	€ -	€ -	€ 6.073.249
Peperklip	€ 4.878.000	€ 5.487.250	€ -	€ -	€ 5.487.250
Poldervaart	€ 2.943.000	€ -	€ -	€ 1.467.900	€ 1.467.900
ProNova College	€ 11.166.750	€ -	€ -	€ -	€ -
Regenboog	€ 3.051.928	€ 3.624.188	€ -	€ -	€ 3.624.188
Regenboog (dependance)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Singel	€ 3.086.908	€ -	€ -	€ -	€ -
Singel (dependance Buijs Ballot)	€ 1.806.169	€ -	€ -	€ -	€ -
Singel (dependance Galilei)	€ 2.572.423	€ -	€ -	€ 1.055.025	€ 1.055.025
Sint Bernardus	€ 3.618.000	€ 3.391.695	€ -	€ -	€ 3.391.695
Sint Jozef	€ 3.677.460	€ 3.424.523	€ -	€ -	€ 3.424.523
Sint Jozef (dependance)	€ 4.467.540	€ -	€ 1.706.738	€ -	€ 1.706.738
Sint Willibrordus	€ 4.005.000	€ -	€ -	€ 1.765.650	€ 1.765.650
Sg Spieringshoek	€ 22.000.000	€ -	€ 17.000.000	€ -	€ 17.000.000
Sg Spieringshoek (gymzalen)	€ 5.000.000	€ -	€ 5.000.000	€ -	€ 5.000.000
Startblok	€ 6.232.500	€ -	€ 3.430.800	€ -	€ 3.430.800
Stedelijk Gymnasium Schiedam	€ 9.992.250	€ -	€ -	€ -	€ -
Taaltuin	€ 2.839.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Violier	€ 3.595.500	€ -	€ -	€ 2.058.225	€ 2.058.225
Vlinder	€ 2.415.150	€ -	€ 1.600.988	€ -	€ 1.600.988
Vlinder (dependance)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wieken	€ 2.340.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Windas	€ 5.393.250	€ 5.393.250	€ -	€ -	€ 5.393.250
Windas (dependance)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wereldschool	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL	**€ 173.571.615**	**€ 53.762.537**	**€ 31.411.413**	**€ 11.033.625**	**€ 96.207.575**
tot 2034	**€ 42.831.287**				

Bijlage IX: Gymnastiekaccommodaties

Overzicht gymnastiekaccommodaties primair onderwijs, aangeleverd door PRIMO (2019) dat de gymzalen beheert. Momenteel is er alleen sprake van capaciteitstekort bij de gymzaal aan het Warmoezenierpad1.

Basisgegevens gymzalen Schiedam

Accommodatie	Adres	Postcode	Bouwjaar	BVO (m2)	Bijzonderheden
Gymzaal	Kepplerstraat 31	3112 DS	1981	460	Naast basisschool Kaleidoscoop, Van Swindensingel 66
Gymzaal	Jan van Avennesstraat 30	3117 PR	1985	476	Verbonden met wijkcentrum De Erker, Jan van Avennesstraat 32
Gymzaal	Frans Halsplein 30	3117 WE	1992	491	Verbonden met basisschool Het Kleurrijk, Frans Halsplein 33
Gymzaal	Dr. Kuyperlaan 4	3118 RR	1999	1.243	Deel van Sportaccommodatie Nieuwland waarin ook tafeltennisvereniging is gehuisvest
Sportzaal	Thorbeckesingel 2b	3118 RW	2014	807	Dubbele gymzaal in Kindcentrum Nieuwland waarin ook basisscholen De Taaltuin en Ababil zijn gehuisvest
Gymzaal	De Meesterstraat 40a	3119 PJ	2007	471	Verbonden met De Wereldschool & De Kansenfabriek aan De Meesterstraat 40
Gymzaal	Piersonstraat 9	3119 RG	1959	525	In gebouw is tevens BSO gehuisvest
Gymzaal	Schiedamseweg 155	3121 JG	1972	525	Verbonden met scholen De Poldervaart en Gelinckschool Schiedam, Prinses Beatrixlaan 20
Gymzaal	Bachplein 584	3122 JM	1969	577	Solitaire gymzaal
Gymzaal	Peter van Anrooylaan 3	3122 TA	1965	548	Reeds budget voor vervangende nieuwbouw beschikbaar gesteld
Gymzaal	Warmoezenierpad 1	3123 EW	1998	356	Verbonden met basisschool De Regenboog, Warmoezenierpad 1
Gymzaal	Stockholm 13	3124 SG	2011	500	Solitaire gymzaal

Bijlage X: Herkomst leerlingen per school naar wijk

Leesvoorbeeld: Van alle leerlingen op Kaleidscoop is het grootste deel (57,7%) afkomstig uit de wijk Oost, gevolgd door Rotterdam (16,2%), het Centrum (9,5%), enzovoort

school	Centrum	Oost	West	Zuid	Nieuwl.	Gr'nrd.	Kethel	Woudh.	Sp./Sv.	R'dam	Vlaard.	Ov.gem	totaal
Kaleidoscoop	9,5%	57,7%	2,5%	1,2%	9,1%	0,8%	0,8%	0,0%	0,0%	16,2%	0,4%	1,7%	99,9%
De Peperklip	1,7%	55,4%	0,8%	0,6%	4,2%	0,8%	0,3%	0,0%	0,0%	33,1%	1,1%	1,9%	99,9%
De Singel	8,7%	45,6%	4,7%	3,4%	14,2%	2,2%	0,9%	0,3%	0,3%	18,4%	0,8%	0,5%	100,0%
Sint Willibrordus	1,9%	0,8%	5,4%	86,1%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	1,5%	100,0%
Sint Jozef	15,6%	5,9%	46,2%	14,7%	10,5%	1,0%	0,7%	0,0%	0,5%	2,1%	1,6%	1,2%	100,0%
Sint Bernardus	4,7%	0,4%	74,0%	3,5%	11,8%	0,4%	0,8%	0,0%	0,4%	2,0%	1,2%	0,8%	100,0%
Het Kleurrijk	3,6%	1,5%	64,9%	1,0%	24,7%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,5%	99,8%
Montessorischool	12,8%	6,7%	44,6%	6,2%	13,8%	1,5%	1,5%	1,0%	0,5%	5,1%	5,6%	0,5%	99,8%
De Wieken	0,7%	0,7%	56,8%	10,1%	23,0%	4,3%	0,7%	0,0%	0,0%	2,2%	0,0%	1,4%	99,9%
De Taaltuin	0,5%	0,0%	7,0%	0,0%	84,1%	1,5%	1,0%	0,0%	0,0%	2,5%	2,5%	1,0%	100,1%
Het Startblok	3,1%	6,5%	3,1%	0,9%	73,2%	3,1%	0,4%	0,7%	0,0%	4,1%	2,2%	2,8%	100,1%
IBI Ababil	0,4%	7,1%	11,9%	3,0%	44,9%	2,2%	1,5%	0,6%	0,2%	16,6%	9,7%	2,0%	100,1%
IKC Blink	1,3%	1,9%	4,5%	0,0%	89,6%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	99,8%
El Furkan	0,6%	1,4%	0,0%	0,0%	3,4%	40,5%	2,9%	1,7%	1,4%	6,9%	27,0%	14,1%	99,9%
LOEP	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	1,9%	90,1%	2,5%	1,2%	0,0%	0,0%	2,5%	1,2%	100,0%
Het Windas	0,0%	0,0%	0,9%	0,0%	4,0%	28,3%	47,1%	4,9%	9,8%	1,8%	1,8%	1,2%	99,8%
IKC Kethel	0,3%	0,7%	2,4%	1,3%	2,7%	39,4%	20,2%	10,4%	17,5%	1,7%	3,0%	0,3%	99,9%
De Klinker	0,0%	1,5%	0,3%	0,6%	2,0%	28,2%	1,5%	50,9%	10,5%	1,5%	2,3%	0,9%	100,2%
De Regenboog	0,6%	0,9%	0,6%	0,3%	0,6%	19,8%	0,3%	58,6%	13,2%	0,0%	4,6%	0,6%	100,1%
De Violier	0,0%	0,6%	0,6%	0,3%	4,3%	4,9%	2,8%	8,9%	73,3%	2,1%	1,2%	0,9%	99,9%
De Vlinder	0,3%	0,3%	0,5%	0,5%	1,9%	5,1%	7,3%	13,8%	65,4%	0,0%	1,1%	3,8%	100,0%
totaal	3,7%	11,5%	13,6%	6,0%	19,0%	11,4%	4,5%	7,8%	9,8%	7,0%	3,7%	2,0%	100,0%

Bijlage XI: Oriëntatie basisgeneratie per wijk naar school

Leesvoorbeeld: In de wijk West kiest het grootste deel van de kinderen (28,9%) voor de Sint Jozef, gevolgd door de Sint Bernardus (20,6%) en Het Kleurrijk (13,8%), enzovoort

school	Centrum	Oost	West	Zuid	Nieuwl.	Gr'nrd.	Kethel	Woudh.	Sp./Sv.	R'dam	Vlaard.	Ov.gem	totaal
Kaleidoscoop	9,2%	17,9%	0,7%	0,7%	1,7%	0,3%	0,7%	0,0%	0,0%	8,2%	0,4%	3,0%	3,6%
De Peperklip	2,4%	25,7%	0,3%	0,5%	1,2%	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	25,1%	1,6%	5,2%	5,3%
De Singel	22,5%	37,8%	3,3%	5,5%	7,1%	1,8%	2,0%	0,4%	0,3%	24,9%	2,0%	2,2%	9,5%
Sint Willibrordus	2,0%	0,3%	1,5%	55,6%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	3,0%	3,9%
Sint Jozef	35,7%	4,4%	28,9%	20,9%	4,7%	0,8%	1,3%	0,0%	0,5%	2,5%	3,6%	5,2%	8,5%
Sint Bernardus	4,8%	0,1%	20,6%	2,2%	2,3%	0,1%	0,7%	0,0%	0,2%	1,1%	1,2%	1,5%	3,8%
Het Kleurrijk	2,8%	0,4%	13,8%	0,5%	3,8%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,7%	2,9%
Montessorischool	10,0%	1,7%	9,5%	3,0%	2,1%	0,4%	1,0%	0,4%	0,2%	2,1%	4,4%	0,7%	2,9%
De Wieken	0,4%	0,1%	8,7%	3,5%	2,5%	0,8%	0,3%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	1,5%	2,1%
De Taaltuin	0,4%	0,0%	1,5%	0,0%	13,2%	0,4%	0,7%	0,0%	0,0%	1,1%	2,0%	1,5%	3,0%
Het Startblok	5,6%	3,9%	1,5%	1,0%	26,3%	1,8%	0,7%	0,6%	0,0%	4,0%	4,0%	9,6%	6,8%
IKC Blink	0,8%	0,4%	0,8%	0,0%	10,8%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	2,3%
IBI Ababil	0,8%	4,9%	7,0%	4,0%	18,9%	1,6%	2,7%	0,6%	0,2%	18,8%	21,0%	8,1%	8,0%
El Furkan	0,8%	0,6%	0,0%	0,0%	0,9%	18,4%	3,3%	1,1%	0,8%	5,1%	37,9%	36,3%	5,2%
LOEP	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%	18,9%	1,3%	0,4%	0,0%	0,0%	1,6%	1,5%	2,4%
Het Windas	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	1,0%	12,0%	51,0%	3,1%	4,8%	1,3%	2,4%	3,0%	4,8%
IKC Kethel	0,4%	0,3%	0,8%	1,0%	0,6%	15,2%	20,0%	5,9%	7,9%	1,1%	3,6%	0,7%	4,4%
De Klinker	0,0%	0,6%	0,1%	0,5%	0,5%	12,6%	1,7%	33,4%	5,5%	1,1%	3,2%	2,2%	5,1%
De Regenboog	0,8%	0,4%	0,2%	0,2%	0,2%	9,0%	0,3%	38,9%	7,0%	0,0%	6,5%	1,5%	5,2%
De Violier	0,0%	0,3%	0,2%	0,2%	1,1%	2,1%	3,0%	5,5%	36,2%	1,5%	1,6%	2,2%	4,8%
De Vlinder	0,4%	0,1%	0,2%	0,5%	0,5%	2,5%	9,0%	9,7%	36,7%	0,0%	1,6%	10,4%	5,5%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Colofon

Stadskantoor, Stadserf 1
Postbus 1501, 3100 AE Schiedam

14 010
schiedam.nl